

แผนพัฒนาสถิติระดับพื้นที่

กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 :
อุดรธานี เลย หนองบัวลำภู หนองคาย บึงกาฬ

บทสรุปผู้บริหาร

สำนักงานสถิติแห่งชาติได้จัดทำโครงการการพัฒนาข้อมูลสถิติและสารสนเทศระดับพื้นที่ 76 จังหวัด/18 กลุ่มจังหวัด (ยกเว้นกรุงเทพมหานคร) ซึ่งเป็นการต่อยอดผลการดำเนินงานในปี พ.ศ. 2555 และปี พ.ศ. 2556 ที่ได้มีการพัฒนาชุดข้อมูลเพื่อการตัดสินใจจากประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัด/กลุ่มจังหวัด ซึ่งมุ่งเน้นในมิติเศรษฐกิจ ทั้งนี้ในปี พ.ศ. 2557 เป็นการพัฒนาต่อยอดและขยายชุดข้อมูลเพื่อการตัดสินใจครอบคลุมประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนาระดับพื้นที่ 3 ด้าน คือ ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รวมทั้ง ชุดข้อมูลที่มีความเชื่อมโยงกับตัวชี้วัดการพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัดที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555 - 2559) จึงนับได้ว่าเป็นการพัฒนากระบวนการสารสนเทศที่เหมาะสมซึ่งได้จากการบูรณาการภารกิจในพื้นที่ (Area) ภารกิจประจำตามหน้าที่ (Function) และภารกิจตามวาระแห่งชาติ (Agenda) ซึ่งจะนำไปสู่การขับเคลื่อนประเทศบนฐานข้อมูลที่มีอยู่จริง เกิดการสร้างธรรมาภิบาลในการเข้าถึงข้อมูลเชิงยุทธศาสตร์ของประชาชน และก่อให้เกิดการใช้งบประมาณในการพัฒนาพื้นที่อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งเกิดประสิทธิผลต่อการพัฒนาประเทศโดยรวม ดังนั้น จึงมีความจำเป็นในการเสริมสร้างศักยภาพของบุคลากรด้านสถิติและสารสนเทศ การจัดทำยุทธศาสตร์จังหวัด การนำข้อมูล/สถิติไปใช้ประโยชน์ การบริหารจัดการอย่างมีส่วนร่วมในระดับจังหวัด/กลุ่มจังหวัด โดยโครงการการพัฒนาข้อมูลสถิติและสารสนเทศระดับพื้นที่ 76 จังหวัด/18 กลุ่มจังหวัด (พ.ศ. 2557) มีวัตถุประสงค์หลักคือ

1) บูรณาการข้อมูลสารสนเทศระดับพื้นที่เพื่อตอบสนองยุทธศาสตร์การพัฒนากลุ่มจังหวัด สนับสนุนการตัดสินใจเชิงพื้นที่

2) พัฒนาสมรรถนะของบุคลากรด้านสถิติขององค์กรภาครัฐ ให้มีความเป็นมืออาชีพ ด้านข้อมูลสถิติและสารสนเทศ

การดำเนินโครงการการพัฒนาข้อมูลสถิติและสารสนเทศระดับพื้นที่ 76 จังหวัด/18 กลุ่มจังหวัด เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้มีขั้นตอนการดำเนินงานหลักประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาข้อมูลกลุ่มจังหวัดก่อนการลงพื้นที่ : ดำเนินการศึกษาข้อมูลศักยภาพประเด็นยุทธศาสตร์ เพื่อกำหนดผลิตภัณฑ์ที่มีศักยภาพ (Product Champion : PC)/ประเด็นปัญหาสำคัญ (Critical Issue : CI) ตามประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนาของกลุ่มจังหวัด ก่อนทำการนัดหมายเพื่อนำเสนอข้อมูลผลการศึกษาเบื้องต้นต่อผู้ว่าราชการจังหวัดของกลุ่มจังหวัด

ขั้นตอนที่ 2 นัดหมายลงพื้นที่ : ดำเนินการนัดหมายเพื่อนำเสนอผลการศึกษาเบื้องต้นต่อผู้ว่าราชการจังหวัดของกลุ่มจังหวัด โดยเป็นการดำเนินงานร่วมกันระหว่าง ที่ปรึกษาในเขตทีมที่ปรึกษาจังหวัด และสถิติจังหวัดในการเตรียมความพร้อมทั้งข้อมูล รูปแบบการนำเสนอ และจัดเตรียมเอกสาร

ขั้นตอนที่ 3 สรุปผลิตภัณฑ์ที่มีศักยภาพ (Product Champion : PC)/ประเด็นปัญหาสำคัญ (Critical Issue : CI) : นำเสนอผลการศึกษาประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนากลุ่มจังหวัด และผลิตภัณฑ์ที่มีศักยภาพ (Product Champion : PC)/ประเด็นปัญหาสำคัญ (Critical Issue : CI) ตามประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนาของกลุ่มจังหวัด ที่ได้กำหนดเบื้องต้นต่อผู้ว่าราชการจังหวัดของกลุ่มจังหวัด พร้อมขอข้อคิดเห็นข้อเสนอแนะ และกำหนดนัดหมายการประชุมคณะกรรมการสถิติกลุ่มจังหวัด

ขั้นตอนที่ 4 ประชุมคณะกรรมการสถิติกลุ่มจังหวัด : จัดเตรียมเนื้อหาการประชุม คณะกรรมการสถิติระดับพื้นที่ โดยมีเรื่องนำเสนอเพื่อพิจารณาสำคัญ คือ การรับร่างแผนพัฒนาสถิติ ระดับพื้นที่จังหวัด/กลุ่มจังหวัด ที่มีเนื้อหาสำคัญประกอบด้วย ห่วงโซ่มูลค่า (Value Chain : VC) ของผลิตภัณฑ์ที่มีศักยภาพ (Product Champion : PC)/ประเด็นปัญหาสำคัญ (Critical Issue : CI) ตามประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนาของกลุ่มจังหวัด พร้อมแผนผังรายการสถิติทางการที่แสดงชุดข้อมูล ตามห่วงโซ่มูลค่า (Value Chain : VC) ประเด็นยุทธศาสตร์ ผลการวิเคราะห์ช่องว่างการพัฒนา การจัดเก็บข้อมูล (Data Gap Analysis) และแนวทางการพัฒนา

ขั้นตอนที่ 5 จัดทำรายงานแผนพัฒนาสถิติระดับพื้นที่กลุ่มจังหวัด : ดำเนินการจัดทำ รายงานแผนพัฒนาสถิติระดับพื้นที่กลุ่มจังหวัด ให้สมบูรณ์และเป็นไปตามมติที่ประชุม ที่ให้ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการจัดเก็บข้อมูล เพื่อให้มีข้อมูลสำคัญ จำเป็น ที่สนับสนุน การดำเนินงานด้านยุทธศาสตร์การพัฒนากลุ่มจังหวัด ต่อไป

โดยในการดำเนินงานโครงการครั้งนี้ คาดว่าประโยชน์ที่กลุ่มจังหวัดจะได้รับ คือ

- ยกระดับคุณภาพข้อมูลเพื่อการตัดสินใจระดับกลุ่มจังหวัดให้มีมาตรฐานทางวิชาการ
- สร้างมาตรฐานการทำงานร่วมกันระหว่างกลุ่มงานข้อมูลสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานจังหวัด และสำนักงานสถิติจังหวัด
- สนับสนุนการรายงานการวิเคราะห์เชิงกลยุทธ์ให้กับผู้ว่าราชการจังหวัด และ สำนักงานจังหวัด

ทั้งนี้ กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 (หนองคาย เลย อุดรธานี หนองบัวลำภู บึงกาฬ) ได้ดำเนินงานครบทั้ง 5 ขั้นตอนแล้ว โดยมีสรุปผลิตภัณฑ์ที่มีศักยภาพ (Product Champion : PC) และประเด็นปัญหาสำคัญ (Critical Issue : CI) ตามประเด็นยุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัด ทั้ง 3 ประเด็นยุทธศาสตร์ ที่นำไปสู่การพัฒนาห่วงโซ่มูลค่า (Value Chain : VC) และจัดทำแผนผัง สถิติทางการตามประเด็นยุทธศาสตร์ พร้อมผลวิเคราะห์ช่องว่างการพัฒนาข้อมูล (Data Gap Analysis) ดังนี้

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 : การพัฒนาศักยภาพด้านการท่องเที่ยว โดยเลือกศึกษา ผลิตภัณฑ์ที่มีศักยภาพ (Product Champion : PC) คือ “ส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ และการท่องเที่ยวเชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้าน” ซึ่งมีรายการสถิติทางการรวมจำนวน 36 รายการ เป็นรายการสถิติทางการที่มีการจัดเก็บข้อมูลเป็นปกติ 24 รายการ รายการสถิติทางการที่ต้อง พัฒนาการจัดเก็บข้อมูล 2 รายการ และรายการสถิติทางการที่ไม่มีการจัดเก็บข้อมูล 10 รายการ

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 และ 3 ที่ได้ยกร่างห่วงโซ่มูลค่าเป็นที่เรียบร้อยแล้ว แต่แผนผัง รายการสถิติทางการอยู่ระหว่างดำเนินการประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องภายในจังหวัด เพื่อนำเสนอ คณะทำงานฯ และคณะกรรมการสถิติระดับกลุ่มจังหวัดต่อไป

คำนำ

ด้วยภารกิจตามพระราชบัญญัติสถิติ พ.ศ. 2550 มาตรา 6 (1) กำหนดให้สำนักงานสถิติแห่งชาติมีหน้าที่ในการจัดทำแผนแม่บทเกี่ยวกับการดำเนินงานทางสถิติของรัฐ เสนอคณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบ เพื่อให้การดำเนินงานด้านสถิติของประเทศมีความเป็นเอกภาพ ข้อมูลสถิติมีมาตรฐาน ลดความซ้ำซ้อนของการจัดทำสถิติ นำไปสู่การแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างหน่วยงานภาครัฐและใช้ข้อมูลสถิติและสารสนเทศร่วมกัน และมาตรา 6 (7) กำหนดให้สำนักงานสถิติแห่งชาติบูรณาการข้อมูลจากหน่วยงานภาครัฐอื่นๆ เพื่อจัดทำฐานข้อมูลสถิติและสารสนเทศของประเทศ ดังนั้นสำนักงานสถิติแห่งชาติ จึงได้จัดทำแผนแม่บทระบบสถิติประเทศไทย พ.ศ. 2554 - 2558 ซึ่งผ่านความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 28 ธันวาคม 2553 และเพื่อให้การแปลงแผนแม่บทระบบสถิติประเทศไทยไปสู่การปฏิบัติเชิงพื้นที่ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดผลสัมฤทธิ์อย่างเป็นรูปธรรม สอดรับกับพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 หมวด 1 การบริหารบ้านเมืองที่ดี มาตรา 6 (1) เกิดประโยชน์สุขของประชาชน (3) มีประสิทธิภาพ และเกิดความคุ้มค่าในเชิงภารกิจของรัฐ และ (6) ประชาชนได้รับการอำนวยความสะดวกและได้รับการตอบสนองความต้องการ จึงจำเป็นต้องมีการเปลี่ยนแปลงบริบทให้เหมาะสมกับการดำเนินงาน โดยการปรับบริบทของการจัดองค์กร การจัดการกระบวนการ และการสร้างสมรรถนะให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องในระดับพื้นที่เพิ่มขึ้น จากบริบทเดิมที่กำหนดให้มีการดำเนินงานในระดับกระทรวง กรม นั้นรวมทั้ง คณะรัฐมนตรีได้รับทราบแผนการดำเนินการโครงการแปลงแผนแม่บทระบบสถิติประเทศไทยสู่การปฏิบัติเชิงพื้นที่ของสำนักงานสถิติแห่งชาติเรียบร้อยแล้ว

ในปี พ.ศ. 2557 นี้ สำนักงานสถิติแห่งชาติ จึงได้ดำเนินงาน “โครงการการพัฒนาข้อมูลสถิติและสารสนเทศระดับพื้นที่ 76 จังหวัด/18 กลุ่มจังหวัด” ซึ่งเป็นโครงการต่อเนื่องจากการดำเนินงานที่ผ่านมา (พ.ศ. 2555 - 2556) ที่มุ่งเน้นการสนับสนุนการบริหารยุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัด ซึ่งคณะกรรมการนโยบายบริหารราชการจังหวัดและกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ มีนโยบายให้กลุ่มจังหวัดมียุทธศาสตร์ที่เน้นการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันด้านเศรษฐกิจที่นำการพัฒนาสังคมและเป็นยุทธศาสตร์ที่ต้องการการบูรณาการข้อมูล การทำงานอย่างมีส่วนร่วม รวมทั้งเสริมสร้างกระบวนการบริหารยุทธศาสตร์ของกลุ่มจังหวัด ที่มีความต้องการข้อมูลเพื่อการตัดสินใจเชิงยุทธศาสตร์เป็นอย่างมาก รายงานฉบับนี้จึงได้จัดทำขึ้นเพื่อสนับสนุนการพัฒนาข้อมูลสนับสนุนการบริหารงานกลุ่มจังหวัดต่อไป

คณะผู้จัดทำ

สารบัญ

	หน้า
บทสรุปผู้บริหาร	ก - ข
คำนำ	
อภิธานศัพท์	i - iv
บทที่ 1 : บทนำ	
1.1 หลักการและเหตุผล	1
1.2 วัตถุประสงค์ของโครงการ	3
1.3 แนวทางการจัดทำแผนพัฒนาสถิติระดับกลุ่มจังหวัด	3
บทที่ 2 : ศักยภาพ และประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนากลุ่มจังหวัด	
2.1 ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มจังหวัด	5
2.2 ศักยภาพสำคัญของกลุ่มจังหวัด	5
2.3 ประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนากลุ่มจังหวัด และตัวชี้วัด	17
2.4 ผลกระทบทวนความสอดคล้องเชื่อมโยงประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนากลุ่มจังหวัด กับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555 - 2559)	18
บทที่ 3 : ผังสถิติทางการของประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนากลุ่มจังหวัด	
3.1 ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1	25
3.2 ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2	36
3.3 ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3	40
บทที่ 4 : บทสรุป ข้อเสนอแนะการพัฒนาสถิติ	
4.1 สรุปสถานการณ์การสถิติทางการตามประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนากลุ่มจังหวัด ในปัจจุบัน	47
4.2 ข้อเสนอแนะการพัฒนาการจัดเก็บข้อมูลและแผนปฏิบัติการพัฒนาในอนาคต	48
บรรณานุกรม	
ภาคผนวก	
ภาคผนวก ก : ห่วงโซ่มูลค่าทั่วไป (Generic Value Chain : GVC)	
ภาคผนวก ข : รายละเอียดสถิติทางการ (Official Statistics Metadata : OS Metadata)	
ภาคผนวก ค : CD File ข้อมูลเอกสารอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง	
- คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสถิติกลุ่มจังหวัด	
- เอกสารประกอบการประชุมคณะกรรมการสถิติกลุ่มจังหวัด	
- รายงานการประชุมคณะกรรมการสถิติกลุ่มจังหวัด	
- ประมวลผลการประชุมคณะกรรมการสถิติกลุ่มจังหวัด	

สารบัญแผนภาพ

	หน้า
แผนภาพที่ 1 : การเชื่อมโยงเชิงยุทธศาสตร์ระดับประเทศ กลุ่มจังหวัด และจังหวัด เพื่อให้เกิดการพัฒนาประเทศในแบบองค์รวม	18
แผนภาพที่ 2 : สรุปสถานะรายการข้อมูลของประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1	47
แผนภาพที่ 3 : ขั้นตอนการผลักดันแผนพัฒนาสถิติ สู่กระบวนการพิจารณาจัดทำแผนปฏิบัติราชการประจำปี	50
แผนภาพที่ 4 : การทำงานเพื่อเชื่อมโยงแผนพัฒนาสถิติระดับจังหวัดกับยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดและแผนปฏิบัติราชการประจำปี	51

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 1 :	มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมกลุ่มจังหวัด ณ ราคาประจำปี พ.ศ. 2551 – 2554 6
ตารางที่ 2 :	อัตราการขยายตัวผลิตภัณฑ์มวลรวมกลุ่มจังหวัด ณ ราคาคงที่ (CVMs) ในปี พ.ศ. 2550 - 2554 6
ตารางที่ 3 :	พื้นที่เพาะปลูกพืชเศรษฐกิจสำคัญของกลุ่มจังหวัดฯ ในปี พ.ศ. 2554 - 2555 7
ตารางที่ 4 :	ผลผลิตพืชเศรษฐกิจสำคัญของกลุ่มจังหวัดฯ ในปี พ.ศ. 2554 - 2555 7
ตารางที่ 5 :	ข้อมูลสถานประกอบการของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ปี พ.ศ. 2554 9
ตารางที่ 6 :	มูลค่าการค้าชายแดนด่านสำคัญในพื้นที่กลุ่มจังหวัดฯ ในปี พ.ศ. 2553 - 2554 10
ตารางที่ 7 :	สถานที่ท่องเที่ยวธรรมชาติ อารยธรรมและงานประเพณีสำคัญของกลุ่มจังหวัดฯ พ.ศ. 2556 11
ตารางที่ 8 :	จำนวนนักท่องเที่ยวและรายได้จากการท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดฯ พ.ศ. 2552 - 2555 12
ตารางที่ 9 :	จำนวนนักท่องเที่ยวและรายได้จากการท่องเที่ยวจำแนกรายจังหวัด พ.ศ. 2552 - 2555 13
ตารางที่ 10 :	รายได้เฉลี่ยต่อหัวต่อปี กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 ปี พ.ศ. 2551 - 2554 14
ตารางที่ 11 :	ข้อมูลจำนวนพื้นที่ลุ่มน้ำกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 พ.ศ. 2554 16
ตารางที่ 12 :	เป้าหมายและตัวชี้วัดของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 20
ตารางที่ 13 :	ความเชื่อมโยงประเด็นยุทธศาสตร์แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดฯ และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 21
ตารางที่ 14 :	ความเชื่อมโยงตัวชี้วัดแผนพัฒนากลุ่มจังหวัดฯ และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 22
ตารางที่ 15 :	ผลิตภัณฑ์ที่มีศักยภาพ (Product Champion : PC) ของประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 25
ตารางที่ 16 :	แผนผังรายการสถิติทางการ “ส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศและการท่องเที่ยวเชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้าน” 27
ตารางที่ 17 :	สรุปสถานะรายการสถิติทางการผลิตภัณฑ์ที่มีศักยภาพ “ส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศและการท่องเที่ยวเชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้าน” 34
ตารางที่ 18 :	รายการสถิติที่ต้องพัฒนาการจัดเก็บของผลิตภัณฑ์ที่มีศักยภาพ “ส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศและการท่องเที่ยวเชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้าน” 34
ตารางที่ 19 :	รายการสถิติที่ยังไม่มีการจัดเก็บของผลิตภัณฑ์ที่มีศักยภาพ “ส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศและการท่องเที่ยวเชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้าน” 35

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ 20 : ผลิตภัณฑ์ที่มีศักยภาพ (Product Champion : PC) ของประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2	36
ตารางที่ 21 : ผลิตภัณฑ์ที่มีศักยภาพ (Product Champion : PC) ของประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3	40
ตารางที่ 22 : แนวทางการพัฒนาการจัดเก็บข้อมูลสถิติทางการ	48
ตารางที่ 23 : แผนปฏิบัติการพัฒนาการจัดเก็บข้อมูลสถิติทางการระดับพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 ระยะสั้นภายในปีแรก	52

อภิธานศัพท์

การจัดทำแผนพัฒนาสถิติระดับพื้นที่ (76 จังหวัด/18 กลุ่มจังหวัด) มีการใช้เครื่องมือและรูปแบบเอกสารต่างๆ ซึ่งประกอบด้วยคำศัพท์ และคำย่อหลากหลาย ทั้งนี้เพื่อให้การขยายผลการดำเนินงานมีความเข้าใจตรงกัน มีการทำงานเป็นไปในทิศทางเดียวกัน จึงได้รวบรวมคำศัพท์และคำย่อต่างๆ ที่เกิดขึ้นในการดำเนินงาน มาให้ความหมาย หรือคำจำกัดความที่ใช้ในการดำเนินงาน โครงการการพัฒนาข้อมูลสถิติและสารสนเทศระดับพื้นที่ 76 จังหวัด/18 กลุ่มจังหวัด แสดงดังตารางต่อไปนี้

คำศัพท์/คำย่อ	ความหมาย
แผนพัฒนาสถิติระดับพื้นที่จังหวัด/กลุ่มจังหวัด	เครื่องมือสำคัญในการกำหนดกรอบแนวทางการดำเนินงานเพื่อการพัฒนาการเก็บข้อมูลสถิติที่สำคัญและจำเป็นต่อการบริหารงานยุทธศาสตร์จังหวัด/กลุ่มจังหวัด ในระยะสั้น 1 ปี และระยะกลาง 4 ปี ซึ่งจะกำหนดกิจกรรมต่างๆ เพื่อพัฒนาคุณภาพสถิติทางการ ว่ามีรายการใดบ้าง จะพัฒนาอย่างไร หน่วยงานใดเป็นผู้รับผิดชอบ พร้อมทั้งระบุระยะเวลา (Baseline) ที่ต้องดำเนินการด้วย
ผังสถิติทางการ	<p>รายการข้อมูลสถิติที่สำคัญ และจำเป็นที่สามารถตอบสนองการณ์ ยุทธศาสตร์ และสภาพปัญหาในระดับพื้นที่ ซึ่งราชการส่วนภูมิภาค หรือคณะผู้บริหารจังหวัดมีความจำเป็นต้องใช้ในการวางแผนระดับนโยบายจังหวัด ทั้งแผนปฏิบัติงานและการจัดสรรงบประมาณ ในแผนงานและโครงการ โดยผังสถิติทางการ จะประกอบไปด้วย 2 ส่วน คือ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ตารางแผนผังสถิติทางการของผลิตภัณฑ์ที่มีศักยภาพ ซึ่งประกอบด้วย <ol style="list-style-type: none"> 1.1 ชื่อชุดข้อมูล - ตัวชี้วัดที่สอดคล้องเชื่อมโยงกับห่วงโซ่มูลค่า (Value Chain : VC) ที่เป็นกรอบแนวคิดในการกำหนดประเภทกิจกรรมและกระบวนการเพื่อกำหนดรายละเอียดของข้อมูล 1.2 รายการสถิติทางการที่สำคัญ พร้อมคุณลักษณะของข้อมูล ว่าเป็นข้อมูลระดับนามบัญญัติ (Nominal Scale) หรือข้อมูลระดับอันดับ (Ordinal Scale) หรือข้อมูลระดับช่วงชั้น (Interval Scale)/ข้อมูลระดับอัตราส่วน (Ratio Scale) 1.3 สถานะการเก็บข้อมูลในปัจจุบันว่ามีการเก็บหรือไม่ 1.4 วิธีการเก็บข้อมูล 1.5 ความถี่ในการเก็บข้อมูล 1.6 หน่วยงานผู้รับผิดชอบ 2. รายละเอียดสถิติทางการ (Official Statistics Metadata) ซึ่งจะมีรายละเอียดสำคัญ 5 ส่วน ได้แก่ <ol style="list-style-type: none"> 2.1 การผลิต/จัดทำสถิติทางการ เป็นส่วนแรกที่จะแนะนำรายละเอียดกระบวนการจัดทำระเบียบการค้นคว้า เพื่อความเหมาะสมในการใช้ประโยชน์ต่อไป โดยมีรายละเอียดที่สำคัญ คือ <ol style="list-style-type: none"> 2.1.1 ชื่อโครงการ/งาน/ทะเบียน/รายงาน 2.1.2 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ สัมภาษณ์ สสำรวจ ทะเบียน และรายงาน 2.1.3 มาตรฐานการจำแนกข้อมูล 2.1.4 รูปแบบการเก็บข้อมูล ได้แก่ จัดเก็บในรูปแบบเอกสาร/รายงาน จัดเก็บในรูปแบบไฟล์ข้อมูลดิจิทัล และฐานข้อมูล

คำศัพท์/คำย่อ	ความหมาย
	<p>2.1.5 ความถี่ในการเก็บรวบรวมข้อมูล</p> <p>2.1.6 ความถี่ในการประมวลผลข้อมูล</p> <p>2.2 การเผยแพร่สถิติทางการ เป็นส่วนที่ใช้ตรวจสอบความถูกต้องและเป็นปัจจุบันของสถิติทางการประกอบไปด้วย 3 ส่วน คือ</p> <p>2.2.1 วิธีการเผยแพร่</p> <p>2.2.2 ความถี่ในการเผยแพร่</p> <p>2.2.3 ระดับการเข้าถึงข้อมูล</p> <p>2.3 สถิติทางการ จะประกอบไปด้วย ชื่อสถิติทางการ ปีที่จัดทำ สาขา หมวดหมู่ รวมถึงวิธีการคำนวณที่ได้มาซึ่งสถิติทางการ (ที่เป็นตัวชี้วัด) โดยในหนึ่งการผลิต อาจมีสถิติทางการมากกว่า 1 รายการสถิติทางการก็ได้</p> <p>2.4 คำนิยามที่สำคัญ</p> <p>2.5 หน่วยงานรับผิดชอบผลิต/จัดทำข้อมูล เพื่อระบุแหล่งที่มาและเจ้าของข้อมูลประกอบไปด้วย 7 ส่วน คือ</p> <p>2.5.1 กลุ่ม/ฝ่าย</p> <p>2.5.2 สำนัก/ศูนย์/กอง</p> <p>2.5.3 กรม/หน่วยงาน</p> <p>2.5.4 กระทรวง</p> <p>2.5.5 โทรศัพท์</p> <p>2.5.6 โทรสาร</p> <p>2.5.7 E-mail address</p>
รายการสถิติทางการ	ข้อมูลที่ใช้บรรยายเหตุการณ์หรือข้อเท็จจริง (facts) ของเรื่องต่างๆ ที่ต้องการศึกษา เช่น สถิติจำนวนผู้ป่วย สถิติจำนวนคนเกิด สถิติจำนวนคนตาย เป็นต้น
รายการข้อมูล (Data List)	ข้อเท็จจริง (facts) ที่เกี่ยวกับเรื่องต่างๆ ซึ่งอาจเป็นข้อเท็จจริงที่เป็นตัวเลข เช่น จำนวนผู้ป่วยที่ติดเชื้อ HIV ในหมู่บ้าน ราคาของพืชผักและผลไม้ต่างๆ ในหมู่บ้าน เป็นต้น หรืออาจเป็นข้อเท็จจริงที่ไม่ใช่ตัวเลข เช่น การศึกษา หรือ อาชีพของคนในหมู่บ้าน เป็นต้น
ตำแหน่งการพัฒนา (Positioning)	การกำหนดคุณสมบัติพิเศษของจังหวัดว่ามีลักษณะพิเศษในการแข่งขันหรือการพัฒนาต่อยอดได้อย่างไร ซึ่งกลยุทธ์ในการแข่งขันหรือการพัฒนาต่อยอดนั้น จังหวัดสามารถเลือกแนวทางกลยุทธ์ได้หลายรูปแบบ อาทิ ตำแหน่งการพัฒนาของจังหวัด มีหน้าที่เพื่อให้เกิดความเข้าใจชัดเจนว่า จากลักษณะพิเศษของจังหวัดนั้นแล้ว จังหวัดจะมีทิศทางอย่างไร มีคู่แข่งหรือไม่ คือจังหวัดใด หรือมีการพัฒนาเชิงเปรียบเทียบด้านใด (Benchmarking) ทั้งนี้ เพื่อจะสามารถกำหนดเป้าหมายเชิงปริมาณของการพัฒนาได้ และจะช่วยในการสร้างการรับรู้ศักยภาพของจังหวัดได้
ผลิตภัณฑ์ที่มีศักยภาพ (Product Champion : PC)	ผลิตภัณฑ์ที่ได้รับการคัดเลือก ซึ่งมีความโดดเด่น สามารถนำมาพัฒนาและส่งเสริมให้ประสบความสำเร็จและสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจและสร้างรายได้ให้กับประชาชนในจังหวัดได้เป็นอย่างดี

คำศัพท์/คำย่อ	ความหมาย
ประเด็นปัญหาสำคัญ (Critical Issue : CI)	<p>เป็นประเด็นปัญหาที่สำคัญทางด้านสังคม ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ซึ่งมีหลายเรื่องและหลายประเด็น ดังนั้นในการศึกษาภายใต้โครงการฯ ที่มีข้อจำกัดด้านเวลานั้น จึงจำเป็นต้องมีการกำหนดขอบเขตการศึกษา โดยเลือกหัวข้อสำคัญที่มาจากทฤษฎีสถานการณ์ปัจจุบันของด้านสังคม ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมตามแผนพัฒนาจังหวัด/กลุ่มจังหวัด ซึ่งมีความสำคัญ จำเป็น เร่งด่วน หรือเป็นหัวข้อที่จังหวัด/กลุ่มจังหวัดระบุให้ความสำคัญในการดำเนินงาน ซึ่งจะต้องวางแผนป้องกัน แก้ไข และมีแนวทางในการพัฒนาการบริหารจัดการ เพื่อเป็นประโยชน์ให้พื้นที่ และ/หรือสามารถสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจและสร้างรายได้ให้กับประชาชนในพื้นที่จังหวัด/กลุ่มจังหวัดได้ต่อไป</p>
ห่วงโซ่มูลค่า (Value Chain : VC)	<p>เป็นแนวคิดที่แบ่งกิจกรรมภายในองค์กร เป็น 2 กิจกรรม คือ กิจกรรมหลัก (Primary Activities) และกิจกรรมสนับสนุน (Support Activities) โดยกิจกรรมทุกประเภทมีส่วนในการช่วยเพิ่มคุณค่าให้กับสินค้า โดยการวิเคราะห์ห่วงโซ่มูลค่า จะแสดงให้เห็นถึงคุณค่าที่องค์กรส่งมอบให้แก่ลูกค้า โดยแต่ละกิจกรรมในห่วงโซ่มูลค่า (Value Chain : VC) มีส่วนช่วยก่อให้เกิดคุณค่าทั่วทั้งองค์กร ซึ่งแต่ละกิจกรรมเป็นพื้นฐานในการสร้างคุณค่าขององค์กรให้กับลูกค้า ด้วยการเริ่มต้นแยกแยะองค์ประกอบของทรัพยากรต่างๆ จึงมีการกำหนดโครงการและจัดสรรงบประมาณเพื่อให้เกิดมูลค่าเพิ่มสูงสุดให้กับองค์กร</p>
ห่วงโซ่มูลค่าทั่วไป (Generic Value Chain : GVC)	<p>เป็นห่วงโซ่มูลค่ารูปแบบกลางที่ได้จากการทบทวนประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนาภาพรวมของจังหวัด/กลุ่มจังหวัด สามารถแบ่งแนวทางการพัฒนาเป็น 3 ด้าน คือ เศรษฐกิจ สังคม ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ซึ่งประเด็นในแต่ละด้านจะมีประเด็นย่อยรวม 14 เรื่อง ในแต่ละเรื่องจะมีการจัดทำห่วงโซ่มูลค่าแสดงกิจกรรมหลัก (Primary Activities) และกิจกรรมสนับสนุน (Support Activities) โดยกิจกรรมทุกประเภทมีส่วนในการช่วยเพิ่มคุณค่าให้กับสินค้าหรือบริการ หรือลด แก้ไข ป้องกันปัญหาให้กับประเด็นปัญหาสำคัญที่เลือก โดยแต่ละกิจกรรมในแต่ละข้อต่อของห่วงโซ่มูลค่า (Value Chain : VC) จะแสดงให้เห็นถึงคุณค่า หรือประโยชน์ให้กับการพัฒนาพื้นที่</p>
ห่วงโซ่มูลค่าประเด็นยุทธศาสตร์ (Value Chain ยุทธศาสตร์)	<p>การปรับห่วงโซ่มูลค่าทั่วไปเป็นห่วงโซ่มูลค่าที่สอดคล้องกับประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนาของจังหวัด/กลุ่มจังหวัด ในแต่ละประเด็น ซึ่งจะต้องเลือกผลิตภัณฑ์ที่มีศักยภาพ (Product Champion : PC) หรือประเด็นปัญหาสำคัญ (Critical Issue : CI) ของประเด็นยุทธศาสตร์นั้นๆ การจัดทำห่วงโซ่มูลค่าประเด็นยุทธศาสตร์จะแสดงกิจกรรมหลัก (Primary Activities) และกิจกรรมสนับสนุน (Support Activities) เป็นการช่วยเพิ่มคุณค่าให้กับสินค้าหรือบริการ หรือลด แก้ไข ป้องกันปัญหาให้กับประเด็นปัญหาสำคัญที่เลือก โดยแต่ละกิจกรรมในแต่ละข้อต่อของห่วงโซ่มูลค่า (Value Chain : VC) จะแสดงให้เห็นถึงคุณค่า หรือประโยชน์ให้กับการพัฒนาผลิตภัณฑ์ที่มีศักยภาพ (Product Champion : PC) หรือประเด็นปัญหาสำคัญ (Critical Issue : CI) ของประเด็นยุทธศาสตร์ให้กับพื้นที่จังหวัด/กลุ่มจังหวัด</p>

คำศัพท์/คำย่อ	ความหมาย
<p>ปัจจัยสู่ความสำเร็จ (Critical Success Factor : CSF)</p>	<p>ปัจจัยที่สำคัญที่ต้องทำให้มีหรือเกิดขึ้น เพื่อให้บรรลุความสำเร็จตามวิสัยทัศน์ หรือคือเป็นการให้หลักการ แนวทาง หรือวิธีการที่องค์กรจะสามารถบรรลุวิสัยทัศน์ได้ แต่ละองค์กรจะมีปัจจัยสู่ความสำเร็จเป็นเป้าหมายหลัก ที่เป็นรูปธรรมในการเชื่อมโยงการปฏิบัติงานทุกระดับ ให้มุ่งไปในทิศทางเดียวกัน ทำให้เจ้าหน้าที่และผู้บริหารขององค์กรรู้ว่าต้องทำอะไรบ้าง เพื่อให้ผลสัมฤทธิ์ขององค์กรตอบสนองวิสัยทัศน์ หากปราศจากปัจจัยสู่ความสำเร็จแล้ว วิสัยทัศน์ขององค์กรจะไม่ได้รับการตอบสนองอย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล ปัจจัยสู่ความสำเร็จเป็นเสมือนเครื่องมือ หรือวิธีการฝึกการแยกแยะและวิเคราะห์ปัจจัยสำคัญที่จะเร่งดำเนินการให้ดีที่สุด เพื่อการบรรลุเป้าหมายการประกอบกิจการที่เหนือกว่าในกลุ่มอุตสาหกรรมนั้นๆ</p>
<p>ตัวชี้วัดความสำเร็จ (Key Performance Indicator : KPI)</p>	<p>ตัวชี้วัดผลสำเร็จของงาน หรือ ตัวบ่งชี้สมรรถนะหลัก หรือตัวชี้วัดผลงานหลัก เป็นเครื่องมือหนึ่งในการช่วยประเมินผลความสำเร็จขององค์กรได้ชัดเจนมากขึ้น ธุรกิจหลายแห่งมีการกำหนดตัวชี้วัดผลงานตั้งแต่ระดับองค์กร และแตกลงมาสู่ระดับฝ่าย แผนก ซึ่งตัวชี้วัดเหล่านี้ มักจะเป็นเครื่องมือในการบอกว่าหน่วยงานนั้นๆ ทำงานได้ตามเป้าหมายหรือได้ตามมาตรฐานตัวชี้วัดผลงานที่กำหนดหรือไม่ ถ้าทำได้ก็หมายความว่าผลงานของหน่วยงานนั้นเป็นที่น่าพอใจ หรือมีผลงานที่ได้มาตรฐาน แต่สิ่งสำคัญที่ขาดไม่ได้เลยก็คือ การที่หน่วยงานจะสามารถบรรลุผลตามตัวชี้วัดที่กำหนดได้นั้น พนักงานในหน่วยงานจะต้องช่วยกันทำงานเพื่อให้หน่วยงานได้ผลสำเร็จของงานตามเป้าหมายที่กำหนด ดังนั้นพนักงานในหน่วยงานจึงจำเป็นต้องมีตัวชี้วัดผลงาน เพื่อเป็นเครื่องมือในการประเมินผลงานของพนักงานแต่ละคนว่า ทำงานขนาดไหนจึงจะได้มาตรฐานที่กำหนด หรือสำเร็จตามเป้าหมาย</p>

บทที่ 1

บทนำ

1.1 หลักการและเหตุผล

ประเทศไทยเริ่มมีการดำเนินงานเกี่ยวกับสถิติของประเทศมาประมาณ 100 ปี โดยมีสำนักงานสถิติแห่งชาติ (สสช.) ทำหน้าที่เป็นหน่วยสถิติกลางผลิตสถิติในทุกสาขา โดยส่วนใหญ่เป็นสถิติจากการสำรวจ นอกจากนี้ยังมีหน่วยงานภาครัฐจำนวนมากที่ผลิตสถิติจากระบบการรายงานงานทะเบียน โดยส่วนใหญ่เป็นสถิติที่เกี่ยวข้องกับภารกิจและการดำเนินงานของหน่วยงาน จนถึงปัจจุบันมีการผลิตสถิติในเกือบทุกสาขาโดยหน่วยงานภาครัฐจำนวนมาก แม้ว่าการผลิตสถิติภายใต้ระบบดังกล่าวมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง แต่ก็เป็นการพัฒนาที่ไม่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน เป็นการพัฒนาเพื่อตอบสนองประโยชน์ในการใช้งานของแต่ละหน่วยงาน ซึ่งมีข้อจำกัดด้านบุคลากร งบประมาณ ฯลฯ แตกต่างกันไป ส่งผลให้เกิดความเหลื่อมล้ำด้านมาตรฐานและคุณภาพของงานด้านสถิติ และในบางกรณีเกิดความซ้ำซ้อนและสิ้นเปลืองในการดำเนินงาน

แผนแม่บทระบบสถิติประเทศไทย พ.ศ. 2554 - 2558 เป็นแผนแม่บทฉบับแรก นับตั้งแต่มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติสถิติ พ.ศ. 2550 มีเป้าประสงค์ที่จะพัฒนาระบบสถิติของประเทศให้เข้มแข็งและก้าวหน้าอย่างเป็นระบบ เพื่อให้สถิติเป็นฐานสำคัญของการพัฒนาประเทศอย่างมีคุณภาพและได้กำหนดวิสัยทัศน์ คือ “ประเทศไทยมีระบบสถิติที่ทุกหน่วยงานร่วมกันขับเคลื่อนเพื่อให้เกิดสถิติทางการที่ใช้ในการพัฒนาประเทศ” ยุทธศาสตร์ของแผนแม่บทระบบสถิติฯ ได้แก่

- การบริหารจัดการระบบสถิติอย่างมีประสิทธิภาพโดยมีเครื่องมือสำคัญ คือ แผนพัฒนาสถิติสาขาต่างๆ รวม 21 สาขา
- การพัฒนาสถิติให้มีมาตรฐานโดยมีเครื่องมือสำคัญคือ แนวทางการปฏิบัติที่ดีสำหรับการผลิตสถิติ และการประเมินคุณภาพสถิติ
- การให้บริการสถิติอย่างทั่วถึงโดยมีเครื่องมือสำคัญคือ ระบบการเชื่อมโยงและแลกเปลี่ยนสถิติระหว่างหน่วยงานต่างๆ

ทั้งนี้ หน่วยงานต่างๆ ผลิตสถิติจำนวนมากเพื่อตอบสนองการใช้ประโยชน์หลากหลายวัตถุประสงค์ แต่แผนแม่บทระบบสถิติฯ จะครอบคลุมการบริหารจัดการเฉพาะ “สถิติทางการ” ซึ่งเป็นสถิติที่มีความสำคัญจำเป็นต่อการกำหนดนโยบายและติดตามสถานการณ์การพัฒนาระดับชาติ ระดับสาขา และระดับพื้นที่เท่านั้น โดยคณะอนุกรรมการสถิติรายสาขา และพื้นที่ที่จะทำหน้าที่เป็นกลไกสำคัญในการบริหารจัดการสถิติแต่ละสาขา และพื้นที่ ภายใต้กรอบนโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบสถิติของประเทศ และรายงานความก้าวหน้าและปัญหาอุปสรรคต่อคณะกรรมการจัดระบบสถิติประเทศไทย 3 ด้าน (ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม และด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม)

การปรับบริบทของการจัดองค์กร การจัดการกระบวนการ และการสร้างสมรรถนะให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องในระดับพื้นที่เพิ่มขึ้น จากบริบทเดิมที่กำหนดให้มีการดำเนินงานในระดับกระทรวง กรม นั้น รวมทั้ง คณะรัฐมนตรีได้รับทราบแผนการดำเนินการโครงการแปลงแผนแม่บทระบบสถิติประเทศไทยสู่การปฏิบัติเชิงพื้นที่ของสำนักงานสถิติแห่งชาติเรียบร้อยแล้ว เมื่อวันที่ 4 เมษายน พ.ศ. 2554 อีกทั้งในปี พ.ศ. 2555 ได้มีการบูรณาการข้อมูลเพื่อการตัดสินใจในระดับพื้นที่

โดยนำร่องใน 10 จังหวัด (กำแพงเพชร นครสวรรค์ อุทัยธานี ลพบุรี สิงห์บุรี อ่างทอง ชัยนาท พระนครศรีอยุธยา ปราจีนบุรี และนครนายก) ผลลัพธ์ที่ได้คือ ชุดข้อมูล (ผังสถิติทางการ) สำหรับผลิตภัณฑ์ที่มีศักยภาพ (Product Champion : PC) และในปี พ.ศ. 2556 ได้ขยายการดำเนินการในระดับกลุ่มจังหวัด โดยนำร่องใน 2 กลุ่มจังหวัดคือกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน 2 (ลพบุรี สิงห์บุรี อ่างทอง ชัยนาท) ได้ผลลัพธ์คือ ชุดข้อมูล (ผังสถิติทางการ) สำหรับผลิตภัณฑ์ที่มีศักยภาพ (Product Champion : PC) และกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2 (สกลนคร นครพนม มุกดาหาร) ได้ผลลัพธ์คือ ชุดข้อมูล (ผังสถิติทางการ) สำหรับกำหนดตำแหน่งทางยุทธศาสตร์ (Positioning) ของกลุ่มจังหวัดดังกล่าว

สำนักงานสถิติแห่งชาติพิจารณาแล้วเห็นว่า เพื่อให้การพัฒนาระบบสถิติเชิงพื้นที่รองรับการพัฒนาประเทศในระดับต่อไป ที่มีความต้องการหน่วยงานสนับสนุนด้านข้อมูลเพื่อการบริหารยุทธศาสตร์ระดับสูง และเป็นงานที่มีความสำคัญในการเชื่อมโยงยุทธศาสตร์ของประเทศสู่ยุทธศาสตร์เชิงพื้นที่ของกลุ่มจังหวัด สำนักงานฯ จึงได้จัดทำโครงการการพัฒนาข้อมูลสถิติและสารสนเทศระดับพื้นที่ 76 จังหวัด/18 กลุ่มจังหวัด (ยกเว้นกรุงเทพฯ) เป็นการต่อยอดผลการดำเนินงานที่ได้มีการดำเนินงานในปี พ.ศ. 2555 และปี พ.ศ. 2556 ที่ได้มีการพัฒนาชุดข้อมูลเพื่อการตัดสินใจจากประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัด/กลุ่มจังหวัด ซึ่งมุ่งเน้นในมิติเศรษฐกิจ ทั้งนี้ ในปี พ.ศ. 2557 จะมีการพัฒนาต่อยอดและขยายชุดข้อมูลเพื่อการตัดสินใจจากประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนาระดับพื้นที่ใน 3 ด้านคือ ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รวมทั้ง ชุดข้อมูลที่มีความเชื่อมโยงกับตัวชี้วัดการพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัดที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555 - 2559) จึงนับได้ว่าเป็นการพัฒนากระบวนการสารสนเทศที่เหมาะสมซึ่งได้จากการบูรณาการภารกิจในพื้นที่ (Area) ภารกิจประจำตามหน้าที่ (Function) และภารกิจตามวาระแห่งชาติ (Agenda) ซึ่งจะนำไปสู่การขับเคลื่อนประเทศบนฐานข้อมูลที่มีอยู่จริง เกิดการสร้างธรรมาภิบาลในการเข้าถึงข้อมูลเชิงยุทธศาสตร์ของประชาชน และก่อให้เกิดการใช้งบประมาณในการพัฒนาพื้นที่อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งเกิดประสิทธิผลต่อการพัฒนาประเทศโดยรวม ดังนั้น จึงมีความจำเป็นในการเสริมสร้างศักยภาพของบุคลากรด้านสถิติและสารสนเทศ การจัดทำยุทธศาสตร์จังหวัด การนำข้อมูล/สถิติไปใช้ประโยชน์ การบริหารจัดการอย่างมีส่วนร่วมในระดับจังหวัด/กลุ่มจังหวัด

ทั้งนี้ โครงการการพัฒนาข้อมูลสถิติและสารสนเทศระดับพื้นที่ 76 จังหวัด/18 กลุ่มจังหวัด ดำเนินการในรูปแบบของการมีส่วนร่วม และการบูรณาการของส่วนราชการที่เป็นหน่วยจัดเก็บข้อมูลในพื้นที่คือ คณะกรรมการสถิติระดับพื้นที่ ซึ่งประกอบด้วยผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นประธานกรรมการ หน่วยงานในจังหวัดที่เกี่ยวข้องเป็นกรรมการ สถิติจังหวัด หัวหน้ากลุ่มงานยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัด และหัวหน้ากลุ่มงานข้อมูลสารสนเทศและการสื่อสารจังหวัด เป็นกรรมการและเลขานุการร่วม ด้วยกำหนดรูปแบบของชุดข้อมูลที่ได้จากกระบวนการทางสถิติและข้อมูลทะเบียนของหน่วยงานภาครัฐ ดังนั้น จึงจำเป็นต้องพัฒนาบุคลากรด้านสถิติของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องไปพร้อมๆ กัน รวมถึงการปฏิสัมพันธ์ระหว่างสำนักงานสถิติจังหวัดและหน่วยงานราชการในภูมิภาค ผ่านการให้คำปรึกษา และแนะนำ (Coaching) ของที่ปรึกษา และอบรมบุคลากรของสำนักงานสถิติจังหวัด 76 จังหวัด/18 กลุ่มจังหวัด ให้สามารถบูรณาการข้อมูลสถิติและสารสนเทศในระดับพื้นที่ และตัวชี้วัดการพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัดที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555 - 2559) และวาระแห่งชาติ เพื่อการผลิตและการใช้ข้อมูลเพื่อสนับสนุนการตัดสินใจอย่างเป็นระบบและเป็นประโยชน์ในการพัฒนาพื้นที่อย่างต่อเนื่อง

โดยกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 ที่ประกอบด้วยจังหวัดอุดรธานี เลย หนองบัวลำภู หนองคาย และบึงกาฬ ดำเนินการศึกษาข้อมูลศักยภาพ และประเด็นยุทธศาสตร์ ของกลุ่มจังหวัด เพื่อจัดทำผังสถิติทางการของข้อมูลที่สำคัญ จำเป็น และเพียงพอต่อการตัดสินใจ ในระดับพื้นที่ รวมทั้งมีความสอดคล้องกับตัวชี้วัดการพัฒนากลุ่มจังหวัดที่สอดคล้องกับแผนพัฒนา เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555 - 2559) และวาระแห่งชาติ ตามวัตถุประสงค์ และเป้าหมายของโครงการเสร็จสมบูรณ์แล้ว จึงได้จัดทำแผนพัฒนาสถิติระดับกลุ่มจังหวัดฉบับนี้ขึ้น เพื่อสรุปผลการดำเนินงาน และนำเสนอแนวทางการพัฒนาการจัดเก็บข้อมูลสำคัญในการพัฒนาพื้นที่ ต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของโครงการ

1.2.1 เพื่อทบทวนข้อมูลสถิติและสารสนเทศในระดับพื้นที่ออกเป็น 21 สาขา (Sector) ตรวจสอบความมีอยู่ของข้อมูล (Verify Data) วิเคราะห์ข้อมูลสถิติที่ขาดหายแต่มีความสำคัญ และจำเป็น (Data Gap Analysis) ที่ต้องใช้ในการจัดทำตัวชี้วัดการพัฒนากลุ่มจังหวัด และตัวชี้วัด ที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555 - 2559) ในด้านการสร้าง ความเป็นธรรมในสังคม การพัฒนาคนสู่สังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างยั่งยืน ความเข้มแข็ง ของภาคเกษตร ความมั่นคงของอาหารและพลังงาน การปรับโครงสร้างเศรษฐกิจสู่การเติบโต อย่างมีคุณภาพและยั่งยืน การสร้างความเชื่อมโยงกับประเทศในภูมิภาคเพื่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจ และสังคม การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน พร้อมทั้งกำหนดหน่วยงานที่จะต้อง รับผิดชอบในการจัดทำข้อมูลที่ยังไม่มีหน่วยงานใดดำเนินการ และเชื่อมโยง/บูรณาการข้อมูลในระดับพื้นที่

1.2.2 เพื่อจัดทำชุดข้อมูลสถิติและสารสนเทศ (ผังสถิติทางการระดับกลุ่มจังหวัด) ที่สนับสนุนยุทธศาสตร์หลักของกลุ่มจังหวัด และจัดทำแผนพัฒนาสถิติระดับพื้นที่กลุ่มจังหวัด ที่สอดคล้องกับตัวชี้วัดแผนพัฒนากลุ่มจังหวัด และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555 - 2559) รวมถึงวาระแห่งชาติ

1.2.3 เพื่อสร้างวัฒนธรรมการใช้ข้อมูลสถิติและสารสนเทศ สนับสนุนการตัดสินใจ ในระดับพื้นที่ ตลอดจนสร้างโอกาสการเข้าถึงข้อมูลยุทธศาสตร์เชิงพื้นที่ของประชาชน

1.2.4 เพื่อสร้างเครือข่ายการทำงานและสร้างความมีส่วนร่วมของหน่วยงานจัดเก็บ ข้อมูลในระดับพื้นที่

1.2.5 เพื่อพัฒนาบุคลากรด้านสถิติของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ให้มีความเป็นมืออาชีพ ด้านข้อมูลสถิติและสารสนเทศ ที่สนับสนุนยุทธศาสตร์ในระดับพื้นที่ และมีความรู้ความเข้าใจ ในกระบวนการนำแผนพัฒนาสถิติระดับพื้นที่เข้าเป็นส่วนหนึ่งของแผนพัฒนา 4 ปี และแผนปฏิบัติ ราชการประจำปีของกลุ่มจังหวัด

1.3 แนวทางการจัดทำแผนพัฒนาสถิติระดับกลุ่มจังหวัด

การจัดทำแผนพัฒนาสถิติระดับกลุ่มจังหวัดในโครงการการพัฒนาข้อมูลสถิติและ สารสนเทศระดับพื้นที่ 76 จังหวัด/18 กลุ่มจังหวัดครั้งนี้ประกอบด้วยขั้นตอนต่างๆ ดังนี้

1.3.1 ศึกษาทบทวนแผนพัฒนากลุ่มจังหวัดด้านประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนา กลุ่มจังหวัด เป้าประสงค์ และตัวชี้วัดของกลุ่มจังหวัด และศึกษาทบทวนแผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555 - 2559) ในด้านการสร้างความเป็นธรรมในสังคม การพัฒนาคนสู่สังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างยั่งยืน ความเข้มแข็งภาคเกษตร ความมั่นคง ของอาหารและพลังงาน การปรับโครงสร้างเศรษฐกิจสู่การเติบโตอย่างมีคุณภาพและยั่งยืน การสร้างความเชื่อมโยงกับประเทศในภูมิภาคเพื่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคมการจัดการ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน

1.3.2 วิเคราะห์ความสอดคล้องเชื่อมโยงระหว่างประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนา
กลุ่มจังหวัด ตัวชี้วัดการพัฒนากับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555 - 2559)
ในด้านต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง

1.3.3 ปรับปรุงห่วงโซ่มูลค่า (Value Chain : VC) จากแบบมาตรฐาน (Generic
Value Chain : GVC) เป็นรูปแบบห่วงโซ่มูลค่าที่ครอบคลุมประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนากลุ่มจังหวัด

1.3.4 กำหนดเป็นความหมายของสถิติทางการตำแหน่งยุทธศาสตร์/ผลิตภัณฑ์
ที่มีศักยภาพของกลุ่มจังหวัดที่ได้ดำเนินการศึกษาในครั้งนี้

1.3.5 ทบทวนรายการสถิติทางการจากสำนักงานสถิติแห่งชาติทั้ง 21 สาขา
และสรุปรวบรวมรายการข้อมูลสถิติของแต่ละห่วงโซ่มูลค่าเกี่ยวกับประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนากลุ่มจังหวัดที่มีการจัดทำในปัจจุบัน เพื่อจัดทำเป็นร่างผังรายการสถิติทางการ

1.3.6 ประชุมคณะทำงานในระดับกลุ่มจังหวัด เพื่อการจัดทำผังสถิติทางการระดับ
กลุ่มจังหวัดและแผนพัฒนาสถิติระดับพื้นที่ เพื่อคัดเลือกรายการสถิติทางการที่มีความสำคัญ จำเป็น
และเพียงพอต่อการตัดสินใจให้เป็น “สถิติทางการ”

1.3.7 ศึกษาแนวทางการพัฒนาจังหวัดอัจฉริยะ (Smart Province) พร้อมวิเคราะห์
ความสอดคล้องเชื่อมโยงของประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนากลุ่มจังหวัด ที่เลือกจัดทำผังรายการ
สถิติทางการที่สำคัญ จำเป็น และเพียงพอต่อการตัดสินใจ กับแนวทางการดำเนินการพัฒนาจังหวัด
อัจฉริยะผ่าน 13 แผนงาน เพื่อเสริมสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ของจังหวัด และจัดทำเป็นข้อเสนอแนะ
แนวทางการดำเนินงานในลำดับต่อไป

1.3.8 จัดทำ “ผังสถิติทางการ” ที่แสดงชื่อรายการสถิติ ตัวชี้วัด วิธีการจัดเก็บ
ความถี่ในการจัดเก็บ รูปแบบการจัดเก็บและหน่วยงานรับผิดชอบ ทั้งนี้ สถิติทางการในผังสถิติทางการ
บางรายการอาจจะยังไม่มีผลิตหรือขาดหน่วยงานที่รับผิดชอบในปัจจุบัน ซึ่งจะต้องได้รับการพิจารณา
เป็นส่วนหนึ่งของยุทธศาสตร์การพัฒนาในลำดับต่อไป

1.3.9 สรุปข้อเสนอแนะการพัฒนาการจัดเก็บข้อมูลและเสนอแผนการพัฒนา
ในอนาคต

บทที่ 2

ศักยภาพ และประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนากลุ่มจังหวัด

ในบทนี้ประกอบด้วยเนื้อหา 2 ส่วน คือ ส่วนที่หนึ่ง (ครอบคลุมเนื้อหาหัวข้อ 2.1 - 2.3) เป็นการศึกษาข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มจังหวัด ศักยภาพในด้านต่างๆ ที่สำคัญ และประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนากลุ่มจังหวัด โดยรวบรวมและศึกษาทบทวนข้อมูลจากแผนพัฒนากลุ่มจังหวัด 4 ปี (พ.ศ. 2558 - 2561) กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1¹ และส่วนที่สอง (ครอบคลุมเนื้อหาหัวข้อ 2.4) เป็นการวิเคราะห์ของทีมที่ปรึกษา เกี่ยวกับความสอดคล้องเชื่อมโยงของประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนากลุ่มจังหวัดฯ กับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555 - 2559) รวมไปถึงข้อเสนอแนะแนวทางการดำเนินงาน

2.1 ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มจังหวัด

กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 ประกอบด้วย 5 จังหวัดคือ จังหวัดอุดรธานี จังหวัดเลย จังหวัดหนองบัวลำภู จังหวัดหนองคาย และจังหวัดบึงกาฬ มีพื้นที่ครอบคลุมพื้นที่ 5 จังหวัดรวมประมาณ 34,345.9 ตารางกิโลเมตร หรือคิดเป็น 21.5 ล้านไร่ ลักษณะภูมิประเทศโดยทั่วไปส่วนใหญ่ เป็นที่ราบสูงระดับความสูงโดยเฉลี่ยจากระดับน้ำทะเลปานกลางของพื้นที่อยู่ช่วง 200 เมตร มีเทือกเขาเพชรบูรณ์ทอดตัวในแนวเหนือถึงใต้ทางด้านตะวันตกบริเวณจังหวัดเลย และเทือกเขาภูพานทอดตัวในแนวตะวันตกเฉียงเหนือถึงตะวันออกเฉียงใต้บริเวณจังหวัดอุดรธานี บริเวณเป็นที่ราบลุ่มแม่น้ำและที่ราบระหว่างหุบเขาเป็นส่วนใหญ่ที่ราบที่สำคัญ ได้แก่ แอ่งสกลนคร (อุดรธานี หนองบัวลำภู หนองคายและบึงกาฬ) เป็นแอ่งที่ราบขนาดเล็กแม่น้ำในบริเวณนี้มีขนาดเล็กและสายสั้นๆ เกิดจากเทือกเขาภูพาน ได้แก่ แม่น้ำสงครามซึ่งไหลลงสู่แม่น้ำโขงทางทิศตะวันออก เป็นต้น นอกจากนี้ บริเวณที่มีการทรุดตัวของแผ่นดินจนทำให้เกิดพื้นที่ลุ่มมีน้ำขังตลอดกลายเป็นหนองบึงกระจายอยู่ทั่วไป

2.2 ศักยภาพสำคัญของกลุ่มจังหวัด

2.2.1 ศักยภาพด้านเศรษฐกิจ

เศรษฐกิจของกลุ่มจังหวัดฯ มีขนาดเล็ก โดยในปี พ.ศ. 2554 มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวม ณ ราคาประจำปี เท่ากับ 191,779 ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 1.8 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (Gross Domestic Product : GDP) และร้อยละ 18.83 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จัดอยู่ในลำดับที่ 3 ของภาครองจากกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 (ลำดับ 1) และกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง (ลำดับ 2) เป็นลำดับที่ 14 จาก 18 กลุ่มจังหวัดทั้งหมดในประเทศ รายละเอียดดังตารางต่อไปนี้

¹ แผนพัฒนากลุ่มจังหวัด 4 ปี (พ.ศ. 2558 - 2561) กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1, ฉบับนำเสนอสำนักงาน ก.พ.ร. ตุลาคม 2556.

ตารางที่ 1 : มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมกลุ่มจังหวัด ณ ราคาประจำปี พ.ศ. 2551 - 2554

จังหวัด/ กลุ่มจังหวัด	พ.ศ.2551 (ลบ.)	สัดส่วน ร้อยละ	พ.ศ.2552 (ลบ.)	สัดส่วน ร้อยละ	พ.ศ.2553 (ลบ.)	สัดส่วน ร้อยละ	พ.ศ.2554p (ลบ.)	สัดส่วน ร้อยละ
กลุ่มจังหวัดฯ	133,220	100.00	150,094	100.00	169,222	100.00	191,779	100.00
อุดรธานี	61,579	46.22	72,001	47.97	78,236	46.23	87,804	45.78
เลย	23,846	17.90	24,539	16.35	30,067	17.77	35,240	18.38
หนองบัวลำภู	13,867	10.41	15,341	10.22	17,431	10.30	17,929	9.35
หนองคาย	33,928	25.47	38,213	25.46	43,488	25.70	36,437	19.00
บึงกาฬ	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	14,369	7.49

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, ผลิตภัณฑ์ภาคและจังหวัด แบบปริมาณลูกโซ่
ฉบับ พ.ศ. 2547 - 2554 (อ้างอิงในแผนพัฒนาฯกลุ่มจังหวัด 4 ปี (พ.ศ. 2558 - 2561) กลุ่มจังหวัดภาค
ตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1, ฉบับนำเสนอสำนักงาน ก.พ.ร. ตุลาคม 2556, ส่วนที่ 3 หน้า 28)

หมายเหตุ : P หมายถึง Preliminary หรือค่ารายปีที่ได้จากการประมวลข้อมูลเบื้องต้น
(N/A) หมายถึง มีข้อมูลจำนวนเล็กน้อย (negligible amount)

อัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมกลุ่มจังหวัดฯ ที่แท้จริง ณ ราคาคงที่ CVM มีค่าเฉลี่ยเท่ากับร้อยละ 5.73 สูงกว่าค่าเฉลี่ยประเทศ (เท่ากับร้อยละ 3.14) โดยที่จังหวัดอุดรธานี มีอัตราการขยายตัวสูงสุด(ร้อยละ 6.73) รองลงมา ได้แก่ จังหวัดเลย(ร้อยละ 5.87) จังหวัดหนองบัวลำภู (ร้อยละ 1.66) จังหวัดหนองคาย (ร้อยละ 0.17) สำหรับจังหวัดบึงกาฬไม่มีข้อมูลในช่วงปี พ.ศ. 2550 - 2554 จึงไม่สามารถเปรียบเทียบแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงได้

ตารางที่ 2 : อัตราการขยายตัวผลิตภัณฑ์มวลรวมกลุ่มจังหวัด ณ ราคาคงที่ (CVM_t) ในปี พ.ศ. 2550 - 2554

ประเทศ/ภาค/ กลุ่มจังหวัด	พ.ศ.2550		พ.ศ.2551		พ.ศ.2552		พ.ศ.2553		พ.ศ.2554p		อัตราการ ขยายตัว เฉลี่ย 5 ปี
	GPP (ลบ.)	อัตราการ ขยายตัว	GPP (ลบ.)	อัตราการ ขยายตัว	GPP (ลบ.)	อัตราการ ขยายตัว	GPP (ลบ.)	อัตราการ ขยายตัว	GPP (ลบ.)	อัตราการ ขยายตัว	
ประเทศ	7,565,2	+5.45	7,691,4	+1.67	7,621,6	-0.91	8,180,7	+7.33	8,208	+0.34	+3.14
ภาคต่อ./น.	653,84	+4.89	648,22	-0.86	688,46	+6.21	722,10	+4.89	764,7	+5.91	+4.55
กลุ่มฯ	103,09	+8.29	101,83	-1.22	109,34	+7.38	114,04	+4.29	125,3	+9.93	+5.73
อุดรธานี	49,942	+14.0	48,179	-3.53	52,950	+9.90	54,399	+2.74	60,09	+10.47	+6.73
เลย	17,691	+8.75	17,513	-1.01	17,856	+1.96	19,350	+8.37	21,53	+11.27	+5.87
หนองบัวลำภู	11,361	+3.23	10,644	-6.31	10,838	+1.82	11,428	+5.44	11,89	+4.10	+1.66
หนองคาย	24,072	-0.26	25,450	+5.72	27,708	+8.87	28,855	+4.14	23,77	-17.62	+0.17
บึงกาฬ	N/A		N/A		N/A		N/A		N/A		N/A

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, ผลิตภัณฑ์ภาคและจังหวัด แบบปริมาณลูกโซ่
ฉบับ พ.ศ. 2547 - 2554 (อ้างอิงในแผนพัฒนาฯกลุ่มจังหวัด 4 ปี (พ.ศ. 2558 - 2561) กลุ่มจังหวัดภาค
ตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1,, ส่วนที่ 3 หน้า 28)

หมายเหตุ : (N/A) หมายถึง มีข้อมูลจำนวนเล็กน้อย (negligible amount)

2.2.2 ศักยภาพด้านการเกษตร

ศักยภาพด้านการเกษตรกรรมมีมูลค่าผลิตภัณฑ์ภาคการเกษตรเป็นลำดับ 10 ใน 18 กลุ่มจังหวัด และลำดับที่ 2 ของกลุ่มภาคตะวันออกเฉียงเหนือ คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 20.33 ของภาคฯ มีอัตราการขยายตัว ณ ราคาประจำปี ต่อเนื่องเป็นลำดับที่ 1 ในกลุ่มภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และอัตราการขยายตัวเฉลี่ยร้อยละ 5 ต่อปี ณ ราคาคงที่ สูงที่สุดใน 18 กลุ่มจังหวัดของไทย

พืชเศรษฐกิจสำคัญของกลุ่มจังหวัดฯ ได้แก่ ข้าว ยางพารา มันสำปะหลัง และอ้อย มีพื้นที่เพาะปลูกรวมกันในปี พ.ศ. 2554 และ ปี พ.ศ. 2555 จำนวน 7,734,517 ไร่ และ 8,103,018 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 76.66 และร้อยละ 80.31 ของพื้นที่เพื่อการเกษตรทั้งหมดในกลุ่มจังหวัด (10,088,984 ไร่)

ตารางที่ 3 : พื้นที่เพาะปลูกพืชเศรษฐกิจสำคัญของกลุ่มจังหวัดฯ ในปี พ.ศ. 2554 - 2555

ลำดับ	พืชเศรษฐกิจสำคัญ	พื้นที่เพาะปลูก (ไร่)				
		พ.ศ. 2554	%	พ.ศ. 2555	%	Δ (%)
1	ข้าวนาปี/นาปรัง	4,950,833	64.01	4,892,638	60.38	-1.18
2	อ้อยโรงงาน	599,323	7.75	599,950	7.40	+0.10
3	มันสำปะหลัง	430,593	5.57	765,393	9.45	+77.75
4	ยางพารา	1,753,768	22.67	1,845,037	22.77	+5.20
รวม		7,734,517	100.00	8,103,018	100.00	+4.76

ที่มา : สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร <http://www2.oae.go.th>, ณ 1 ตุลาคม พ.ศ. 2556 (อ้างอิงในแผนพัฒนา
กลุ่มจังหวัด 4 ปี (พ.ศ. 2558 - 2561) กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1, ส่วนที่ 3 หน้า 32)

โดยส่วนใหญ่ เป็นพื้นที่ปลูกข้าวร้อยละ 64 ในปี พ.ศ. 2554 แต่มีแนวโน้มลดลงเหลือร้อยละ 60 ในปี พ.ศ. 2555 รองลงมาเป็นพื้นที่ปลูกยางพาราสัดส่วนร้อยละ 22.77 ในปี พ.ศ. 2555 ซึ่งใกล้เคียงกับปีก่อนหน้าพื้นที่ปลูกมันสำปะหลังมีสัดส่วนร้อยละ 5.57 ในปี พ.ศ. 2554 และเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 9.45 ในปี พ.ศ. 2555 ของพื้นที่เพาะปลูกพืชเศรษฐกิจสำคัญ อัตราการขยายตัว เป็น 2 เท่า หรือร้อยละ 77.75 ส่วนอ้อยโรงงานมีพื้นที่เพาะปลูกในสัดส่วนร้อยละ 7 ใกล้เคียงกับปีที่ผ่านมา

ตารางที่ 4 : ผลผลิตพืชเศรษฐกิจสำคัญของกลุ่มจังหวัดฯ ในปี พ.ศ. 2554 - 2555

ลำดับ	พืชเศรษฐกิจสำคัญ	ผลผลิตรวม (ตัน)			ผลผลิตต่อไร่ (กิโลกรัมต่อไร่)		
		พ.ศ. 2554	พ.ศ. 2555	Δ(%)	พ.ศ. 2554	พ.ศ. 2555	Δ(%)
1	ข้าวนาปี/นาปรัง	1,791,632	1,730,537	-3.41	402	428	+6.47
2	อ้อยโรงงาน	6,586,816	6,752,106	+2.51	11,294	11,501	+1.83
3	มันสำปะหลัง	1,313,147	2,198,089	+67.39	3,096	3,266	+5.49
4	ยางพารา	170,907	211,268	+23.62	251	207	-17.53
รวม		9,862,502	10,892,000	+10.44			

ที่มา : สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร <http://www2.oae.go.th>, ณ 1 ตุลาคม พ.ศ. 2556 (อ้างอิงในแผนพัฒนา
กลุ่มจังหวัด 4 ปี (พ.ศ. 2558 - 2561) กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1, ส่วนที่ 3 หน้า 32)

ผลผลิตรวมของพืชเศรษฐกิจเพิ่มขึ้นทุกประเภท ยกเว้นข้าว ที่มีผลผลิตรวมลดลงเนื่องจากพื้นที่เพาะปลูก ลดลงแต่ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่เพิ่มขึ้น มันสำปะหลังเป็นพืชเศรษฐกิจเดิมที่มีผลผลิตรวมสูงจนถึงร้อยละ 67.39 เนื่องจากพื้นที่ปลูกและผลผลิตต่อไร่เพิ่มมากขึ้น ส่วนอ้อยโรงงานและยางพารา มีผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ที่ลดลง

2.2.3 ศักยภาพด้านอุตสาหกรรม

กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 มีมูลค่าผลิตภัณฑ์สาขาอุตสาหกรรม 228,618 ล้านบาท มีขนาดเล็ก และต่ำกว่าค่าเฉลี่ยประเทศอยู่มาก เป็นลำดับที่ 14 ใน 18 กลุ่มจังหวัด และลำดับที่ 3 ของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือทั้งหมด อย่างไรก็ตามก็จัดเป็นพื้นที่ซึ่งมีอัตราการขยายตัวสูงของภาคธุรกิจอุตสาหกรรมการผลิตสูงถึงร้อยละ 9.2 สูงกว่าค่าเฉลี่ยประเทศเป็นลำดับที่ 1 ใน 18 กลุ่มจังหวัด

แนวโน้มการขยายตัวของภาคอุตสาหกรรม แนวทางการพัฒนาอุตสาหกรรม โดยตั้งเป้าอุตสาหกรรมไว้ 5 ประเภท ได้แก่ อุตสาหกรรมแปรรูปข้าว อุตสาหกรรมสิ่งทอ อุตสาหกรรมแปรรูปอ้อย อุตสาหกรรมแปรรูปมันสำปะหลัง และอุตสาหกรรมไม้และเครื่องเรือน ซึ่งล้วนเป็นอุตสาหกรรมที่มีฐานการผลิตอยู่เดิมในพื้นที่ส่วนใหญ่ ซึ่งในอนาคตยังมีทางเลือกในการลงทุนเพิ่มในอุตสาหกรรมที่สามารถสร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่พื้นที่อนุภาคได้ เช่น อุตสาหกรรมเอทานอล อุตสาหกรรม การแปรรูปโพแทช เป็นต้น

นอกจากนั้น สาขาอุตสาหกรรมใหม่ที่คาดว่าจะเข้ามามีบทบาทในการพัฒนาเศรษฐกิจของกลุ่มจังหวัดฯ เพิ่มมากขึ้น เช่น อุตสาหกรรมการผลิตเครื่องจักรอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์โลหะ และอุตสาหกรรมยาง และอุตสาหกรรมพลาสติก เป็นต้น

โรงงานอุตสาหกรรมแปรรูปที่สำคัญในกลุ่มจังหวัดฯ ประกอบด้วย

1) โรงงานน้ำตาลขนาดกำลังการผลิตรวม 4 แห่ง ตั้งอยู่ในจังหวัดอุดรธานี จำนวน 3 แห่ง คือ โรงงานน้ำตาลเกษตรพืชผล โรงงานน้ำตาลกุมภวาปี โรงงานน้ำตาลทรายขาวเริ่มอุดม และอยู่ที่จังหวัดหนองบัวลำภู 1 แห่งคือโรงงานน้ำตาลเอราวัณ

2) โรงสีข้าวขนาดใหญ่ จำนวน 22 แห่งกระจายตัวอยู่ในทุกจังหวัดได้แก่ อ.เมืองฯ อ.หนองหาน จังหวัดอุดรธานี อ.เมืองฯ จังหวัดหนองบัวลำภู อ.เมือง อ.วังสะพุง อ.ท่าลี่ จังหวัดเลย ยกเว้นจังหวัดหนองคาย และจังหวัดบึงกาฬ ที่ไม่มีโรงสีข้าวขนาดใหญ่

3) โรงงานผลิตแผ่นยางรมควันยางแปรรูปจำนวน 32 แห่ง กระจายตัวอยู่ในจังหวัดอุดรธานี 16 แห่งจังหวัดบึงกาฬ 8 แห่ง จังหวัดหนองคาย 5 แห่ง จังหวัดหนองบัวลำภู 2 แห่ง และจังหวัดเลย 1 แห่ง

4) โรงงานแปรรูปมันสำปะหลังจำนวน 4 แห่ง จังหวัดอุดรธานี 3 แห่ง และจังหวัดเลย 1 แห่ง

ในปี พ.ศ. 2554 กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 มีสถานประกอบการ 86,061 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 13.23 และจัดอยู่ในลำดับที่ 4 ของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ประกอบไปด้วยสถานประกอบการด้านการขายส่งขายปลีกร้อยละ 15.31 ด้านที่พักแรม บริการอาหารและเครื่องดื่มร้อยละ 16.51 ด้านกิจกรรมอสังหาริมทรัพย์ร้อยละ 12.09 ด้านการผลิต ร้อยละ 9.42 และด้านการขนส่งและสถานที่เก็บสินค้าร้อยละ 8.01 รายละเอียดดังแสดงตารางที่ 5

ตารางที่ 5 : ข้อมูลสถานประกอบการของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือปี พ.ศ. 2554

จำนวนสถานประกอบการ (แห่ง)	ขายส่งขายปลีก*	ที่พักแรมบริการอาหารและเครื่องดื่ม	กิจกรรมอสังหาริมทรัพย์	การผลิต	การขนส่งและสถานที่เก็บสินค้า	อื่นๆ	รวม
ภาค ตอ.น.	287,714	61,324	11,891	180,363	21,922	87,105	650,319
ร้อยละของประเทศ	44	9	2	28	3	13	100
ร้อยละของภาค	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00
ตอนบน 1	44,050	10,124	1,438	16,986	1,756	11,707	86,061
ร้อยละของภาค	15.31	16.51	12.09	9.42	8.01	13.44	13.23
ตอนบน 2	23,906	4,552	341	20,175	1,593	5,325	55,892
ร้อยละของภาค	8.31	7.42	2.87	11.19	7.27	6.11	8.59
ตอนกลาง	77,703	18,234	4,941	58,387	10,961	32,363	202,589
ร้อยละของภาค	27.01	29.73	41.55	32.37	50.00	37.15	31.15
ตอนล่าง 1	91,827	17,543	3,748	48,453	5,121	23,695	190,387
ร้อยละของภาค	31.92	28.61	31.52	26.86	23.36	27.20	29.28
ตอนล่าง 2	50,228	10,871	1,423	36,362	2,491	14,015	115,390
ร้อยละของภาค	17.46	17.73	11.97	20.16	11.36	16.09	17.74

ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ, www.nso.go.th, มกราคม ปี พ.ศ. 2556 (อ้างอิงในแผนพัฒนาภาคกลุ่มจังหวัด 4 ปี (พ.ศ. 2558 - 2561) กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1, ส่วนที่ 3 หน้า 41)

หมายเหตุ : *รวมการซ่อมแซมยานยนต์และจักรยานยนต์

2.2.4 ศักยภาพด้านการค้าชายแดน

เมื่อพิจารณาด้านศุลกากรที่มีมูลค่าการค้าชายแดนระหว่างไทยและสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (สปป. ลาว) ในปี พ.ศ. 2554 มากกว่า 1 หมื่นล้านบาทต่อปี พบว่ามีจำนวน 2 แห่ง คือ ด้านหนองคาย และด้านมุกดาหาร อันดับที่ 1 จุดผ่านแดน - ด้านศุลกากรหนองคาย ในช่วงปี พ.ศ. 2553 - 2554 มูลค่าการค้ารวมเพิ่มขึ้นร้อยละ 21.5 โดยในปี พ.ศ. 2554 มีมูลค่าการค้า 46,707 ล้านบาท สำหรับการส่งออกและนำเข้าในช่วงปี พ.ศ. 2553 - 2554 มีดังนี้

- การส่งออกเพิ่มขึ้นร้อยละ 22.0 โดยสินค้าส่งออกสำคัญได้แก่ น้ำมันดีเซลรถยนต์อุปกรณ์และ ส่วนประกอบและน้ำมันเบนซิน

- การนำเข้าเพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 16.2 โดยสินค้านำเข้าสำคัญ ได้แก่ ผลิตภัณฑ์โลหะทำด้วยเหล็ก เครื่องจักรที่ใช้ในอุตสาหกรรม และส่วนประกอบลวดและสายเคเบิลที่ฉนวนไทยได้เปรียบการเข้ามาโดยตลอด โดยเพิ่มประมาณร้อยละ 22.6 ต่อปี

ตารางที่ 6 : มูลค่าการค้าชายแดนด่านสำคัญในพื้นที่กลุ่มจังหวัดฯ ในปี พ.ศ. 2553 - 2554

ด้านสำคัญ	มูลค่า(ล้านบาท)	พ.ศ. 2553	พ.ศ. 2554	อัตราการเติบโต (%)
หนองคาย	มูลค่ารวม	38,040	46,707	+21.5
	ส่งออก	35,140	44,273	+22.0
	นำเข้า	2,900	2,435	+16.2
	ดุลการค้า	32,241	41,838	+22.6
มุกดาหาร	มูลค่ารวม	22,301	27,593	+37.4
	ส่งออก	9,277	9,665	+20.8
	นำเข้า	13,024	17,927	+53.4
	ดุลการค้า	-3,748	-8,262	-336.1

ที่มา : สำนักยุทธศาสตร์และการวางแผนพัฒนาพื้นที่ สศช. ประมวลจาก ข้อมูลกรมการค้าต่างประเทศ (อ้างอิงในแผนพัฒนากลุ่มจังหวัด 4 ปี (พ.ศ. 2558 - 2561) กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1, ส่วนที่ 3 หน้า 45)

เมื่อพิจารณาด้านศุลกากรที่มีมูลค่าการค้าชายแดนที่สำคัญของกลุ่มจังหวัดฯ ได้แก่ ด้านหนองคาย ด้านบึงกาฬ ด้านท่าลี่ และด้านเชียงคาน มีมูลค่าการค้าชายแดนในปี พ.ศ. 2554 รวมกัน 53,936 ล้านบาท คิดเป็น สัดส่วนร้อยละ 48.58 ของมูลค่าการค้าชายแดนไทย - สปป.ลาว ทั้งหมด โดยจังหวัดหนองคายมีสัดส่วนมูลค่าการค้าชายแดนสูงที่สุด 46,707 ล้านบาท (ร้อยละ 42.13) อัตราการขยายตัวเฉลี่ยร้อยละ 21.50 ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของมูลค่าผ่านด่านชายแดน ไทย - สปป.ลาว ทั้งหมด (ร้อยละ 27.14) เป็นลำดับที่ 7 ขณะที่ ด้านบึงกาฬ มีอัตราการขยายตัวเฉลี่ยที่ลดลงอย่างต่อเนื่องในปี พ.ศ. 2553 และ ปี พ.ศ. 2554

ทั้งนี้ การค้าชายแดนในระยะต่อไป สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (สปป. ลาว) จะจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษและเขตเศรษฐกิจเฉพาะเพิ่มอีก 32 แห่ง รวมเป็น 41 แห่งในปี พ.ศ. 2563 ซึ่งในจำนวนดังกล่าวอยู่ในเขตที่มีชายแดนติดกับไทยถึง 17 เขต อันจะเอื้อประโยชน์ต่อการส่งเสริมการค้าการลงทุนระหว่างไทยและลาว และช่วยเพิ่มมูลค่าการค้าระหว่างกันมากขึ้น

ดังนั้น ไทยจะต้องปรับตัวเพื่อให้สามารถใช้ประโยชน์และดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจได้อย่างมีประสิทธิภาพภายใต้เงื่อนไขการเปลี่ยนแปลงในประเทศเพื่อนบ้าน และการเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ซึ่งจะเริ่มในปี พ.ศ. 2558 ทั้งในด้านการบริหารจัดการชายแดนเพื่ออำนวยความสะดวกในการผ่านแดนระหว่างไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน การพัฒนาระบบสาธารณูปโภคและโครงสร้างพื้นฐานที่จำเป็นเพื่อให้มีความพร้อมสามารถรองรับกิจกรรมทางเศรษฐกิจบริเวณชายแดน การพัฒนาเขตเศรษฐกิจชายแดนและเมืองชายแดนที่สำคัญเพื่อให้สามารถรองรับบทบาทการเป็นประตูเชื่อมโยงเศรษฐกิจกับประเทศเพื่อนบ้าน การเคลื่อนย้ายแรงงานระหว่างประเทศเพื่อให้สามารถใช้ประโยชน์จากแรงงานในประเทศเพื่อนบ้าน รวมถึงการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เพื่อยกระดับการพัฒนา กิจกรรมทางเศรษฐกิจของไทย และให้แรงงานไทยสามารถแข่งขันกับแรงงานในประเทศเพื่อนบ้านได้

2.2.5 ศักยภาพด้านการท่องเที่ยว

กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 มีภูมิประเทศที่เป็นธรรมชาติ มีทรัพยากรด้านการท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่สมบูรณ์ เหมาะแก่การท่องเที่ยวโดยเฉพาะช่วงฤดูหนาว เช่น ภูกระดึง ภูเรือ สวนหินงาม ในพื้นที่จังหวัดเลย แหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์และอารยธรรม เช่น แหล่งมรดกโลกบ้านเชียงในจังหวัดอุดรธานี พิพิธภัณฑ์หอยหิน 150 ล้านปี และโดโนเสาร์ จังหวัดหนองบัวลำภู แหล่งท่องเที่ยวตามริมแม่น้ำโขง เช่น เมืองเชียงคาน แก่งคุดคู้ จังหวัดเลย หรือสะพาน

มิตรภาพไทย - ลาว จังหวัดหนองคาย หรือการท่องเที่ยวตามเทศกาลงานประเพณีต่างๆ เช่น งานประเพณี การละเล่นผีตาโชน งานแสดงไม้ดอกเมืองหนาว ปรากฏการณ์บั้งไฟพญานาค นอกจากนี้ ยังมีแหล่งท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ เช่น จังหวัดอุดรธานี วัดป่าบ้านตาด พระพุทธบาทบัวบก จังหวัดหนองบัวลำภู วัดถ้ำกลองเพล (หลวงปู่ขาวอนาลโย) จังหวัดบึงกาฬ พระพุทธบาทภูควายเงิน วัดหินหมากเป้ง จังหวัดหนองคาย วัดโพธิ์ชัย (หลวงปู่พระใส) เป็นต้น

ตารางที่ 7 : สถานที่ท่องเที่ยวธรรมชาติ อารยธรรมและงานประเพณีสำคัญกลุ่มจังหวัดฯ พ.ศ. 2556

จังหวัด	อนุรักษ์/นิเวศน์/ธรรมชาติ	ประวัติศาสตร์/ วัฒนธรรม/อารยธรรม	ประเพณี
อุดรธานี	<ul style="list-style-type: none"> - ภูฝอยลม - อุทยานฯ นาเยุง - อ่างเก็บน้ำห้วยหลวง - คำชะโนด - วนอุทยานน้ำตกธารงาม - วนอุทยานภูพระบาท - วนอุทยานวังสามหมอ - หนองหานกุมภวา (ทะเลบัวแดง) - ถ้ำสิงห์ - น้ำโสม 	<ul style="list-style-type: none"> - แหล่งมรดกโลกบ้านเชียง - วัดป่าบ้านตาด - วัดป่าบ้านค้อ - วัดป่าภูก้อน - ภูพระบาท - พิพิธภัณฑ์อุดรธานี 	<ul style="list-style-type: none"> - งานมรดกโลกบ้านเชียง - งานทุ่งศรีเมือง
เลย	<ul style="list-style-type: none"> - อ่างเก็บน้ำห้วยน้ำหมาน - อ่างเก็บน้ำห้วยน้ำหมานตอนบน (ห้วยกระตัง) - อ่างเก็บน้ำห้วยลั่นควาย - สถานีทดลองเกษตรที่สูงอำเภอภูเรือ - แก่งคุดคู้ - อุทยานแห่งชาติภูกระดึง - อุทยานแห่งชาติภูหลวง - อุทยานแห่งชาติภูสวนทราย - วนอุทยานถ้ำแสงธรรมพรหมมาวาส - วนอุทยานน้ำตกห้วยเสา - วนอุทยานภู่อบิต - วนอุทยานภูภาล้อม - สวนหินผางาม 	<ul style="list-style-type: none"> - โฮมสเตย์บ้านนาอ้อ - ชุมชนบ้านไม้เก่า 100 ปี ริมฝั่งโขง - พระพุทธบาทภูควายเงิน - โฮมสเตย์บ้านนาป่านาด - โครงการบ้านเล็กในป่าใหญ่ (ผานาง-ผาเก็ง) 	<ul style="list-style-type: none"> - งานดอกฝ้ายบาน มะขามหวานเมืองเลย - งานประเพณีการละเล่นผีตาโชน - งานนมัสการพระธาตุศรีสองรัก - งานแสดงไม้ดอกเมืองหนาวที่ภูเรือ
หนองบัวลำภู	<ul style="list-style-type: none"> - อุทยานภูเก้า - อุทยานภูพานคำ - วนอุทยานบัวบาน - พิพิธภัณฑ์ไดโนเสาร์และหอยหิน 15 ล้านปี - ภูหินลาดช่อฟ้า - วนอุทยานภูผาแดง 	<ul style="list-style-type: none"> - วัดถ้ำเอราวัณ - ถ้ำสุวรรณคูหา 	<ul style="list-style-type: none"> - งานเทศกาลกินลำไยและชมไดโนเสาร์และหอยโบราณ

ตารางที่ 7 : สถานที่ท่องเที่ยวธรรมชาติ อารยธรรมและงานประเพณีสำคัญกลุ่มจังหวัดฯ พ.ศ. 2556 (ต่อ)

จังหวัด	อนุรักษ์/นิเวศน์/ธรรมชาติ	ประวัติศาสตร์/ วัฒนธรรม/อารยธรรม	ประเพณี
หนองคาย	- ทิวทัศน์ลำน้ำโขงตามเส้นทางจาก จังหวัดไปอำเภอต่างๆ - น้ำตกธารทอง - น้ำตกธารทิพย์ - พิพิธภัณฑป์ลาน้ำจืด	- วัดโพธิ์ชัย (หลวงพ่ พระโส) - วัดหินหมากเป้ง - วัดผาตากเสื้อ - พระธาตุบังพวน - วัดถ้ำดินเพียง - โฮมสเตย์บ้านเวียงคุก - โฮมสเตย์บ้านเวียงน้ำ หมอก	- เทศกาลบั้งไฟพญานาค
บึงกาฬ	- ลานพญานาค ตำบลปากคาด - เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าภูวัว - อุทยานแห่งชาติภูหลวง	-	-

ที่มา : การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (อ้างอิงในแผนพัฒนากลุ่มจังหวัด 4 ปี (พ.ศ. 2558 - 2561) กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1, ส่วนที่ 1 หน้า 8)

อย่างไรก็ตาม แม้การท่องเที่ยวด้านประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมยังไม่สามารถสร้างรายได้หลัก แต่ก็ยังมีแนวโน้มจำนวนนักท่องเที่ยวอย่างต่อเนื่องในปี พ.ศ. 2555 กลุ่มจังหวัดฯ มีนักท่องเที่ยวจำนวน 6,884,422 คน สร้างรายได้ 12,836.47 ล้านบาท อีกทั้งกลุ่มจังหวัดฯ ยังเป็นพื้นที่ที่มีนักท่องเที่ยวเดินทางเข้ามามากที่สุดเป็นอันดับ 2 ของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ รองจากกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 2 (ชัยภูมิ นครราชสีมา บุรีรัมย์ ร้อยเอ็ด) และมีอัตราการเปลี่ยนแปลงของนักท่องเที่ยว และรายได้จากการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นร้อยละ 5.30 และ ร้อยละ 7.02 ตามลำดับ ทั้งนี้ หากพิจารณาการเปลี่ยนแปลงการท่องเที่ยวในกลุ่มจังหวัดฯ พบว่าจังหวัดอุดรธานีมีจำนวนนักท่องเที่ยวและรายได้จากการท่องเที่ยวสูงที่สุดในกลุ่มจังหวัดจำนวน 2,750,429 คน และ 6,358.48 ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 39.95 และร้อยละ 49.53 ของกลุ่มจังหวัดฯ ตามลำดับ รองลงมา ได้แก่ จังหวัดหนองคาย (รวมจังหวัดบึงกาฬ) จังหวัดเลย ในขณะที่จังหวัดหนองบัวลำภู มีจำนวนนักท่องเที่ยวและรายได้จากการท่องเที่ยวในปี พ.ศ. 2555 น้อยที่สุดในกลุ่มจังหวัดฯ และจังหวัดเลย มีอัตราการขยายตัวของนักท่องเที่ยวและรายได้จากการท่องเที่ยวสูงที่สุดคิดเป็นร้อยละ 23.49 และ 39.51 ตามลำดับ

ตารางที่ 8 : จำนวนนักท่องเที่ยวและรายได้จากการท่องเที่ยวกลุ่มจังหวัดฯ พ.ศ. 2552 - 2555

กลุ่ม	จำนวนนักท่องเที่ยว (คน)				รายได้การท่องเที่ยว (ล้านบาท)			
	พ.ศ.2552	พ.ศ.2553	พ.ศ.2554	พ.ศ.2555	พ.ศ.2552	พ.ศ.2553	พ.ศ.2554	พ.ศ.2555
กลุ่มจังหวัด	4,188,806	5,720,272	6,538,020	6,884,442	8,210.00	10,242.16	11,993.99	12,836.47
Growth rate	+6.43	+36.56	+14.30	+5.30	-1.55	+24.75	+17.10	+7.02

ที่มา : การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (อ้างอิงในแผนพัฒนากลุ่มจังหวัด 4 ปี (พ.ศ. 2558 - 2561) กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1, ส่วนที่ 1 หน้า 10)

ตารางที่ 9 : จำนวนนักท่องเที่ยวและรายได้จากการท่องเที่ยวจำแนกรายจังหวัด พ.ศ. 2552 - 2555

จังหวัด	จำนวนนักท่องเที่ยว (คน)				รายได้การท่องเที่ยว (ล้านบาท)			
	พ.ศ.2552	พ.ศ.2553	พ.ศ.2554	พ.ศ.2555	พ.ศ.2552	พ.ศ.2553	พ.ศ.2554	พ.ศ.2555
อุดรธานี	2,216,739	2,592,009	2,973,569	2,750,429	5,582.90	5,689.32	6,221.42	6,358.48
ร้อยละ	52.92	45.31	45.48	39.95	68.00	55.55	51.87	49.53
Growth rate	+23.70	+16.93	+14.72	-7.50	+14.55	+1.91	+9.35	+2.20
เลย	734,972	1,044,467	1,105,981	1,365,772	1,009.19	1,366.98	1,576.90	2,200.01
ร้อยละ	17.55	18.26	16.92	19.84	12.29	13.35	13.15	17.14
Growth rate	-12.75	+42.11	+5.89	+23.49	-21.11	+35.45	+15.36	+39.51
หนองบัวลำภู	201,953	209,566	304,208	287,950	114.91	125.92	264.62	268.03
ร้อยละ	4.82	3.66	4.65	4.18	1.40	1.23	2.21	2.09
Growth rate	-2.83	+3.77	+45.16	-5.34	-38.87	+9.58	+110.15	+1.29
หนองคาย	1,035,142	1,874,230	2,151,028	2,103,000	1,503.00	3,059.94	3,579.00	3,505.47
ร้อยละ	24.71	32.76	32.90	30.55	18.31	29.88	29.84	27.31
Growth rate	-5.35	+81.06	+14.77	-2.23	-24.79	+103.59	+16.96	-2.05
บึงกาฬ	-	-	3,234	377,291	-	-	352.05	504.48
ร้อยละ	N/A	N/A	0.05	5.48	N/A	N/A	N/A	3.92.943
Growth rate	-	-	-	+11,566	N/A	N/A	N/A	+43.30

ที่มา : การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (อ้างอิงในแผนพัฒนาภูมิภาคจังหวัด 4 ปี (พ.ศ. 2558 - 2561) กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1, ส่วนที่ 1 หน้า 10)

หมายเหตุ : (N/A) หมายถึง มีข้อมูลจำนวนเล็กน้อย (negligible amount)

ความสามารถในการแข่งขันด้านการท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดฯ สอดคล้องกับนโยบายรัฐบาลที่มุ่งเน้นการท่องเที่ยวและเศรษฐกิจสร้างสรรค์ รวมทั้งทิศทางการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การตระหนักในเรื่องของภาวะโลกร้อนพลังงานทดแทนและอื่นๆ ที่มีแนวโน้มของโลกปัจจุบันทำให้นักท่องเที่ยวหันมานิยมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์หรือเชิงนิเวศน์มากยิ่งขึ้น ซึ่งในพื้นที่กลุ่มจังหวัดฯ มีสถานที่ท่องเที่ยวที่มีความหลากหลายจำนวนมาก มีโรงแรมขนาดใหญ่ 23 แห่ง และสถานประกอบการด้านการท่องเที่ยวจำนวน 120 บริษัท มีถนนสายอาเซียน AH12 เชื่อมโยงไปทุกภูมิภาคทั้งภายในและภายนอกกับประเทศเพื่อนบ้าน อาเซียน และกลุ่มอนุภาคลุ่มน้ำโขง ตามแนวระเบียงเศรษฐกิจเหนือ - ใต้ และระเบียงเศรษฐกิจตะวันออก ของกรอบความร่วมมือทางเศรษฐกิจอนุภาคลุ่มน้ำโขง (Greater Mekong Sub-region : GMS) มีเส้นทางคมนาคมทางรถไฟจากกรุงเทพฯ - หนองคายประจำทุกวัน รวมถึงมีสนามบินนานาชาติไว้รองรับนักท่องเที่ยวที่จังหวัดอุดรธานี และสนามบินจังหวัดเลย

2.2.6 ศักยภาพด้านสังคมและคุณภาพชีวิต

2.2.6.1 ประชากรและแรงงาน

- ประชากรของภาคตะวันออกเฉียงเหนือลดลงในอัตราร้อยละ 0.91 โดยกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 มีอัตราการเพิ่มประชากรลดลงมากที่สุด สัดส่วนประชากรวัยแรงงานเริ่มชะลอตัว และคาดว่าจะลดลงในปี พ.ศ. 2555 ส่งผลให้อัตราการพึ่งพิงสูงขึ้น

- ประชากรเมืองของภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีการขยายตัวต่อเนื่อง ในปี พ.ศ. 2552 ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 มีประชากรเมืองจำนวนทั้งสิ้น 3.12 ล้านคน หรือคิดเป็นร้อยละ 26.5 ของจำนวนประชากรรวมของภาคฯ ซึ่งเพิ่มจาก 2.32 ล้านคน หรือร้อยละ 19.5 ในปี พ.ศ. 2549 โดยการกระจายตัวของประชากรเมืองตามกลุ่มจังหวัดในปี พ.ศ. 2552 พบว่ากลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 มีประชากรเมืองสูงสุดจำนวน 1.05 ล้านคน หรือคิดเป็นร้อยละ 34.6 ของประชากรทั้งหมดในกลุ่มจังหวัดฯ

- บริบทการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ คือ การเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ ส่งผลให้ภาระพึ่งพิงสูงขึ้น ความสำเร็จของการวางแผนครอบครัวและการพัฒนาด้านสาธารณสุข ส่งผลให้สัดส่วนของประชากรสูงอายุ (อายุ 60 ปีขึ้นไป) ของภาคฯ มีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นจากร้อยละ 12.2 ในปี พ.ศ. 2549 เป็นร้อยละ 13 ในปี พ.ศ. 2552 และประมาณการว่าจะเท่ากับร้อยละ 20.2 ในปี พ.ศ. 2563 อัตราการเปลี่ยนแปลงเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุของภาคตะวันออกเฉียงเหนือเร็วกว่าอัตราของประเทศ (สัดส่วนประชากรสูงอายุของประเทศในปี พ.ศ. 2549 เท่ากับร้อยละ 10.5 เพิ่มเป็นร้อยละ 11.48 ในปี พ.ศ. 2552 และ 17.51 ในปี พ.ศ. 2563) ส่งผลกระทบต่อภาระพึ่งพิงของประชากร โดยในปี พ.ศ. 2549 ประชากรวัยแรงงาน 5.5 คน ดูแลผู้สูงอายุ 1 คน ในปี พ.ศ. 2552 ลดลงเป็น 5.2 คน ดูแลผู้สูงอายุ 1 คนและในปี พ.ศ. 2563 ประชากรวัยแรงงาน 3.2 คน ดูแลผู้สูงอายุ 1 คน โดยในปี พ.ศ. 2552 กลุ่มจังหวัดฯ มีสัดส่วนของประชากรสูงอายุ ร้อยละ 13

- ขณะที่โครงสร้างประชากรของภาคเปลี่ยนแปลงเข้าสู่การเป็นสังคมผู้สูงอายุอย่างรวดเร็ว ส่งผลให้ภาระพึ่งพิงของประชากรสูงขึ้น ขณะเดียวกันสถาบันครอบครัวมีการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างเป็นครอบครัวเดี่ยวมากขึ้น อัตราการหย่าร้างสูงขึ้น

- รายได้และการกระจายรายได้ในปี พ.ศ. 2554 กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 มีรายได้เฉลี่ยต่อหัวต่อปี (GRPP) เท่ากับ 50,275 บาท โดยจังหวัดหนองคาย มีรายได้เฉลี่ยต่อหัวต่อปีสูงสุดเท่ากับ 66,959 บาท รองลงมาคือ จังหวัดอุดรธานีเท่ากับ 53,677 บาท จังหวัดเลยเท่ากับ 53,279 บาท จังหวัดหนองบัวลำภูเท่ากับ 33,314 และจังหวัดบึงกาฬเท่ากับ 33,027 บาท

ตารางที่ 10 : รายได้เฉลี่ยต่อหัวต่อปี กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 ปี พ.ศ. 2551 - 2554

รายได้ต่อคนต่อปี(บาท)	พ.ศ. 2551	พ.ศ. 2552	พ.ศ. 2553	พ.ศ. 2554 p
ประเทศ	145,297	143,353	159,105	164,513
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	36,626	41,237	45,755	48,549
กลุ่มจังหวัดฯ	35,438	39,721	44,542	50,275
อุดรธานี	38,239	44,457	48,040	53,677
เลย	36,367	37,320	45,544	53,279
หนองบัวลำภู	26,192	28,808	32,544	33,314
หนองคาย	35,205	39,431	44,612	66,959
บึงกาฬ	N/A	N/A	N/A	33,027

ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ, สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (อ้างอิงในแผนพัฒนา
กลุ่มจังหวัด 4 ปี (พ.ศ. 2558 - 2561) กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1, ส่วนที่ 3 หน้า 29)

หมายเหตุ : (N/A) หมายถึง มีข้อมูลจำนวนเล็กน้อย (negligible amount)

2.2.6.2 การศึกษา

ในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 มีสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจำนวน 2,230 แห่ง และมีสัดส่วนครูต่อนักเรียนที่ 1 ต่อ 19 เมื่อพิจารณาจากจำนวนเด็กที่อยู่ในวัยเรียนในระดับต่างๆ ของกลุ่มจังหวัดฯ มีเด็กนักเรียนที่ไม่ได้เข้าเรียนกว่า 2 แสนคน (คิดเป็นร้อยละ 29.34 ของประชากรวัยเรียนทั้งหมด) จำนวนนักเรียนที่ไม่ได้รับการศึกษานั้นส่วนหนึ่งมาจากปัญหาความยากจนขาดแคลนทุนทรัพย์ในการเรียน และปัญหาการอพยพของแรงงานไปทำงานในต่างจังหวัดอื่นทำให้เด็กต้องติดตามผู้ปกครองไปอยู่ด้วยกัน และไม่ได้รับการศึกษาในพื้นที่ ซึ่งพบในเด็กนักเรียนระดับอนุบาลถึงประถมศึกษาตอนต้น

อีกทั้ง กลุ่มจังหวัดฯ ยังมีสถาบันระดับอุดมศึกษาในกลุ่มจังหวัดอยู่ในอันดับ 3 ของภาค แสดงให้เห็นถึงความพร้อมในการให้บริการด้านการศึกษาสามารถผลิตผู้สำเร็จการศึกษา เป็นแรงงานที่หลากหลายสาขาวิชาชีพเช่นมหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี มหาวิทยาลัยขอนแก่น วิทยาเขตหนองคาย มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย เป็นต้น

2.2.6.3 สาธารณสุข

การให้บริการของสถานพยาบาล มีการกระจายตัวที่ครอบคลุมทุกพื้นที่ของกลุ่มจังหวัดฯ กล่าวคือ ในทุกพื้นที่ชนบทจะมีสถานอนามัยให้การดูแลรักษาในเบื้องต้น และในระดับอำเภอเกือบทุกอำเภอจะมีโรงพยาบาลชุมชน ซึ่งมีบุคลากรทางการแพทย์ และเตียงผู้ป่วยไว้รองรับ ยกเว้นในบางอำเภอได้แก่ อำเภอภูแก้ว ประจักษ์ศิลปาคม จังหวัดอุดรธานี อำเภอเฝ้าไร่ อำเภอโพธิ์ตาก อำเภอรัตนวาปี จังหวัดหนองคาย ที่ไม่มีโรงพยาบาลชุมชนประจำอำเภอ

กลุ่มจังหวัดฯ มีจำนวนโรงพยาบาลรองรับผู้ป่วยทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ โดยเฉพาะในกลุ่มประเทศเพื่อนบ้านจำนวน 64 แห่ง ส่วนใหญ่กระจุกตัวอยู่ในจังหวัดอุดรธานี หนองคาย ทั้งของภาครัฐและภาคเอกชนที่เป็นที่มีผู้ป่วยมาใช้บริการมาก เช่น โรงพยาบาลนอร์อีสเทิร์นวัฒนา อุดรธานี โรงพยาบาลเอกอุดร และโรงพยาบาลอุดรธานี โรงพยาบาลรวมแพทย์หนองคาย โรงพยาบาลหนองคายวัฒนา รวมถึงโรงพยาบาลประจำจังหวัดในกลุ่มจังหวัด

อย่างไรก็ดี กลุ่มจังหวัดฯ มีบุคลากรทางการแพทย์ไม่เพียงพอต่อการปฏิบัติงานให้บริการประชาชน (สัดส่วนแพทย์ต่อประชากร 1 ต่อ 5,325) โดยจังหวัดหนองบัวลำภู และจังหวัดหนองคาย ขาดแคลนบุคลากรทางการแพทย์ทุกประเภท ส่วนจังหวัดเลย และจังหวัดอุดรธานี ขาดแคลนบุคลากรทางการแพทย์บางประเภท ได้แก่ แพทย์ ทันตแพทย์ และพยาบาลวิชาชีพ ซึ่งทำให้แพทย์ต้องรับภาระรักษาคนไข้มากจึงอาจไม่มีเวลาดูแลผู้ป่วยได้เต็มที่

2.2.7 ศักยภาพด้านทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม

2.2.7.1 ทรัพยากรดิน

ทรัพยากรดินในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 มีลักษณะต่างออกไปตามวัตถุต้นกำเนิดและกระบวนการเกิด ทำให้มีคุณสมบัติทางกายภาพและทางเคมีแตกต่างกันออกไป เป็นดินทราย และขาดธาตุอาหาร ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ ไม่สามารถอุ้มน้ำได้ จึงทำให้การขาดแคลนน้ำเป็นปัญหาสำคัญของพื้นที่กลุ่มจังหวัดฯ

2.2.7.2 ทรัพยากรน้ำ

กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 ครอบคลุมลุ่มน้ำหลัก 4 ลุ่มน้ำคือ ลุ่มน้ำโขง ลุ่มน้ำชี ลุ่มน้ำ่าน และลุ่มน้ำป่าสัก ส่วนใหญ่ร้อยละ 42.72 อยู่ในพื้นที่ลุ่มน้ำโขงครอบคลุมพื้นที่ทุกจังหวัดในกลุ่มจังหวัดฯ และร้อยละ 16.35 อยู่ในเขตลุ่มน้ำชี ทั้งนี้ มีเพียงร้อยละ 0.04 และ 2.94 ที่อยู่ในเขตลุ่มน้ำ่าน และป่าสัก ซึ่งครอบคลุมเฉพาะพื้นที่จังหวัดเลยบางส่วน มีลุ่มน้ำสาขาที่สำคัญที่เป็นแหล่งน้ำเพื่อการเกษตรและ แหล่งน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภค ได้แก่ ลุ่มน้ำห้วยหลวง อยู่ในเขตจังหวัดอุดรธานี หนองคาย ลุ่มน้ำห้วยโมง อยู่ในเขตจังหวัดเลย จังหวัดหนองบัวลำภู จังหวัดอุดรธานี และจังหวัดหนองคาย ส่วนลุ่มน้ำลำพะเนียง อยู่ในเขตจังหวัดหนองบัวลำภู ลุ่มน้ำเลย ในเขตจังหวัดเลย ปัจจุบันมีการพัฒนาแหล่งน้ำในพื้นที่กลุ่มจังหวัดฯ อย่างต่อเนื่อง ทำให้มีพื้นที่ชลประทานและพื้นที่รับประโยชน์เพิ่มขึ้นแต่มีสัดส่วนที่น้อยเมื่อเปรียบเทียบกับความต้องการใช้น้ำ

ตารางที่ 11 : ข้อมูลจำนวนพื้นที่ลุ่มน้ำกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 พ.ศ. 2554

กลุ่มจังหวัด/จังหวัด	พื้นที่ลุ่มน้ำ (ตร.กม.)	ปริมาณน้ำฝน (รายปี มม.)	หมายเหตุ
กลุ่มจังหวัดฯ	102,957.45	31,714.91	แหล่งน้ำเพื่อการเกษตรและอุปโภค - บริโภค
อุดรธานี	11,116.93	14,470.28	
เลย	10,364.76	9,494.94	
หนองบัวลำภู	4,025.73	5,626.39	
หนองคาย	7,245.88	1,926.55	
บึงกาฬ	4,994.15	1,906.55	

ที่มา : กรมชลประทาน, ปี พ.ศ. 2554 (อ้างอิงในแผนพัฒนากลุ่มจังหวัด 4 ปี (พ.ศ. 2558 - 2561) กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1, ส่วนที่ 3 หน้า 47)

2.2.7.3 ทรัพยากรป่าไม้

กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 มีพื้นที่ป่าธรรมชาติประมาณ 6,481.77 ตารางกิโลเมตร คิดเป็นร้อยละ 19.68 ของพื้นที่ พบในจังหวัดเลยมากที่สุด คือ 4,002.80 ตารางกิโลเมตร คิดเป็นร้อยละ 61.75 ของพื้นที่ป่าธรรมชาติ รองลงมา ได้แก่ จังหวัดอุดรธานี มีพื้นที่ 1,411.35 ตารางกิโลเมตร คิดเป็นร้อยละ 11.77 ของพื้นที่ป่าธรรมชาติ ส่วนจังหวัดหนองบัวลำภู มีพื้นที่ 495.42 ตารางกิโลเมตร จังหวัดหนองคายมีพื้นที่ 337.43 ตารางกิโลเมตร ส่วนจังหวัดบึงกาฬ มีพื้นที่ป่าธรรมชาติน้อยที่สุด คือ 234.77 ตารางกิโลเมตร คิดเป็นร้อยละ 7.64 5.21 และ 3.62 ของพื้นที่ป่าธรรมชาติ ตามลำดับ

2.2.7.4 ทรัพยากรแร่ธาตุ

จากข้อมูลของสำนักทรัพยากรแร่ พ.ศ. 2552 พบแร่ในพื้นที่รวม 19 ชนิด ได้แก่ แบริต์ ถ่านหินทราย แก้ว ทองคำ ทองแดง ยิปซัม โดมเกลือ หินประดับชนิดแกรนิต หินปูน หินปูนที่จำแนกไม่ได้ หินปูน เพื่ออุตสาหกรรมก่อสร้างหินปูน เพื่ออุตสาหกรรมซีเมนต์หินปูน เพื่ออุตสาหกรรมอื่นๆ เหล็ก ทองแดง ทองคำ ควอตซ์ เกลือ หินโพแทช และหินทราย เพื่ออุตสาหกรรมก่อสร้างครอบคลุมพื้นที่ 13,350.50 ตารางกิโลเมตร คิดเป็นร้อยละ 40.54 ของพื้นที่อนุภาค โดยพบพื้นที่ทรัพยากรแร่ใน จังหวัดอุดรธานี มากที่สุด 5,750.46 ตารางกิโลเมตร คิดเป็นร้อยละ 17.46 ของพื้นที่อนุภาค รองลงมาคือ จังหวัดบึงกาฬ 4,310.01 ตารางกิโลเมตร จังหวัดหนองคาย 2,867.97 ตารางกิโลเมตร จังหวัดเลย 333.57 ตารางกิโลเมตร และจังหวัดหนองบัวลำภู 88.69 ตารางกิโลเมตร คิดเป็นร้อยละ 13.09, ร้อยละ 8.71, ร้อยละ 1.01 และร้อยละ 0.27 ตามลำดับ

2.3 ประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนากลุ่มจังหวัด และตัวชี้วัด

วิสัยทัศน์กลุ่มจังหวัด

“เป็นศูนย์กลางการลงทุนด้านการค้า เกษตรกรรม อุตสาหกรรม การบริการ การท่องเที่ยวของอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขงและประชาคมอาเซียน”

ประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนา

1. การพัฒนาศักยภาพด้านการท่องเที่ยว

เป้าประสงค์ : เพื่อเพิ่มรายได้จากการท่องเที่ยว

กลยุทธ์

1) พัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน/สิ่งอำนวยความสะดวก/แหล่งท่องเที่ยว เพื่อรองรับนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติ

2) พัฒนาบุคลากรและเครือข่ายอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ

3) ส่งเสริมกิจกรรมด้านการตลาดและประชาสัมพันธ์ทั้งในและต่างประเทศ

ตัวชี้วัด/เป้าหมายรวม 4 ปี

1) ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของรายได้จากการท่องเที่ยวกลุ่มจังหวัด (ร้อยละ 12)

2) ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของจำนวนนักท่องเที่ยวกลุ่มจังหวัด (ร้อยละ 12)

2. การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันด้านการลงทุนอุตสาหกรรมการค้า

และบริการ

เป้าประสงค์เชิงยุทธศาสตร์

1) เพื่อให้มีโครงสร้างพื้นฐานรองรับการเป็นศูนย์กลางการลงทุน

2) เพื่อเพิ่มศักยภาพการค้าและบริการ

กลยุทธ์

1) พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและขีดความสามารถในการแข่งขันด้านการลงทุนการค้า อุตสาหกรรม และบริการ

2) เตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน

3) พัฒนาความร่วมมือและเชื่อมโยงเครือข่ายวิสาหกิจด้านการลงทุนและการค้า

ตัวชี้วัด/เป้าหมายรวม 4 ปี

1) ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของ GPP สาขาการก่อสร้าง ณ ราคาประจำปี (ร้อยละ 12)

2) ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของมูลค่าการค้าชายแดนกลุ่มจังหวัด (ร้อยละ 12)

3. การส่งเสริมและพัฒนาสินค้าเกษตรให้ได้มาตรฐานอย่างครบวงจร

เป้าประสงค์เชิงยุทธศาสตร์ : เพื่อเพิ่มผลผลิตทางการเกษตรให้ได้ฐานและ

แปรรูปสินค้า

กลยุทธ์

1) พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านการเกษตร

2) เพิ่มผลผลิตและสร้างคุณภาพสินค้าเกษตรให้ได้มาตรฐาน

3) สร้างมูลค่าเพิ่มสินค้าเกษตรและเชื่อมโยงการตลาด

จากโครงสร้างความสัมพันธ์ดังที่ได้สรุปข้างต้นนั้น “แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555 - 2559)” จึงเป็นกรอบแนวคิดเชิงยุทธศาสตร์ที่สำคัญยิ่งในการจัดทำ และทบทวนแผนพัฒนาจังหวัด และแผนพัฒนากลุ่มจังหวัด ปี พ.ศ. 2558 - 2561 ทั้งนี้ แนวทางการพัฒนาประเทศในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 ให้ความสำคัญกับการสร้างภูมิคุ้มกันเป็นลำดับแรก โดยภูมิคุ้มกันในกรณีนี้ หมายรวมถึงการสร้าง ความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจตั้งแต่ต้นน้ำจนถึงปลายน้ำ การเตรียมความพร้อมรองรับการเปิดเสรีทางการค้า ระดับต่างๆ การสร้างเกราะคุ้มกันทางสังคม รวมถึงการป้องกันภัยพิบัติทางธรรมชาติ โดยสรุปสาระสำคัญของแนวทางการพัฒนาประเทศตามแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 11 ได้ ดังต่อไปนี้²

(1) การพัฒนาศักยภาพคนไทยในเรื่องการคิด วิเคราะห์ ใฝ่เรียนรู้ มีคุณธรรม จริยธรรม ควบคู่กับการเสริมสร้างและพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางปัญญาและแหล่งเรียนรู้ เพื่อส่งเสริม การเรียนรู้ในระดับชุมชน

(2) การปรับโครงสร้างเศรษฐกิจให้มีกระบวนการผลิตที่เน้นการใช้เทคโนโลยี นวัตกรรม และความคิดสร้างสรรค์และเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ควบคู่ไปกับการพัฒนาระบบการคุ้มครอง ทางสังคมให้มีคุณภาพและครอบคลุมอย่างทั่วถึง

(3) การเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน และส่งเสริมบทบาทภาคประชาสังคม และธุรกิจเอกชนให้เป็นพลังร่วมในการพัฒนาสังคมไทย

(4) การเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการโลจิสติกส์และเสริมสร้างความเข้มแข็ง ให้กับห่วงโซ่อุปทานของธุรกิจไทยเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันให้กับธุรกิจไทยในตลาดภูมิภาค และตลาดโลก

(5) การส่งเสริมความร่วมมืออย่างเป็นหุ้นส่วนการพัฒนาทั้งในระดับอนุภูมิภาค และภูมิภาค รวมทั้งพัฒนาเขตเศรษฐกิจชายแดนและเปิดพื้นที่เศรษฐกิจใหม่ที่เชื่อมโยงภูมิภาคเอเชียใต้

(6) การเตรียมความพร้อมของไทยเข้าสู่ประชาคมอาเซียน โดยการพัฒนา ขีดความสามารถของผู้ประกอบการ ทักษะแรงงาน และปรับกฎ ระเบียบ ให้สอดคล้องกับกติกาของอาเซียน

(7) การปรับปรุงประสิทธิภาพการบริหารจัดการน้ำ และการใช้ที่ดินเพื่อสนับสนุน ความมั่นคงด้านอาหาร รวมทั้งปรับปรุงกระจายการถือครองที่ดินให้เป็นธรรม

(8) การยกระดับขีดความสามารถของไทยในการปรับตัวรองรับการเปลี่ยนแปลง สภาพภูมิอากาศ และภัยพิบัติทางธรรมชาติ

(9) การส่งเสริมการสร้างความเป็นธรรมในสังคม โดยยึดหลักการบริหารจัดการ แบบธรรมาภิบาล เพิ่มประสิทธิภาพการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พัฒนากลไก การป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ และส่งเสริมให้ประชาชนทุกระดับมีโอกาส เข้าถึงกระบวนการยุติธรรมอย่างเท่าเทียม

อนึ่ง แนวทางการพัฒนาประเทศดังกล่าวจึงสอดคล้องกับวิสัยทัศน์การพัฒนา ประเทศไทยในระยะเวลา 5 ปีของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 11 คือ “สังคมอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข ด้วยความเสมอภาค เป็นธรรม และมีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลง” โดยมีเป้าหมายของแผนฯ รวมถึงตัวชี้วัดการพัฒนาตามแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 11 ดังต่อไปนี้

² สรุปประเด็นโดย ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ประชุมการประชุมวันที่ 30 มี.ค. 2555

ตารางที่ 12 : เป้าหมายและตัวชี้วัดของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11

เป้าหมายหลักของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 11	ตัวชี้วัดตามแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 11
(1) ความอยู่เย็นเป็นสุขและความสงบสุขของสังคมไทยเพิ่มขึ้น ความเหลื่อมล้ำในสังคมลดลง สัดส่วนผู้อยู่ใต้เส้นความยากจนลดลง และดัชนีภาพลักษณ์การคอร์รัปชันไม่ต่ำกว่า 5 คะแนน	<ul style="list-style-type: none"> - ดัชนีความอยู่เย็นเป็นสุข - ดัชนีความสงบสุข - สัดส่วนรายได้ระหว่างกลุ่มประชากรที่มีรายได้สูงสุดร้อยละ 10 กับกลุ่มที่มีรายได้ต่ำ ร้อยละ 10 - สัดส่วนผู้อยู่ใต้เส้นความยากจน - สัดส่วนแรงงานนอกระบบที่สามารถเข้าถึงการคุ้มครองทางสังคม - ดัชนีภาพลักษณ์การคอร์รัปชัน
(2) คนไทยมีการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง มีสุขภาวะดีขึ้น มีคุณธรรม จริยธรรม และสถาบันทางสังคมมีความเข้มแข็งมากขึ้น	<ul style="list-style-type: none"> - จำนวนปีการศึกษาเฉลี่ยของคนไทย - ผู้เรียนทุกระดับการศึกษามีคุณธรรม จริยธรรม - สัดส่วนประชากรที่เข้าถึงโครงข่ายคมนาคมและอินเทอร์เน็ตความเร็วสูง - จำนวนบุคลากรด้านการวิจัยและพัฒนา - อัตราการป่วยด้วยโรคไม่ติดต่อ - ดัชนีความอบอุ่นของครอบครัว
(3) เศรษฐกิจเติบโตในอัตราที่เหมาะสมตามศักยภาพของประเทศ ให้ความสำคัญกับการเพิ่มผลิตภาพรวมไม่ต่ำกว่าร้อยละ 3 ต่อปี เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจของประเทศ เพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ ให้มีไม่ต่ำกว่าร้อยละ 40	<ul style="list-style-type: none"> - อัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ - อัตราเงินเฟ้อ - ผลิตภาพการผลิตรวม - อันดับความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจของประเทศ - สัดส่วนมูลค่าผลิตภัณฑ์ของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ
(4) คุณภาพสิ่งแวดล้อมอยู่ในเกณฑ์มาตรฐาน เพิ่มประสิทธิภาพการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก รวมทั้งเพิ่มพื้นที่ป่าไม้เพื่อรักษาสมดุลของระบบนิเวศ	<ul style="list-style-type: none"> - คุณภาพน้ำและอากาศ - ร้อยละของพื้นที่ป่าไม้ต่อพื้นที่ประเทศ - สัดส่วนการปล่อยก๊าซเรือนกระจกต่อหัวเปรียบเทียบกับลำดับขั้นการพัฒนาที่แสดงโดยผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศต่อหัว

เพื่อให้การพัฒนาประเทศบรรลุวัตถุประสงค์ และมีแนวทางที่สอดคล้องกับเป้าหมายและตัวชี้วัดที่กำหนดไว้ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติจึงได้กำหนดประเด็นยุทธศาสตร์ภายใต้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 ไว้ 6 ประเด็นหลัก ดังนี้

(1) ยุทธศาสตร์การสร้างความเป็นธรรมในสังคม ให้ความสำคัญกับการสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคมให้ทุกคนในสังคมไทยควบคู่กับการเสริมสร้างขีดความสามารถในการจัดการความเสี่ยงและสร้างโอกาสในชีวิตให้แก่ตนเอง การเสริมสร้างพลังให้ทุกภาคส่วนสามารถเพิ่มทางเลือกการใช้ชีวิตในสังคมและมีส่วนร่วมในเชิงเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองได้อย่างมีคุณค่าและศักดิ์ศรี รวมทั้งสนับสนุนการสานสร้างความสัมพันธ์ของคนในสังคมให้มีคุณค่าร่วมและตระหนักถึงผลประโยชน์ของสังคม และเสริมสร้างการบริหารราชการแผ่นดินที่มีประสิทธิภาพ โปร่งใส มีระบบ ตรวจสอบและการรับผิดชอบต่อที่รัดกุม

(2) ยุทธศาสตร์การพัฒนาคนสู่สังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างยั่งยืน ให้ความสำคัญกับการปรับโครงสร้างและการกระจายตัวประชากรให้เหมาะสม การพัฒนาคุณภาพคนไทยให้มีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลง การส่งเสริมการลดปัจจัยเสี่ยงด้านสุขภาพอย่างเป็นองค์รวม การส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต และการเสริมสร้างความเข้มแข็งของสถาบันทางสังคม

(3) ยุทธศาสตร์ความเข้มแข็งภาคเกษตร ความมั่นคงของอาหารและพลังงาน ให้ความสำคัญกับการพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติที่เป็นฐานการผลิตภาคเกษตรให้เข้มแข็งและยั่งยืน การเพิ่มประสิทธิภาพและศักยภาพการผลิตภาคเกษตร การสร้างมูลค่าเพิ่มผลผลิตทางการเกษตร ตลอดห่วงโซ่การผลิต การสร้างความมั่นคงในอาชีพและรายได้ให้แก่เกษตรกร การสร้างความมั่นคงด้านอาหารและพัฒนาพลังงานชีวภาพในระดับครัวเรือนและชุมชน อีกทั้งยังครอบคลุมถึงการปรับระบบบริหารจัดการภาครัฐเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงด้านอาหารและพลังงาน

(4) ยุทธศาสตร์การปรับโครงสร้างเศรษฐกิจสู่การเติบโตอย่างมีคุณภาพและยั่งยืน ให้ความสำคัญกับการปรับโครงสร้างเศรษฐกิจสู่การพัฒนาที่มีคุณภาพและยั่งยืน การพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรม การพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันที่มีประสิทธิภาพ เท่าเทียม และเป็นธรรม และการบริหารจัดการเศรษฐกิจส่วนรวมอย่างมีประสิทธิภาพ

(5) ยุทธศาสตร์การสร้างเชื่อมโยงกับประเทศในภูมิภาคเพื่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคม ให้ความสำคัญกับการพัฒนาความเชื่อมโยงด้านการขนส่งและระบบโลจิสติกส์ ภายใต้กรอบความร่วมมือในอนุภูมิภาคต่างๆ การพัฒนาฐานลงทุนโดยเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันระดับอนุภูมิภาค การสร้างความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน การสร้างความเป็นหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจในภูมิภาคด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ การเคลื่อนย้ายแรงงาน และการส่งเสริมแรงงานไทยในต่างประเทศ และการเร่งรัดการใช้ประโยชน์จากข้อตกลงการค้าเสรีที่มีผลบังคับใช้แล้ว เป็นต้น

(6) ยุทธศาสตร์การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน ให้ความสำคัญกับการอนุรักษ์ ฟื้นฟู และสร้างความมั่นคงของฐานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การปรับกระบวนการพัฒนาและขับเคลื่อนประเทศเพื่อเตรียมพร้อมไปสู่การเป็นเศรษฐกิจและสังคมคาร์บอนต่ำ และเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม รวมถึงการเตรียมความพร้อมรองรับกับภัยพิบัติทางธรรมชาติเป็นสำคัญ

ในการนี้ คณะทำงานที่ปรึกษาได้สรุปความสอดคล้องเชื่อมโยงระหว่างประเด็นยุทธศาสตร์ และตัวชี้วัดของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 กับประเด็นยุทธศาสตร์ และตัวชี้วัดภายใต้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 แสดงได้ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 13 : ความเชื่อมโยงประเด็นยุทธศาสตร์แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดฯ และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11

ประเด็นยุทธศาสตร์แผนฯ 11	ประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1
(1) การสร้างความเป็นธรรมในสังคม	-ไม่มีประเด็นยุทธศาสตร์สอดคล้อง-
(2) การพัฒนาคนสู่สังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างยั่งยืน	-ไม่มีประเด็นยุทธศาสตร์สอดคล้อง-
(3) การสร้างสมดุลและความมั่นคงของอาหารและพลังงาน	ยุทธศาสตร์ที่ 3 การส่งเสริมและพัฒนาสินค้าเกษตรให้ได้มาตรฐานอย่างครบวงจร

ตารางที่ 13 : ความเชื่อมโยงประเด็นยุทธศาสตร์แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดฯ และแผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (ต่อ)

ประเด็นยุทธศาสตร์แผนฯ 11	ประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนากลุ่มจังหวัด ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1
(4) การปรับโครงสร้างเศรษฐกิจสู่การเติบโตอย่างมีคุณภาพและยั่งยืน	ยุทธศาสตร์ที่ 1 การพัฒนาศักยภาพด้านการท่องเที่ยว ยุทธศาสตร์ที่ 2 การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันด้านการลงทุน อุตสาหกรรม การค้า และการบริการ
(5) การสร้างความเชื่อมโยงกับเศรษฐกิจในภูมิภาค	-ไม่มีประเด็นยุทธศาสตร์สอดคล้อง-
(6) การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน	-ไม่มีประเด็นยุทธศาสตร์สอดคล้อง-

ประเด็นยุทธศาสตร์ของกลุ่มจังหวัดฯ มีความสอดคล้องกับประเด็นยุทธศาสตร์ของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 11 ในด้านการสร้างสมดุลและความมั่นคงของอาหารและพลังงาน และการปรับโครงสร้างเศรษฐกิจสู่การเติบโตอย่างมีคุณภาพและยั่งยืน อย่างไรก็ตาม กลุ่มจังหวัดฯ ยังมิได้วางยุทธศาสตร์การสร้างความเป็นธรรม และการพัฒนาคนสู่สังคมแห่งการเรียนรู้ รวมถึงไม่ได้กำหนดประเด็นเรื่องการสร้างความเชื่อมโยงกับเศรษฐกิจในภูมิภาค และการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืนเป็นประเด็นยุทธศาสตร์

ตารางที่ 14 : ความเชื่อมโยงตัวชี้วัดแผนพัฒนากลุ่มจังหวัดฯ และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11

ตัวชี้วัดตามแผนฯ 11	ตัวชี้วัด/เป้าหมายรวม 4 ปี การพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1
(1) ดัชนีความอยู่เย็นเป็นสุข ดัชนีความสงบสุข สัดส่วนรายได้ระหว่างกลุ่มประชากรที่มีรายได้สูงสุดร้อยละ 10 กับกลุ่มที่มีรายได้ต่ำร้อยละ 10 สัดส่วนผู้อยู่ใต้เส้นความยากจน สัดส่วนแรงงานนอกระบบที่สามารถเข้าถึงการคุ้มครองทางสังคม และดัชนีภาพลักษณ์การคอร์รัปชัน	-ไม่มีตัวชี้วัดสอดคล้อง-
(2) จำนวนปีการศึกษาเฉลี่ยของคนไทย ผู้เรียนทุกระดับ การศึกษามีคุณธรรม จริยธรรม สัดส่วนประชากรที่เข้าถึงโครงข่ายคมนาคมและอินเทอร์เน็ตความเร็วสูง จำนวนบุคลากรด้านการวิจัยและพัฒนา อัตราการป่วยด้วยโรคไม่ติดต่อ และดัชนีความอบอุ่นของครอบครัว	-ไม่มีตัวชี้วัดสอดคล้อง-

ตารางที่ 14 : ความเชื่อมโยงตัวชี้วัดแผนพัฒนาของกลุ่มจังหวัดฯ และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (ต่อ)

ตัวชี้วัดตามแผนฯ 11	ตัวชี้วัด/เป้าหมายรวม 4 ปี การพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1
(3) อัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ อัตราเงินเพื่อผลิตภาพการผลิตรวม อันดับ ความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจของประเทศ สัดส่วนมูลค่าผลิตภัณฑ์ของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ	<ul style="list-style-type: none"> - ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของรายได้จากการท่องเที่ยวกลุ่มจังหวัด (ร้อยละ 12) - ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของจำนวนนักท่องเที่ยวกลุ่มจังหวัด (ร้อยละ 12) - ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของ GPP สาขาก่อสร้าง ณ ราคาประจำปี (ร้อยละ 12) - ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของมูลค่าการค้าชายแดนของกลุ่มจังหวัด (ร้อยละ 12) - ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของ GPCP กลุ่มจังหวัดภาคการเกษตร (ร้อยละ 12) - ร้อยละของจำนวนแปลง/ฟาร์ม ที่ได้ใบรับรองมาตรฐาน GAP ของผลผลิตการเกษตรที่สำคัญต่อจำนวนแปลง/ฟาร์มที่ได้รับ การตรวจจากกระทรวงเกษตร และสหกรณ์
(4) คุณภาพน้ำและอากาศ ร้อยละของพื้นที่ป่าไม้ต่อพื้นที่ประเทศ และสัดส่วนการปล่อยก๊าซเรือนกระจกต่อหัวเปรียบเทียบกับลำดับขั้นการพัฒนาที่แสดงโดยผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศต่อหัว	-ไม่มีตัวชี้วัดสอดคล้อง-

ตัวชี้วัดของกลุ่มจังหวัดฯ สอดคล้องกับตัวชี้วัดของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 11 เฉพาะในส่วนของการเพิ่มอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจเป็นหลัก ทั้งนี้กลุ่มจังหวัดฯ มิได้กำหนดเป้าหมายที่เกี่ยวข้องกับดัชนีความอยู่เย็นเป็นสุข การสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ และคุณภาพน้ำและอากาศไว้ในแผนพัฒนากลุ่มจังหวัดฯ ในระยะเวลาดังกล่าว

บทที่ 3

ผังสถิติทางการของประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนากลุ่มจังหวัด

ในบทนี้ประกอบด้วยการวิเคราะห์การจัดเก็บข้อมูลรายการสถิติทางการที่สำคัญและจำเป็นของผลิตภัณฑ์ที่มีศักยภาพ (Product Champion : PC) และ/หรือ ประเด็นปัญหาสำคัญ (Critical Issue : CI) แยกตามประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนากลุ่มจังหวัด รวมไปถึงการวิเคราะห์ข้อมูลสถิติทางการ ที่ขาดหายไป (Data Gap Analysis) พร้อมสรุปแนวทางการพัฒนาการจัดเก็บข้อมูล และมอบหมายหน่วยงานผู้รับผิดชอบในการจัดเก็บ ซึ่งเป็นการเรียบเรียงและรวบรวมข้อมูลจากการประชุมคณะกรรมการสถิติกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 เมื่อวันที่ 10 มิถุนายน 2557

3.1 ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 : การพัฒนาศักยภาพด้านการท่องเที่ยว

3.1.1 ห่วงโซ่มูลค่า (Value Chain : VC) ของผลิตภัณฑ์ที่มีศักยภาพ (Product Champion : PC) “ส่งเสริมและพัฒนากการท่องเที่ยวเชิงนิเวศและการท่องเที่ยวเชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้าน”

ตารางที่ 15 : ผลิตภัณฑ์ที่มีศักยภาพ (Product Champion : PC) ของประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1

ประเด็นยุทธศาสตร์	สถิติทางการด้านเศรษฐกิจ/สังคม/สิ่งแวดล้อม	ผลิตภัณฑ์ที่มีศักยภาพ (Product Champion)/ ประเด็นสำคัญ (Critical Issue)
การพัฒนาศักยภาพด้านกาท่องเที่ยว	เศรษฐกิจ -> การท่องเที่ยว	ส่งเสริมและพัฒนากการท่องเที่ยวเชิงนิเวศและการท่องเที่ยวเชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้าน

หมายเหตุ : ข้อมูลประเด็นยุทธศาสตร์ตามแผนพัฒนากลุ่มจังหวัดระยะ 4 ปี พ.ศ. 2558 - 2561 (จัดทำ พ.ศ. 2556)

กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1

ส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศและการท่องเที่ยวเชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้าน

ประเด็นยุทธศาสตร์
การพัฒนาศักยภาพด้านการท่องเที่ยว

3.1.2 ผังสถิติทางการผลิตภัณฑที่มีศักยภาพ “ส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศและการท่องเที่ยวเชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้าน”

ตารางที่ 16 : แผนผังรายการสถิติทางการ “ส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศและการท่องเที่ยวเชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้าน”

ห่วงโซ่มูลค่า (VC) และ ปัจจัยสู่ความสำเร็จ (CSFs)	ตัวชี้วัด	ข้อมูลที่สำคัญและจำเป็น	มี/ไม่มี ฐานข้อมูล	วิธีการเก็บ รวบรวม ข้อมูล	ความถี่ ของข้อมูล	หน่วยงาน ผู้รับผิดชอบ
VC 1: วางยุทธศาสตร์/แผนการท่องเที่ยว						
CSF 1.1 การวางแผนและกำหนด ตำแหน่งเชิงยุทธศาสตร์ (Strategic Positioning)	KPI 1.1 มีการวางแผนและกำหนด ตำแหน่งเชิงยุทธศาสตร์ (Strategic Positioning) ด้านการท่องเที่ยวของจังหวัด	Data 1.1.1 แผนยุทธศาสตร์ด้านการท่องเที่ยว ของจังหวัด	มี	รายงาน	รายปี	สนง.การท่องเที่ยวและกีฬา จังหวัด
		Data 1.1.2 ตำแหน่งเชิงยุทธศาสตร์ (Strategic Positioning) ด้านการท่องเที่ยว ของจังหวัด	มี	รายงาน	รายปี	สำนักงานจังหวัด
CSF 1.2 การกำหนดนักท่องเที่ยว กลุ่มเป้าหมาย	KPI 1.2 สัดส่วนการเพิ่มขึ้น ของนักท่องเที่ยว	Data 1.2.1 จำนวนนักท่องเที่ยวชาวไทย/ ชาวต่างชาติ	มี	รายงาน	รายปี	สนง.การท่องเที่ยวและกีฬา จังหวัด
		Data 1.2.2 จำนวนนักท่องเที่ยวชาวไทย/ ชาวต่างชาติ	มี	รายงาน	รายปี	สนง.การท่องเที่ยวและกีฬา จังหวัด
		Data 1.2.3 จำนวนผู้เยี่ยมเยือนชาวไทย/ ชาวต่างชาติ	มี	รายงาน	รายปี	สนง.การท่องเที่ยวและกีฬา จังหวัด

ตารางที่ 16 : แผนผังรายการสถิติทางการ “ส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศและการท่องเที่ยวเชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้าน (ต่อ)”

ห่วงโซ่มูลค่า (VC) และ ปัจจัยสู่ความสำเร็จ (CSFs)	ตัวชี้วัด	ข้อมูลที่สำคัญและจำเป็น	มี/ไม่มี ฐานข้อมูล	วิธีการเก็บ รวบรวม ข้อมูล	ความถี่ ของข้อมูล	หน่วยงาน ผู้รับผิดชอบ
CSF 1.3 การรวบรวมและจัดทำข้อมูล สารสนเทศ เพื่อการท่องเที่ยว เชิงอนุรักษ์และวัฒนธรรม	KPI 1.3 ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของการจัดทำ และเผยแพร่ข้อมูลด้านการ ท่องเที่ยวในรูปแบบต่างๆ ของ จังหวัดที่จัดทำโดยหน่วยงานหลัก ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว	Data 1.3 ข้อมูลด้านการท่องเที่ยวในรูปแบบ ต่างๆของจังหวัด ที่จัดทำโดย หน่วยงานหลักที่เกี่ยวข้องกับการ ท่องเที่ยว (สถานที่ท่องเที่ยว รายชื่อ โรงแรม ที่พัก การเดินทาง)	มี	ทะเบียน	รายปี	สนง.การท่องเที่ยวและกีฬา จังหวัด/ สนง.ทรัพยากร ธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม/ องค์การบริหารส่วนจังหวัด
CSF 1.4 การกำหนดขีดความสามารถ ในการรองรับนักท่องเที่ยว (Carrying Capacity)	KPI 1.4 การประเมินแหล่งท่องเที่ยว	Data 1.4.1 ข้อมูลแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญ	มี	ทะเบียน	รายปี	สนง.การท่องเที่ยวเขต
		Data 1.4.2 บันทึกประวัติแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ	มี	ทะเบียน	รายปี	สนง.การท่องเที่ยวเขต
		Data 1.4.3 ข้อมูลเหตุการณ์และงานประเพณี ต่างๆ	มี	ทะเบียน	รายปี	หน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อง เช่น องค์การบริหารส่วน จังหวัด/ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สนง.จังหวัด
		Data 1.4.4 ความคิดเห็นของผู้เข้าชมแหล่ง ท่องเที่ยว	ไม่มี			หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับ สถานที่ต่างๆ
CSF 1.5 สร้างความเชื่อมั่นด้านความ ปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน	KPI 1.5 การรักษาความปลอดภัย	Data 1.5 แผนงาน/โครงการในการป้องกัน และรักษาความปลอดภัยให้แก่ นักท่องเที่ยว	มี	รายงาน	รายปี	สนง.ตำรวจท่องเที่ยว

ตารางที่ 16 : แผนผังรายการสถิติทางการ “ส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศและการท่องเที่ยวเชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้าน (ต่อ)

ห่วงโซ่มูลค่า (VC) และ ปัจจัยสู่ความสำเร็จ (CSFs)	ตัวชี้วัด	ข้อมูลที่สำคัญและจำเป็น	มี/ไม่มี ฐานข้อมูล	วิธีการเก็บ รวบรวม ข้อมูล	ความถี่ ของข้อมูล	หน่วยงาน ผู้รับผิดชอบ
VC 2 : พัฒนาระบบบริหารจัดการการท่องเที่ยว						
CSF 2.1 พัฒนามาตรฐานมัคคุเทศก์ ท้องถิ่น/ผู้นำเที่ยว	KPI 2.1 จำนวนมัคคุเทศก์ท้องถิ่น/ผู้นำ เที่ยวที่มีความรอบรู้เกี่ยวกับ การท่องเที่ยวของจังหวัด สามารถ ถ่ายทอดเป็นภาษาต่างประเทศได้	Data 2.1.1 จำนวนมัคคุเทศก์ท้องถิ่น/ผู้นำเที่ยว ที่มีการขึ้นทะเบียนมัคคุเทศก์/ ผู้นำเที่ยว	มี	ทะเบียน	รายปี	สนง.การท่องเที่ยวและกีฬา จังหวัด
		Data 2.1.2 จำนวนมัคคุเทศก์ท้องถิ่น/ผู้นำเที่ยว สามารถถ่ายทอดเป็น ภาษาต่างประเทศได้	มี	ทะเบียน	รายปี	สนง.การท่องเที่ยวและกีฬา จังหวัด
CSF 2.2 ส่งเสริมการรวมกลุ่ม ผู้ประกอบการ ท่องเที่ยวเชิง อนุรักษ์และวัฒนธรรม	KPI 2.2 จำนวนกลุ่ม/เครือข่าย ผู้ประกอบการท่องเที่ยวเชิง อนุรักษ์และวัฒนธรรม	Data 2.2 จำนวนกลุ่ม/เครือข่าย/สมาคม ผู้ประกอบการท่องเที่ยว	มี	ทะเบียน	รายปี	สนง.การท่องเที่ยวและกีฬา จังหวัด
VC3 : พัฒนาปัจจัยพื้นฐานด้านท่องเที่ยว/ทรัพยากร						
CSF 3.1 พัฒนาทรัพยากรทางการ ท่องเที่ยว	KPI 3.1.1 ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของโครงการ แหล่งท่องเที่ยว	Data 3.1.1 ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของโครงการพัฒนา แหล่งท่องเที่ยว	ไม่มี			สนง.การท่องเที่ยวและกีฬา จังหวัด
	KPI 3.1.2 จำนวนแหล่งท่องเที่ยวที่ได้รับการ พัฒนา	Data 3.1.2 จำนวนแหล่งท่องเที่ยวที่ได้รับการ พัฒนา	ไม่มี			สนง.การท่องเที่ยวและกีฬา จังหวัด

ตารางที่ 16 : แผนผังรายการสถิติทางการ “ส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศและการท่องเที่ยวเชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้าน (ต่อ)”

ห่วงโซ่มูลค่า (VC) และ ปัจจัยสู่ความสำเร็จ (CSFs)	ตัวชี้วัด	ข้อมูลที่สำคัญและจำเป็น	มี/ไม่มี ฐานข้อมูล	วิธีการเก็บ รวบรวม ข้อมูล	ความถี่ ของข้อมูล	หน่วยงาน ผู้รับผิดชอบ
CSF 3.2 พัฒนาและปรับปรุง สาธารณูปโภค และโครงสร้าง พื้นฐานเพื่อการท่องเที่ยว	KPI 3.2 ระดับความสำเร็จของการพัฒนา โครงสร้างพื้นฐานโดยเฉพาะ เส้นทางถนนภายในและระหว่าง จังหวัด รวมทั้งป้ายบอกทาง	Data 3.2.1 แหล่งท่องเที่ยวได้รับการปรับปรุง ดูแลสภาพแวดล้อม	มี	รายงาน	รายปี	องค์การบริหารส่วนจังหวัด
		Data 3.2.2 แหล่งท่องเที่ยวมีห้องน้ำไว้บริการ นักท่องเที่ยว	มี	รายงาน	รายปี	สนง.การท่องเที่ยวและกีฬา จังหวัด
		Data 3.2.3 มีการก่อสร้างศาลาที่พักริมทาง ตามเส้นทางท่องเที่ยว	มี	รายงาน	รายปี	ที่ทำการปกครอง
		Data 3.2.4 มีการก่อสร้างทาง/ถนนเข้าสู่ ตัวแหล่งท่องเที่ยว	มี	รายงาน	รายปี	สนง.ทางหลวงชนบท / องค์การบริหารส่วนจังหวัด
CSF 3.3 การจัดการปัญหาจากการ ท่องเที่ยว เช่น สิ่งปฏิกูล ขยะ และมลภาวะ	KPI 3.3 อัตราการกำจัดขยะ	Data 3.3.1 ปริมาณขยะที่เกิดขึ้นทั้งหมด ต่อเดือน	ไม่มี			เทศบาล
		Data 3.3.2 ร้อยละของปริมาณขยะที่ได้รับการ กำจัดอย่างถูกวิธี/สุขลักษณะต่อปี	ไม่มี			เทศบาล

ตารางที่ 16 : แผนผังรายการสถิติทางการ “ส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศและการท่องเที่ยวเชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้าน (ต่อ)

ห่วงโซ่มูลค่า (VC) และ ปัจจัยสู่ความสำเร็จ (CSFs)	ตัวชี้วัด	ข้อมูลที่สำคัญและจำเป็น	มี/ไม่มี ฐานข้อมูล	วิธีการเก็บ รวบรวม ข้อมูล	ความถี่ ของข้อมูล	หน่วยงาน ผู้รับผิดชอบ
VC4 : พัฒนาแหล่งและกิจกรรมท่องเที่ยว						
CSF 4.1 สร้างสรรค์กิจกรรมท่องเที่ยว ใหม่ๆ ให้สอดคล้องกับความ สนใจและด้วยแนวคิดการสร้าง มูลค่าจากวัฒนธรรมของพื้นที่	KPI 4.1.1 จำนวนกิจกรรมด้านการท่องเที่ยว ที่เพิ่มขึ้น	Data 4.1.1 จำนวนกิจกรรมด้านการท่องเที่ยวที่ เพิ่มขึ้นในปีปัจจุบันและปีที่ผ่านมา	ไม่มี			สนง.การท่องเที่ยวและกีฬา จังหวัด
	KPI 4.1.2 ร้านอาหารที่ได้รับรองมาตรฐาน คุณภาพ	Data 4.1.2 มาตรฐานของร้านอาหารที่ให้บริการ อาหารที่มีคุณภาพ	ไม่มี			สนง.สาธารณสุขจังหวัด
CSF 4.2 ยกระดับคุณภาพสิ่งอำนวยความสะดวก ในสถานที่ท่องเที่ยว เช่น ห้องน้ำ สาธารณะ ห้องจำหน่ายตั๋ว และจุดพักผ่อน เป็นต้น	KPI 4.2 การปรับปรุงภูมิทัศน์แหล่ง ท่องเที่ยว	Data 4.2 จำนวนและมูลค่าโครงการที่มีการ ปรับปรุงภูมิทัศน์แหล่งท่องเที่ยว ให้สวยงาม	มี	รายงาน	รายปี	สำนักงานจังหวัด
VC5 : พัฒนารูรกิจบริการการท่องเที่ยว						
CSF 5.1 การรับรองมาตรฐาน ที่พัก และโรงแรม	KPI 5.1 ร้อยละของธุรกิจที่พัก และ โรงแรมได้รับการรับรองมาตรฐาน	Data 5.1.1 จำนวนธุรกิจที่พัก Guest- house ที่ได้รับการรับรองมาตรฐาน	มี	รายงาน	รายปี	สนง.การท่องเที่ยวและกีฬา จังหวัด
		Data 5.1.2 จำนวนธุรกิจที่พัก Home stay ที่ ได้รับการรับรองมาตรฐาน	มี	รายงาน	รายปี	สนง.การท่องเที่ยวและกีฬา จังหวัด

ตารางที่ 16 : แผนผังรายการสถิติทางการ “ส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศและการท่องเที่ยวเชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้าน (ต่อ)”

ห่วงโซ่มูลค่า (VC) และ ปัจจัยสู่ความสำเร็จ (CSFs)	ตัวชี้วัด	ข้อมูลที่สำคัญและจำเป็น	มี/ไม่มี ฐานข้อมูล	วิธีการเก็บ รวบรวม ข้อมูล	ความถี่ ของข้อมูล	หน่วยงาน ผู้รับผิดชอบ
CSF 5.1 (ต่อ) การรับรองมาตรฐาน ที่พัก และโรงแรม	KPI 5.1 (ต่อ) ร้อยละของธุรกิจที่พัก และ โรงแรมได้รับการรับรองมาตรฐาน	Data 5.1.3 จำนวนธุรกิจที่พักโรงแรมที่ได้รับ การรับรองมาตรฐาน	มี	รายงาน	รายปี	สนง.การท่องเที่ยวและกีฬา จังหวัด
CSF 5.2 พัฒนามาตรฐานธุรกิจบริการ ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว อาทิ ร้านอาหาร และการ แสดงทางวัฒนธรรมต่างๆ เป็นต้น	KPI 5.2 ร้อยละของธุรกิจบริการที่ เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว เชิงวัฒนธรรมได้รับการรับรอง มาตรฐาน เช่น ร้านอาหาร การแสดงทางวัฒนธรรม เป็นต้น	Data 5.2 จำนวนธุรกิจบริการที่เกี่ยวข้องเนื่องกับ การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์และ วัฒนธรรมได้รับการรับรองมาตรฐาน	ไม่มี			
CSF 5.3 พัฒนามาตรฐานสินค้าของฝาก และของที่ระลึก	KPI 5.3 จำนวนสินค้าของฝากและของที่ ระลึกที่เป็นอัตลักษณ์ของจังหวัด ได้รับการรับรองมาตรฐาน คุณภาพ	Data 5.3 รายได้จากการจำหน่ายสินค้าของ ฝากและของที่ระลึกที่เป็นอัตลักษณ์ ของจังหวัด จำแนกตามประเภท สินค้า และแหล่งท่องเที่ยว	ไม่มี			
CSF 5.4 พัฒนามาตรฐานธุรกิจนำเที่ยว	KPI 5.4 จำนวนธุรกิจนำเที่ยวที่ได้รับการ รับรองมาตรฐาน	Data 5.4 จำนวนธุรกิจนำเที่ยวที่ได้รับการ รับรองมาตรฐาน	มี	ทะเบียน	รายปี	สำนักทะเบียนธุรกิจนำเที่ยว และมัคคุเทศก์ กรมการ ท่องเที่ยว

ตารางที่ 16 : แผนผังรายการสถิติทางการ “ส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศและการท่องเที่ยวเชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้าน (ต่อ)

ห่วงโซ่มูลค่า (VC) และ ปัจจัยสู่ความสำเร็จ (CSFs)	ตัวชี้วัด	ข้อมูลที่สำคัญและจำเป็น	มี/ไม่มี ฐานข้อมูล	วิธีการเก็บ รวบรวม ข้อมูล	ความถี่ ของข้อมูล	หน่วยงาน ผู้รับผิดชอบ
VC6 : พัฒนาการตลาดและประชาสัมพันธ์						
CSF 6.1 การทำตลาดกลุ่ม นักท่องเที่ยวคุณภาพ	KPI 6.1 จำนวนนักท่องเที่ยวและรายได้ จากการท่องเที่ยวที่เพิ่มขึ้น	Data 6.1.1 จำนวนนักท่องเที่ยวที่เพิ่มขึ้น จำแนกตามประเทศ และแหล่งท่องเที่ยว	มี/ไม่สมบูรณ์	รายงาน	รายปี	สนง.การท่องเที่ยวและกีฬา จังหวัด
		Data 6.1.2 รายได้จากการท่องเที่ยวที่เพิ่มขึ้น จำแนกตามประเทศ และประเภท การท่องเที่ยว	มี/ไม่สมบูรณ์	ทะเบียน	รายปี	สนง.การท่องเที่ยวและกีฬา จังหวัด
CSF 6.2 การสร้างเรื่องราวและ ประชาสัมพันธ์สร้าง ภาพลักษณ์	KPI 6.2 จำนวนเรื่องราวเชิงประสบการณ์ และประชาสัมพันธ์เอกลักษณ์การ ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์และ วัฒนธรรม	Data 6.2.1 จำนวนเรื่องราวเชิงประสบการณ์ และเอกลักษณ์การท่องเที่ยว เชิงอนุรักษ์และวัฒนธรรม	มี	รายงาน	รายปี	สนง.การท่องเที่ยวและกีฬา จังหวัด
		Data 6.2.2 ร้อยละความสำเร็จจากการโฆษณา ผ่านสื่อชนิดต่างๆ	มี	รายงาน	รายปี	สำนักงานท่องเที่ยวและกีฬา จังหวัด/ การท่องเที่ยวเขต 5/ สำนักงานประชาสัมพันธ์ จังหวัด/ สำนักงานจังหวัด
CSF 6.3 การตลาดเชิงรุกผ่านสื่อ สมัยใหม่ (Social Network)	KPI 6.3 จำนวนธุรกิจด้านการท่องเที่ยว ที่ทำการตลาดเชิงรุกผ่านสื่อ สมัยใหม่ (Social Network)	Data 6.3 จำนวนธุรกิจด้านการท่องเที่ยว ที่ทำการตลาดเชิงรุกผ่านสื่อสมัยใหม่ (Social Network)	ไม่มี			สำนักงานพาณิชย์ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

3.1.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ขาดหายไป (Data Gap Analysis) ของผลิตภัณฑ์ที่มีศักยภาพ “ส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศและการท่องเที่ยวเชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้าน”

สำหรับประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 การพัฒนาศักยภาพด้านการท่องเที่ยวที่กลุ่มจังหวัดมุ่งเน้นการท่องเที่ยวเชิงนิเวศและการท่องเที่ยวเชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้าน มีรายการสถิติทางการที่สำคัญจําเป็นรวมทั้งสิ้น 36 รายการ โดยในปัจจุบันมีการจัดเก็บเป็นปกติ จำนวน 24 รายการ รายการสถิติที่ยังไม่ได้จัดเก็บจำนวน 10 รายการ และรายการสถิติที่ต้องพัฒนาการจัดเก็บ จำนวน 2 รายการ

ตารางที่ 17 : สรุปสถานะรายการสถิติทางการผลิตภัณฑ์ที่มีศักยภาพ “ส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศและการท่องเที่ยวเชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้าน”

รายการสถิติทางการ (ข้อมูลที่สำคัญและจําเป็น)	จำนวนข้อมูล (รายการ (%))	VC1	VC2	VC3	VC4	VC5	VC6
		(5CSFs, 5KPIs)	(2CSFs, 2KPIs)	(3CSFs, 4KPIs)	(2CSFs, 3KPIs)	(4CSFs, 4KPIs)	(3CSFs, 3KPIs)
1. รายการสถิติที่มีการจัดเก็บเป็นปกติ	24 (67%)	10	3	4	1	4	2
2. รายการสถิติที่ต้องพัฒนาการจัดเก็บ	2 (5%)	-	-	-	-	-	2
3. รายการสถิติที่ยังไม่มี การจัดเก็บ	10 (28%)	1	-	4	2	2	1
รวม	36 (100%)	11	3	8	3	6	5

ตารางที่ 18 : รายการสถิติที่ต้องพัฒนาการจัดเก็บของผลิตภัณฑ์ที่มีศักยภาพ “ส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศและการท่องเที่ยวเชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้าน”

ข้อมูลสำคัญ	หน่วยงานผู้รับผิดชอบ	แนวทางพัฒนา
Data 6.1.1 จำนวนนักท่องเที่ยวที่เพิ่มขึ้น จําแนกตามประเทศ และแหล่งท่องเที่ยว	สนง.การท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัด	- จัดทำคู่มือการจัดเก็บข้อมูล - กำหนดคํานิยามคำอธิบายให้ชัดเจน - จัดระบบและวิธีการรับส่งเชื่อมโยงกับผู้รับผิดชอบการจัดเก็บข้อมูล
Data 6.1.2 รายได้จากการท่องเที่ยวที่เพิ่มขึ้น จําแนกตามประเทศ และประเภทการท่องเที่ยว	สนง.การท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัด	- จัดทำคำสั่งมอบหมายผู้รับผิดชอบจัดเก็บข้อมูล - จัดอบรม/ประชุมชี้แจงทำความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดเก็บ การประมวลผลข้อมูล และการใช้ข้อมูล

โดยรายการที่ยังไม่มีการจัดเก็บ ต้องมีการมอบหมายผู้รับผิดชอบและพัฒนากระบวนการจัดเก็บ แสดงดังตารางที่ 19

ตารางที่ 19 : รายการสถิติที่ยังไม่มีการจัดเก็บของผลิตภัณฑ์ที่มีศักยภาพ “ส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศและการท่องเที่ยวเชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้าน”

ข้อมูลสำคัญ	หน่วยงานผู้รับผิดชอบ	แนวทางพัฒนา
Data 1.4.4 ความคิดเห็นของผู้เข้าชมแหล่งท่องเที่ยว	หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับสถานที่ต่างๆ	<ul style="list-style-type: none"> - ประสานงานกับเจ้าของข้อมูล - จัดทำคณะทำงานร่วมเพื่อจัดทำข้อมูล - วางแผนการจัดทำและจัดเก็บข้อมูล - จัดทำคู่มือการจัดเก็บข้อมูล - อบรมเจ้าหน้าที่ - ทดลองการจัดเก็บข้อมูล - จัดเก็บข้อมูลจริง - จัดทำรายงานและเผยแพร่ข้อมูล
Data 3.1.1 ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของโครงการแหล่งท่องเที่ยว	สนง.การท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัด	
Data 3.1.2 จำนวนแหล่งท่องเที่ยวที่ได้รับการพัฒนา	สนง.การท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัด	
Data 3.3.1.1 ปริมาณขยะที่เกิดขึ้นทั้งหมดต่อเดือน	เทศบาล	
Data 3.3.1.2 ร้อยละของปริมาณขยะที่ได้รับการกำจัดอย่างถูกวิธี สุกลักษณะต่อปี	เทศบาล	
Data 4.1.1 จำนวนกิจกรรมด้านการท่องเที่ยวที่เพิ่มขึ้นในปีปัจจุบันและปีที่ผ่านมา	สนง.การท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัด	
Data 4.1.2 มาตรฐานของร้านอาหารที่ให้บริการอาหารที่มีคุณภาพ	สนง.สาธารณสุขจังหวัด	
Data 5.2 จำนวนธุรกิจบริการที่เกี่ยวข้องเนื่องกับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์และวัฒนธรรมได้รับการรับรองมาตรฐาน		
Data 5.3 รายได้จากการจำหน่ายสินค้าของฝากและของที่ระลึกที่เป็นอัตลักษณ์ของจังหวัด จำแนกตามประเภทสินค้า และแหล่งท่องเที่ยว		
Data 6.3 จำนวนธุรกิจด้านการท่องเที่ยวที่ทำการตลาดเชิงรุกผ่านสื่อสมัยใหม่ (Social Network)	สำนักงานพาณิชย์ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย	

3.2 ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 : เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันด้านการลงทุน
อุตสาหกรรม การค้า และบริการ

3.2.1 ห่วงโซ่มูลค่า (Value Chain : VC) ของผลิตภัณฑ์ที่มีศักยภาพ
(Product Champion : PC) “พัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกของเมืองและด่านชายแดนให้ได้
มาตรฐานสากล”

ตารางที่ 20 : ผลิตภัณฑ์ที่มีศักยภาพ (Product Champion : PC) ของประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2

ประเด็นยุทธศาสตร์	สถิติทางการด้าน เศรษฐกิจ/สังคม/สิ่งแวดล้อม	ผลิตภัณฑ์ที่มีศักยภาพ (Product Champion)/ ประเด็นสำคัญ (Critical Issue)
เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน ด้านการลงทุน อุตสาหกรรม การค้า และบริการ	เศรษฐกิจ -> การค้า การลงทุน	พัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวก ของเมืองและด่านชายแดน ให้ได้มาตรฐานสากล

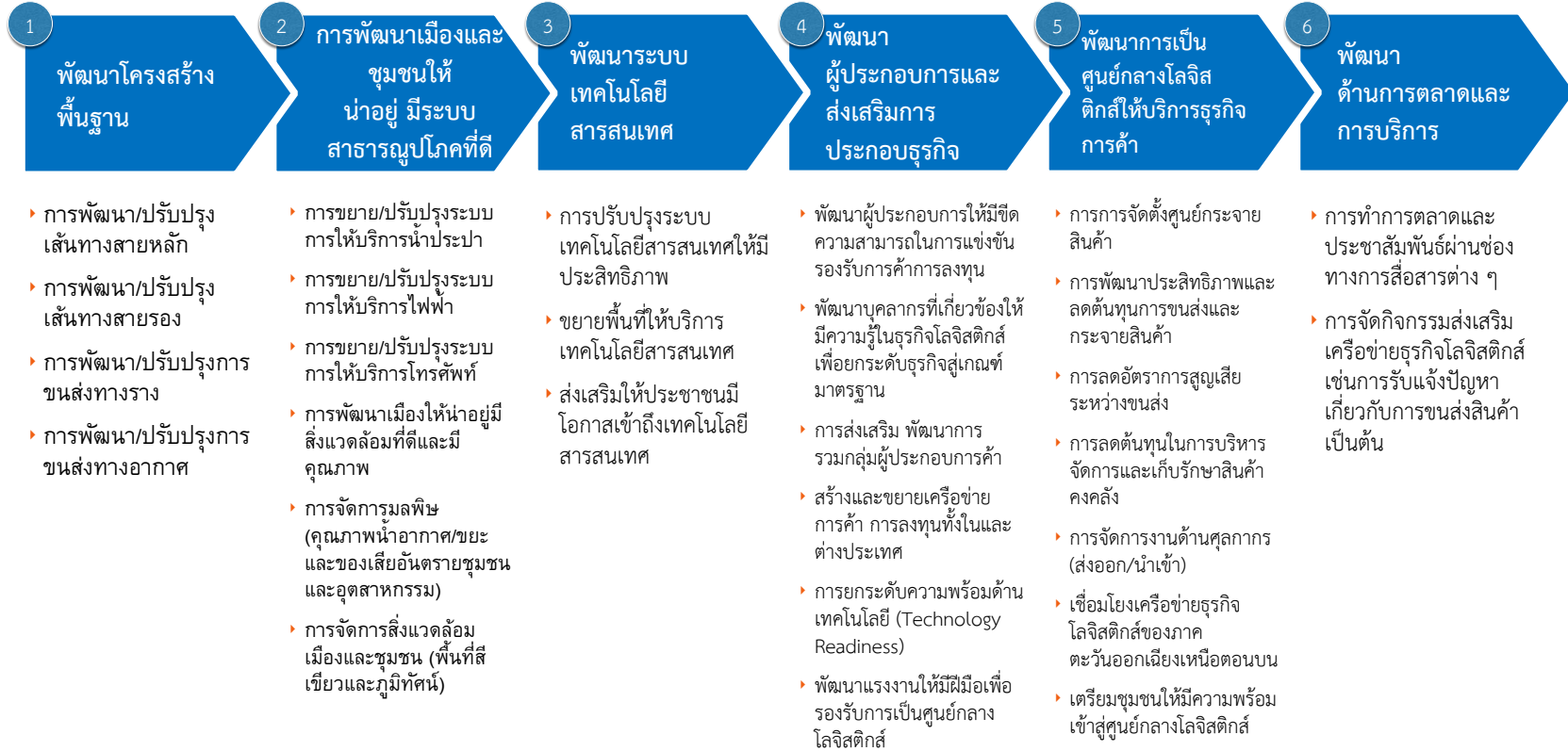
หมายเหตุ : ข้อมูลประเด็นยุทธศาสตร์ตามแผนพัฒนากลุ่มจังหวัดระยะ 4 ปี พ.ศ. 2558 - 2561 (จัดทำ พ.ศ. 2556)

ซึ่งในประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 และ 3 ทีมที่ปรึกษาและสถิติจังหวัดได้มีการหารือและ
ยกร่างห่วงโซ่มูลค่าเป็นที่เรียบร้อยแล้ว แต่แผนผังรายการสถิติทางการอยู่ระหว่างดำเนินการประสาน
หน่วยงานที่เกี่ยวข้องภายในจังหวัดเพื่อดำเนินการต่อไป ซึ่งคณะที่ปรึกษาจะนำเสนอเป็นกิจกรรมการ
ประชุมหารือเพื่อพิจารณาในบทที่ 4

กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1

พัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกของเมืองและด่านชายแดนให้ได้มาตรฐานสากล (ร่าง)

ประเด็นยุทธศาสตร์
เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันด้าน
การลงทุน อุตสาหกรรม การค้า และบริการ

3.2.2 ปัจจัยทางการผลิตภัณฑที่มีศักยภาพ “พัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกของเมืองและด่านชายแดนให้ได้มาตรฐานสากล”

สำหรับประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันด้านการลงทุน อุตสาหกรรม การค้า และบริการ โดยปัจจุบัน คณะกรรมการสถิติระดับกลุ่มจังหวัดอยู่ระหว่างดำเนินการประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องภายในจังหวัดเพื่อดำเนินการต่อไป

3.2.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ขาดหายไป (Data Gap Analysis) ของผลิตภัณฑ์ที่มีศักยภาพ “พัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกของเมืองและด่านชายแดนให้ได้มาตรฐานสากล”

สำหรับประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันด้านการลงทุน อุตสาหกรรม การค้า และบริการ โดยปัจจุบัน อยู่ระหว่างดำเนินการประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องภายในจังหวัด เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลที่ขาดหายไป (Data Gap Analysis) เพื่อนำเสนอคณะทำงานฯ และคณะกรรมการสถิติระดับกลุ่มจังหวัดต่อไป

3.3 ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3 : ส่งเสริมและพัฒนาสินค้าเกษตรให้ได้มาตรฐานและครบวงจร

3.3.1 ห่วงโซ่มูลค่า (Value Chain : VC) ของผลิตภัณฑ์ที่มีศักยภาพ (Product Champion : PC) “การส่งเสริมมาตรฐานการผลิตข้าวปลอดภัย การส่งเสริมมาตรฐานการผลิตอ้อยและการแปรรูป และการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตยางพาราและการสร้างมูลค่าเพิ่ม”

ตารางที่ 21 : ผลิตภัณฑ์ที่มีศักยภาพ (Product Champion : PC) ของประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3

ประเด็นยุทธศาสตร์	สถิติทางการด้านเศรษฐกิจ/สังคม/สิ่งแวดล้อม	ผลิตภัณฑ์ที่มีศักยภาพ (Product Champion)/ประเด็นสำคัญ (Critical Issue)
ส่งเสริมและพัฒนาสินค้าเกษตรให้ได้มาตรฐานและครบวงจร	เศรษฐกิจ -> การเกษตร	<ul style="list-style-type: none"> - การส่งเสริมมาตรฐานการผลิตข้าวปลอดภัย - การส่งเสริมมาตรฐานการผลิตอ้อยและการแปรรูป - การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตยางพาราและการสร้างมูลค่าเพิ่ม

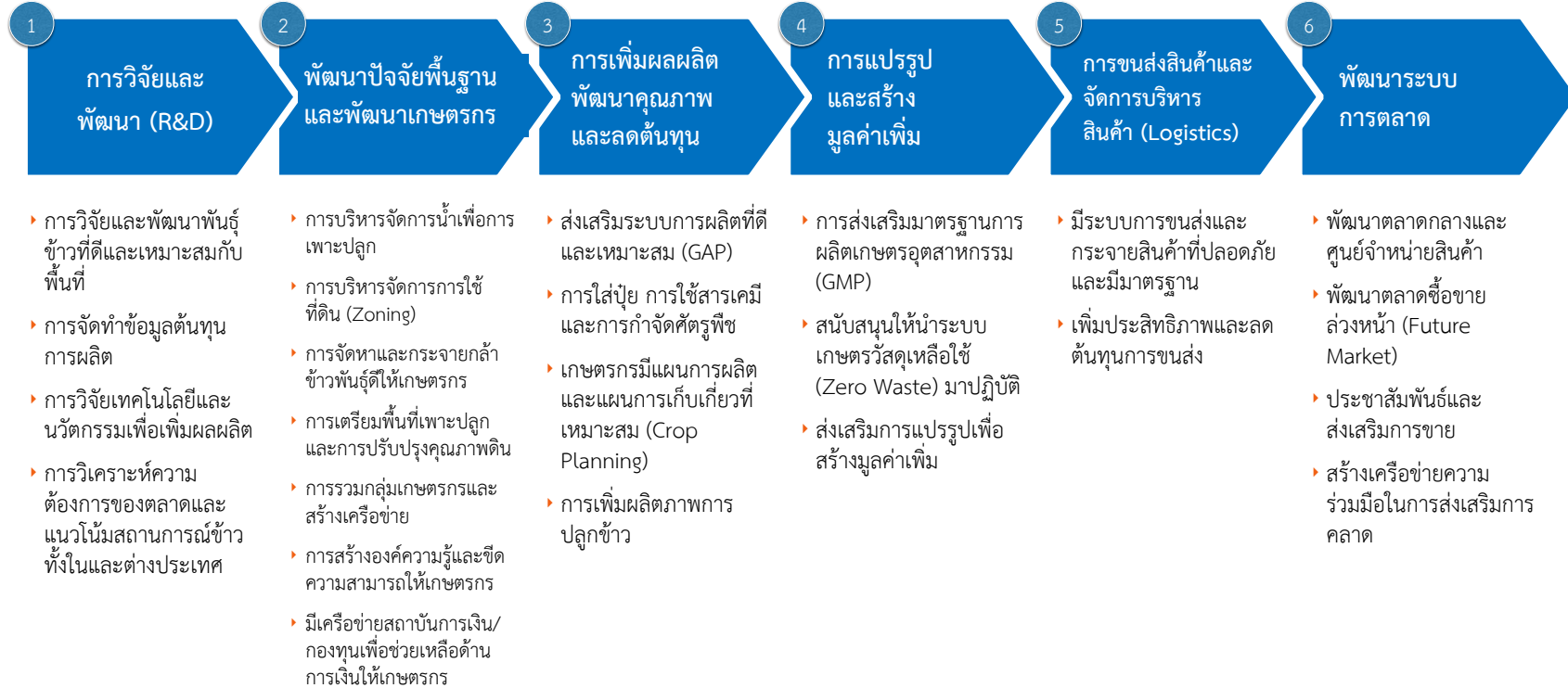
หมายเหตุ : ข้อมูลประเด็นยุทธศาสตร์ตามแผนพัฒนากลุ่มจังหวัดระยะ 4 ปี พ.ศ. 2558 - 2561 (จัดทำ พ.ศ. 2556)

กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตอนบน 1

การส่งเสริมมาตรฐานการผลิตข้าวปลอดภัย (ร่าง)

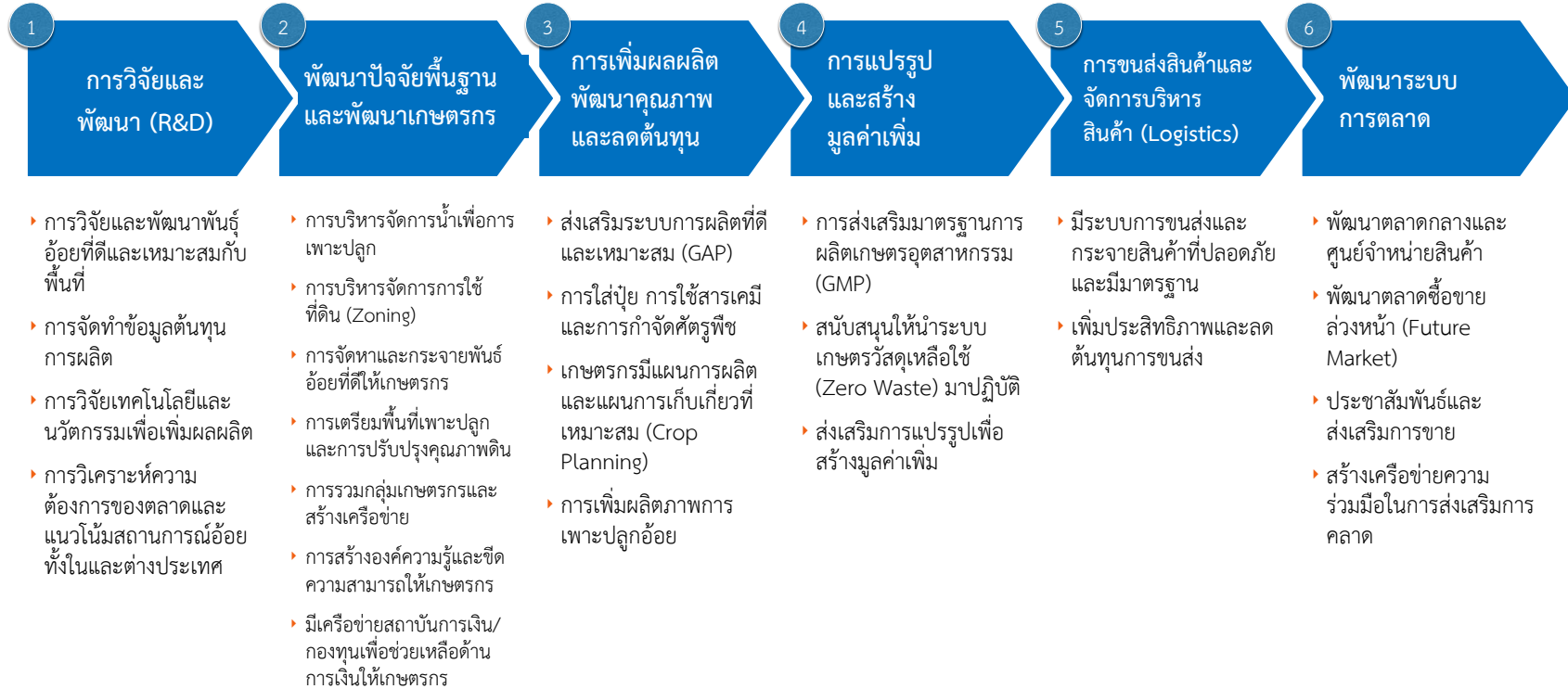
ประเด็นยุทธศาสตร์
ส่งเสริมและพัฒนาสินค้าเกษตรให้
ได้มาตรฐานและครบวงจร

กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1

การส่งเสริมมาตรฐานการผลิตอ้อยและการแปรรูป (ร่าง)

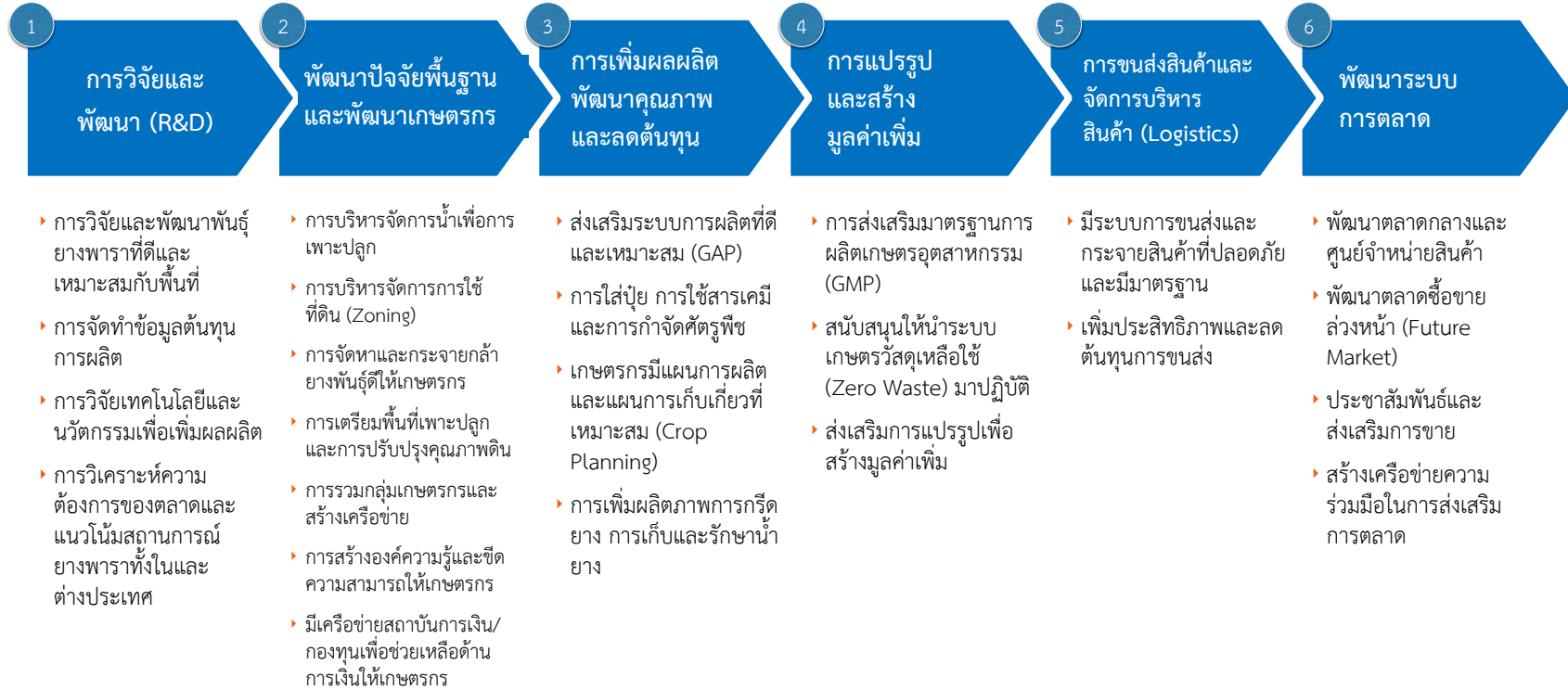
ประเด็นยุทธศาสตร์
ส่งเสริมและพัฒนาสินค้าเกษตรให้
ได้มาตรฐานและครบวงจร

กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1

การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตยางพาราและ การสร้างมูลค่าเพิ่ม (ร่าง)

ประเด็นยุทธศาสตร์
ส่งเสริมและพัฒนาสินค้าเกษตรให้
ได้มาตรฐานและครบวงจร

3.3.2 ปัจจัยทางการผลิตภัณฑที่มีศักยภาพ “การส่งเสริมมาตรฐานการผลิตข้าวปลอดภัย การส่งเสริมมาตรฐานการผลิตอ้อยและการแปรรูป และการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตยางพาราและการสร้างมูลค่าเพิ่ม”

สำหรับประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3 ส่งเสริมและพัฒนาสินค้าเกษตรให้ได้มาตรฐานและครบวงจร โดยปัจจุบัน คณะกรรมการสถิติระดับกลุ่มจังหวัดอยู่ระหว่างดำเนินการประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องภายในจังหวัดเพื่อดำเนินการต่อไป

3.3.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ขาดหายไป (Data Gap Analysis) ของผลิตภัณฑ์ที่มีศักยภาพ “การส่งเสริมมาตรฐานการผลิตข้าวปลอดภัย การส่งเสริมมาตรฐานการผลิตอ้อยและการแปรรูป และการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตยางพาราและการสร้างมูลค่าเพิ่ม”

สำหรับประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3 ส่งเสริมและพัฒนาสินค้าเกษตรให้ได้มาตรฐานและครบวงจร โดยปัจจุบัน คณะกรรมการสถิติระดับกลุ่มจังหวัดอยู่ระหว่างดำเนินการประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องภายในจังหวัด เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลที่ขาดหายไป (Data Gap Analysis)

บทที่ 4

บทสรุป ข้อเสนอแนะการพัฒนาสถิติ

4.1 สรุปสถานภาพรายการสถิติทางการตามประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนากลุ่มจังหวัดในปัจจุบัน

จากการตรวจสอบสถานะรายการข้อมูลตามแผนผังรายการสถิติทางการที่ได้นำเสนอในบทที่ 3 สามารถสรุปสถานภาพรายการสถิติทางการตามประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนากลุ่มจังหวัด แยกเป็นกลุ่มรายการข้อมูลปกติ รายการข้อมูลที่ต้องพัฒนาการจัดเก็บ และรายการข้อมูลที่ยังไม่มีการจัดเก็บ โดยมีรายละเอียดสรุปในแต่ละประเด็นยุทธศาสตร์ ดังนี้

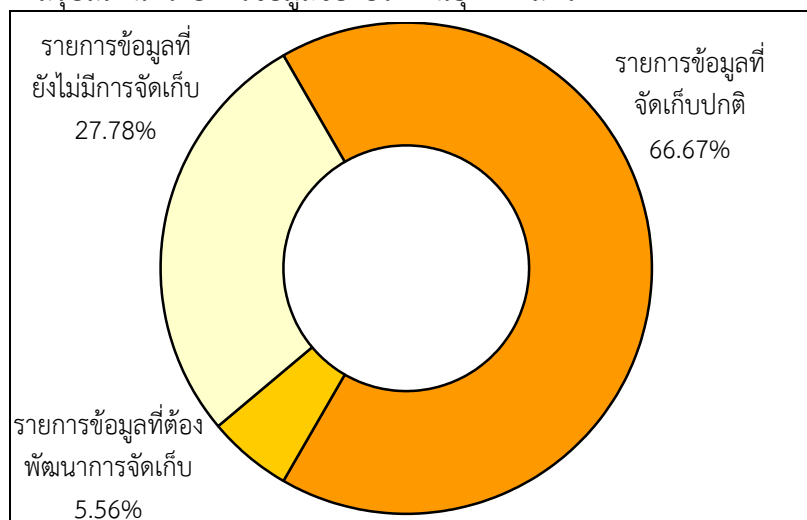
4.1.1 ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 : การพัฒนาศักยภาพด้านการท่องเที่ยว โดยเลือกศึกษาผลิตภัณฑ์ที่มีศักยภาพ (Product Champion : PC) คือ “ส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมเชิงนิเวศและการท่องเที่ยวเชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้าน” มีรายการสถิติทางการทั้งหมด 36 รายการ ซึ่งแบ่งสถานะรายการข้อมูลตามแผนผังรายการสถิติทางการ ได้ดังนี้

- รายการสถิติทางการที่มีการจัดเก็บข้อมูลเป็นปกติ 24 รายการ คิดเป็นร้อยละ 66.67

- รายการสถิติทางการที่ต้องพัฒนาการจัดเก็บข้อมูล 2 รายการ คิดเป็นร้อยละ 5.56

- รายการสถิติทางการที่ยังไม่มีการจัดเก็บข้อมูล 10 รายการ คิดเป็นร้อยละ 27.78

แผนภาพที่ 2 : สรุปสถานะรายการข้อมูลของประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1

4.1.2 ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 และ 3 ที่ได้ยกร่างห่วงโซ่มูลค่าเป็นที่เรียบร้อยแล้ว แต่แผนผังรายการสถิติทางการอยู่ระหว่างดำเนินการประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องภายในจังหวัด เพื่อนำเสนอคณะทำงานฯ และคณะกรรมการสถิติระดับกลุ่มจังหวัดต่อไป

4.2 ข้อเสนอแนะการพัฒนาการจัดเก็บข้อมูลและแผนปฏิบัติการพัฒนาในอนาคต

ในภาพรวม คณะที่ปรึกษาขอเสนอแนะแนวทางการพัฒนาการจัดเก็บข้อมูลสถิติทางการ โดยแบ่งประเภทของชุดข้อมูลเป็น 3 ประเภทหลัก ดังนี้

ตารางที่ 22 : แนวทางการพัฒนาการจัดเก็บข้อมูลสถิติทางการ

ประเภทชุดข้อมูล	แนวทางการจัดเก็บข้อมูล
ชุดข้อมูลสำคัญที่มีการจัดเก็บหลายหน่วยงาน	<ul style="list-style-type: none"> - ประสานงานกับเจ้าของข้อมูลเพื่อขอความร่วมมือ - จัดทำนิยามความแตกต่างของข้อมูลแต่ละหน่วยงาน - เลือกรูปแบบข้อมูลที่เหมาะสมกับความต้องการใช้งาน - จัดระบบและวิธีการรับส่งเชื่อมโยงกับผู้รับผิดชอบการจัดเก็บข้อมูล
ชุดข้อมูลสำคัญที่ขาดความสมบูรณ์เนื่องจากการจัดเก็บไม่ต่อเนื่องต้องดำเนินการจัดเก็บเพิ่มเติม	<ul style="list-style-type: none"> - ประสานงานกับเจ้าของข้อมูลเพื่อขอความร่วมมือเพิ่มความถี่ในการจัดทำข้อมูล - จัดทำคณะทำงานร่วมเพื่อจัดทำข้อมูล - วางแผนการจัดทำและจัดเก็บข้อมูล - จัดทำคู่มือการจัดเก็บข้อมูล - จัดอบรม/ประชุมชี้แจงทำความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดเก็บการประมวลผลข้อมูล และการใช้ข้อมูล - จัดระบบและวิธีการรับส่งเชื่อมโยงกับผู้รับผิดชอบการจัดเก็บข้อมูล
ชุดข้อมูลสำคัญที่ยังไม่มีข้อมูลเนื่องจากริเริ่มภารกิจใหม่ต้องมีการมอบหมายผู้รับผิดชอบและพัฒนาระบบจัดเก็บ	<ul style="list-style-type: none"> - กรณีไม่มีข้อมูล ควรแต่งตั้งคณะทำงานเพื่อพัฒนาข้อมูลที่จำเป็น

ดังนั้น เพื่อให้แนวทางการพัฒนาการจัดเก็บข้อมูลสถิติทางการในระยะยาว 4 ปีข้างหน้ามีประสิทธิภาพมากขึ้น รวมถึงสอดคล้องกับการจัดทำยุทธศาสตร์พัฒนากลุ่มจังหวัด ควรมีการดำเนินกิจกรรมหลักๆ ดังนี้

1. ด้านการพัฒนาการบริหารจัดการข้อมูลสถิติทางการ

1.1 การพัฒนาบุคลากร กำหนดแผนการพัฒนาบุคลากรในเรื่องการพัฒนาข้อมูลสถิติและสารสนเทศในระดับพื้นที่ทุกจังหวัดในกลุ่มจังหวัด ตลอดจนจัดฝึกอบรมในเรื่องที่เกี่ยวข้องแก่เจ้าหน้าที่ของสำนักงานสถิติจังหวัดและหน่วยงานอื่นๆ อย่างต่อเนื่อง เพื่อทำให้เกิดความรู้ความเข้าใจในกระบวนการและขั้นตอนการพัฒนาข้อมูลสถิติและสารสนเทศระดับพื้นที่ ตั้งแต่การวิเคราะห์ศักยภาพธุรกิจ/อุตสาหกรรม โดยใช้โมเดลทางธุรกิจต่างๆ เช่น BCG Model และ SWOT Analysis เป็นต้น การพัฒนาห่วงโซ่มูลค่า (Value Chain) การวิเคราะห์ปัจจัยสู่ความสำเร็จ (Critical Success Factors - CSFs) ความเชื่อมโยงระหว่างตัวชี้วัด (KPIs) และแผนงานโครงการตามประเด็นยุทธศาสตร์ การพัฒนาชุดข้อมูล (Data List) และการวิเคราะห์ข้อมูลที่ขาดหายไป (Data Gap Analysis) เพื่อประโยชน์ในการวิเคราะห์และติดตามประเมินผลความสำเร็จตามประเด็นยุทธศาสตร์ และสามารถกำหนดทิศทางการพัฒนาของจังหวัดรวมถึงนโยบายที่สำคัญของกลุ่มจังหวัดในอนาคตได้ต่อไป

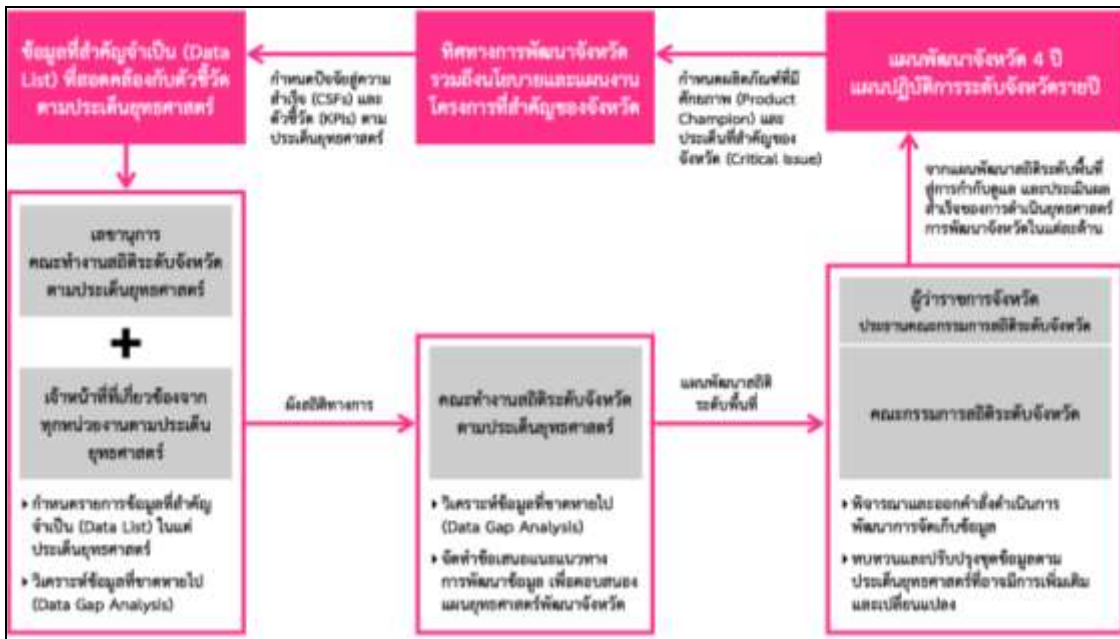
1.2 กลไกการประสานงาน เพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยน เชื่อมโยง และบูรณาการข้อมูล ตลอดจนสร้างการมีส่วนร่วมในเรื่องระบบข้อมูลสถิติและสารสนเทศ เพื่อให้เกิดการใช้ข้อมูลสถิติและสารสนเทศในการตัดสินใจเชิงพื้นที่ โดยประสานงานและรวบรวมข้อมูลจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ตามแผนพัฒนาสถิติระดับกลุ่มจังหวัด

1.3 การบริหารจัดการงบประมาณ จัดให้มีการจัดสรรงบประมาณในระดับกลุ่มจังหวัด เพื่อติดตามและประเมินผลโครงการ เพื่อใช้ในการพัฒนาระบบข้อมูลและสารสนเทศเพื่อการตัดสินใจระดับพื้นที่ รวมถึงใช้ในการประเมินผลโครงการต่างๆ ในจังหวัด

2. ด้านการพัฒนาการผลิตสถิติทางการ

เพื่อเติมเต็มในส่วนข้อมูลที่ขาดหายไป ลดความซ้ำซ้อนในการจัดเก็บข้อมูล ตลอดจนเพิ่มประสิทธิภาพการประเมินคุณภาพข้อมูล เลขานุการของคณะกรรมการสถิติระดับกลุ่มจังหวัด และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องจากทุกหน่วยงานตามประเด็นยุทธศาสตร์ ควรบูรณาการการทำงานร่วมกันในการกำหนดรายการข้อมูลที่สำคัญจำเป็น (Data List) ในแต่ละประเด็นยุทธศาสตร์ รวมถึงวิเคราะห์ข้อมูลที่ขาดหายไป (Data Gap Analysis) ก่อนนำเสนอคณะกรรมการสถิติระดับกลุ่มจังหวัด แต่ละคณะ เพื่อประเมินความครบถ้วนสมบูรณ์ของข้อมูล และแจ้งให้ผู้ที่เกี่ยวข้องได้รู้สถานภาพของข้อมูล จากนั้น จึงนำเรียนคณะกรรมการสถิติระดับกลุ่มจังหวัด ซึ่งมีผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นประธาน เพื่อพิจารณาและออกคำสั่งดำเนินการพัฒนาการจัดเก็บข้อมูล รวมถึงการทบทวนและปรับปรุงรายการข้อมูลตามประเด็นยุทธศาสตร์ที่อาจจะมีการเพิ่มเติมและเปลี่ยนแปลงในอนาคต ตามแผนภาพกระบวนการพัฒนาการผลิตสถิติทางการ ดังนี้

แผนภาพที่ 3 : ขั้นตอนการผลักดันแผนพัฒนาสถิติสู่กระบวนการพิจารณาจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี

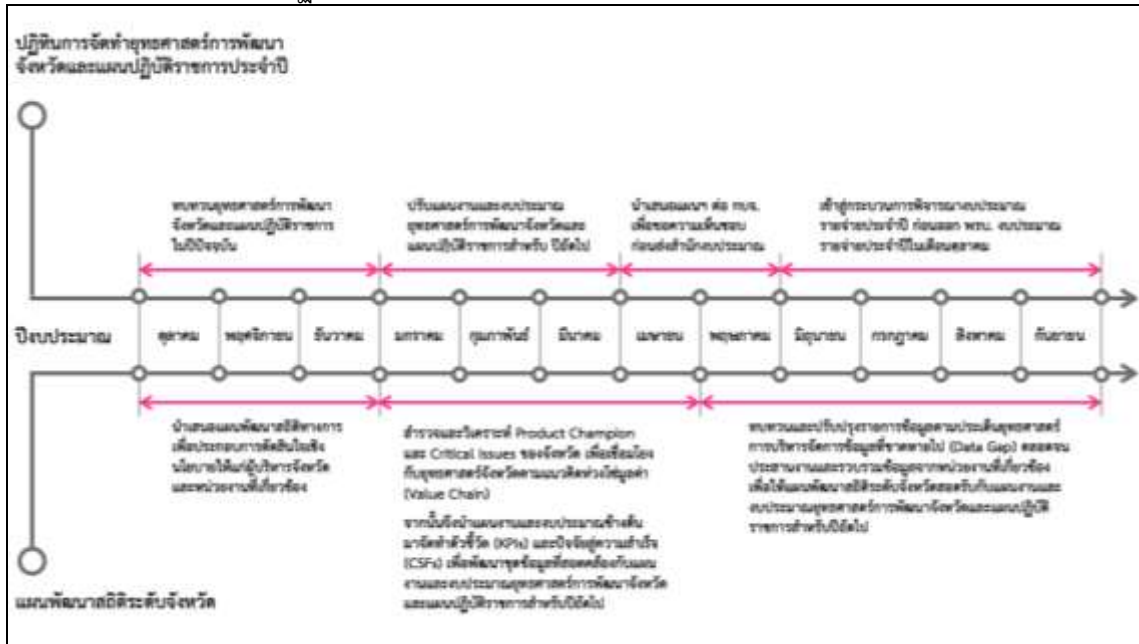

3. ด้านการพัฒนาคุณภาพของข้อมูลและการประสานข้อมูลมหภาค

ควรจัดให้มีการนำข้อมูลและสารสนเทศในระดับพื้นที่ไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาระบบบริหารจัดการสารสนเทศภาครัฐเพื่อการตัดสินใจ เพื่อบูรณาการและแลกเปลี่ยนข้อมูลและสารสนเทศของหน่วยงานภาครัฐต่างๆ รวมถึงพัฒนาระบบนำเสนอข้อมูลสารสนเทศเพื่อการตัดสินใจบริหารบ้านเมืองของผู้บริหาร (Business Intelligence - BI) ทั้งในระดับพื้นที่และระดับประเทศ

ทั้งนี้ เพื่อให้แผนพัฒนาสถิติระดับกลุ่มจังหวัดถูกนำไปใช้ประโยชน์ในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์พัฒนากลุ่มจังหวัดและแผนปฏิบัติการประจำปีอย่างจริงจังและมีประสิทธิภาพ โดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถประยุกต์ใช้ชุดข้อมูลสถิติเพื่อเป็นเครื่องมือหลักในการคิด วิเคราะห์ และพัฒนายุทธศาสตร์การพัฒนากลุ่มจังหวัดและแผนปฏิบัติการประจำปี เห็นควรจัดแผนการทำงาน (Workflow) เพื่อเชื่อมโยงแผนพัฒนาสถิติระดับจังหวัดกับยุทธศาสตร์การพัฒนากลุ่มจังหวัดและแผนปฏิบัติการประจำปี ตามแผนภาพดังต่อไปนี้

แผนภาพที่ 4 : การทำงานเพื่อเชื่อมโยงแผนพัฒนาสถิติระดับจังหวัดกับยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัด และแผนปฏิบัติการประจำปี

นอกจากนี้ จังหวัดควรสนับสนุนให้มีการนำแผนพัฒนาสถิติระดับกลุ่มจังหวัด ไปใช้ประโยชน์ในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนากลุ่มจังหวัดและแผนปฏิบัติการประจำปี โดยใช้ข้อมูลสารสนเทศเป็นเครื่องมือหลักในการตัดสินใจและพัฒนาแผนยุทธศาสตร์ ทั้งนี้ ควรมีการจัดระบบการเชื่อมโยงข้อมูลสารสนเทศที่สำคัญ ดังนี้

1. การจัดทำคู่มือการจัดเก็บข้อมูล เพื่อให้หน่วยงานต่างๆ และผู้ที่เกี่ยวข้อง เกิดความรู้ความเข้าใจในกระบวนการพัฒนาข้อมูลและสารสนเทศเพื่อการตัดสินใจในระดับพื้นที่ ที่สอดคล้องและต่อเนื่อง แม้มีการโยกย้าย/ปรับเปลี่ยนตำแหน่ง ก็สามารถดำเนินการได้อย่างต่อเนื่อง
2. การจัดทำคำนิยามคำอธิบายข้อมูลที่ชัดเจน เพื่อให้เกิดมาตรฐาน เกิดความเข้าใจและจำกัดความที่ตรงกัน ในข้อมูลและสารสนเทศเพื่อการตัดสินใจ ทั้งในระดับพื้นที่ และระดับประเทศ
3. การแบ่งหน้าที่รับผิดชอบตามตัวชี้วัดและผู้จัดเก็บข้อมูล เพื่อลดความซ้ำซ้อน ของการจัดเก็บข้อมูล และเพื่อความชัดเจนในการจัดเก็บข้อมูลของหน่วยงานหรือผู้ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งเป็นผู้ที่มีความรู้และความชำนาญ ซึ่งจะทำให้ได้ข้อมูลมีคุณภาพมากขึ้น
4. การจัดระบบเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างหน่วยงาน เพื่อความสะดวกและรวดเร็วในการแลกเปลี่ยนข้อมูล
5. การจัดอบรม/ประชุมชี้แจง ทำความเข้าใจ และพัฒนาบุคลากรที่เกี่ยวข้อง กับการบริหารจัดการข้อมูลและสารสนเทศ อาทิ การจัดเก็บข้อมูล การวิเคราะห์ประมวลผลข้อมูล การประสานรวบรวมข้อมูลจากหน่วยงานรับผิดชอบ การสร้างความเข้าใจเรื่องการเชื่อมโยงข้อมูล สถิติจากยุทธศาสตร์ระดับชาติไปสู่ระดับพื้นที่ และการใช้ข้อมูลและสารสนเทศเพื่อการตัดสินใจเชิงพื้นที่ และการประยุกต์ใช้ข้อมูลในการวางแผนและบริหารจัดการงานโครงการต่างๆ ให้ประสบความสำเร็จ เป็นต้น

ตารางที่ 23 : แผนปฏิบัติการพัฒนาการจัดเก็บข้อมูลสถิติทางการระดับพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 ระยะสั้นภายในปีแรก

กิจกรรม	ผู้รับผิดชอบ	รายละเอียด	ปี 2557 (รายเดือน)													
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12		
การฝึกอบรมเพื่อพัฒนาบุคลากรงานสถิติและแผน	สำนักงานสถิติจังหวัด	- ฝึกอบรมให้ความรู้และพัฒนาทักษะในการวางแผน จัดทำยุทธศาสตร์ วิธี/เครื่องมือที่ใช้ในการคัดเลือกผลิตภัณฑ์มวลรวมและผลิตภัณฑ์ที่สำคัญทางเศรษฐกิจที่ได้รับประโยชน์จากการค้าของกลุ่มจังหวัด พร้อมวิเคราะห์ห่วงโซ่คุณค่าของการค้า														
การสำรวจผลิตภัณฑ์ที่มีศักยภาพ (Product Champion : PC) และประเด็นปัญหาสำคัญ (Critical Issues : CI) ของจังหวัด เพื่อเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์การค้า	คณะกรรมการสถิติจังหวัด	- สำรวจทะเบียนข้อมูล ผลิตภัณฑ์มวลรวม และผลิตภัณฑ์ที่สำคัญทางเศรษฐกิจดังกล่าว เพื่อใช้ในการจัดเก็บข้อมูล ให้เหมาะสมกับความต้องการใช้งาน - สำรวจข้อมูลผลิตภัณฑ์มวลรวมสาขาการค้าปลีก ค้าส่งฯ และภาคการเกษตรที่สำคัญ - สำรวจผลิตภัณฑ์ที่สำคัญทางเศรษฐกิจ (Product Champion) ของจังหวัด														

ตารางที่ 23 : แผนปฏิบัติการพัฒนาการจัดเก็บข้อมูลสถิติทางการระดับพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 ระยะสั้นภายในปีแรก (ต่อ)

กิจกรรม	ผู้รับผิดชอบ	รายละเอียด	ปี 2557 (รายเดือน)													
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12		
การเสริมสร้างศักยภาพในการจัดทำยุทธศาสตร์ แผนงานฯ โดยใช้ชุดข้อมูลที่มีคุณภาพสะท้อนศักยภาพที่แท้จริงของจังหวัด	สำนักงานจังหวัด	<ul style="list-style-type: none"> - จัดประชุมเชิงปฏิบัติการ (Workshop) ระหว่างหัวหน้าหน่วยงานและเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานในแต่ละหน่วยงานของจังหวัด - สร้างความเข้าใจและให้เห็นถึงความสำคัญในการนำข้อมูลมาใช้เพื่อวิเคราะห์และจัดทำยุทธศาสตร์และแผนงานฯ - นำเสนอชุดข้อมูลในภาพรวมให้ผู้เกี่ยวข้อง เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการตัดสินใจทำแผนประจำปี - วิเคราะห์หาชุดข้อมูลสำคัญที่สะท้อนศักยภาพของผลิตภัณฑ์สำคัญของกลุ่มจังหวัดที่ไม่สมบูรณ์หรือที่ขาดหายไป 														

บรรณานุกรม

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2555). **แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555 - 2559)**. กรุงเทพมหานคร : สำนักนายกรัฐมนตรี.

สำนักงานสถิติแห่งชาติ. (2553). **แผนแม่บทระบบสถิติประเทศไทย พ.ศ. 2554 - 2558**. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานสถิติแห่งชาติ.

สำนักบริหารยุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1. (2556). **แผนพัฒนา
กลุ่มจังหวัด 4 ปี (พ.ศ. 2558 - 2561) กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1.
อุดรธานี** : ศาลากลางจังหวัดอุดรธานี

ภาคผนวก ก

รูปแบบห่วงโซ่มูลค่าทั่วไป

(Generic Value Chain : GVC)

การดำเนินงานโครงการคณะที่ปรึกษาได้จัดทำห่วงโซ่มูลค่าทั่วไป (Generic Value Chain : GVC) จากการทบทวนประเด็นยุทธศาสตร์จังหวัด/กลุ่มจังหวัดทั้งหมด โดยแบ่งห่วงโซ่มูลค่าทั่วไป (Generic Value Chain : GVC) ออกเป็น 3 ด้าน ที่สอดคล้องกับรายการสถิติ 3 ด้าน คือด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม พร้อมทั้งดำเนินการทบทวนรายการสถิติทางการจากสำนักงานสถิติแห่งชาติทั้ง 21 สาขา เพื่อนำมากำหนดรายการสถิติทางการที่เกี่ยวข้อง (Data Mapping) ลงในแต่ละข้อต่อของห่วงโซ่มูลค่าทั่วไปรูปแบบทั้ง 14 รูปแบบ หลังจากนั้นได้ดำเนินการศึกษาวิเคราะห์จัดทำห่วงโซ่มูลค่า (Value Chain : VC) ตามประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัด/กลุ่มจังหวัด โดยการประชุมหารือพร้อมการจัดทำแผนผังสถิติทางการที่แปลงรายการข้อมูลสำคัญและจำเป็นจากการวิเคราะห์ห่วงโซ่มูลค่าประเด็นยุทธศาสตร์และคัดเลือกรายการที่เป็นปัจจัยสู่ความสำเร็จ (Critical Success Factor : CSF) จึงจะมาจัดทำตารางแผนผังสถิติทางการตัวอย่างระดับจังหวัด โดยห่วงโซ่มูลค่าทั่วไป (Generic Value Chain : GVC) มีดังนี้

ตารางที่ 1 : รูปแบบห่วงโซ่มูลค่าทั่วไป (Generic Value Chain : GVC)

เศรษฐกิจ	สังคม	ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
1. เกษตร - อุตสาหกรรม เพาะปลูกพืชเศรษฐกิจ (ข้าว อ้อย มันสำปะหลัง ยางพารา)	7. การจัดการโครงสร้าง พื้นฐานเมืองนำอยู่	12. การอนุรักษ์และพัฒนา ทรัพยากรธรรมชาติ (ดิน ป่าไม้ ชายฝั่ง ทะเล)
2. เกษตร - อุตสาหกรรม ปศุสัตว์	8. การพัฒนาสุขภาวะ	13. การบริหารจัดการน้ำ
3. เกษตร - อุตสาหกรรม การประมง การเลี้ยงสัตว์น้ำ	9. การสร้างสังคมแห่งการ เรียนรู้	14. การสร้างคุณภาพสิ่งแวดล้อม ที่ดี
4. อุตสาหกรรมการผลิต	10. การพัฒนาคุณภาพชีวิตและ ครอบครัว	
5. การค้า การส่งออก และ การลงทุน	11. การสร้างความมั่นคง ชายแดน	
6. การบริการและการ ท่องเที่ยว		

รูปแบบห่วงโซ่มูลค่าทั่วไป
(Generic Value Chain : GVC)
ด้านเศรษฐกิจ

รูปแบบห่วงโซ่มูลค่าทั่วไป (Generic Value Chain : GVC) ด้านเศรษฐกิจ

การวิเคราะห์ประเด็นด้านเศรษฐกิจครั้งนี้ ดำเนินการทบทวนนโยบาย ทิศทางการพัฒนาเศรษฐกิจตามแผนงานหรือแผนยุทธศาสตร์ของหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับประเด็นด้านเศรษฐกิจที่ได้ตั้งไว้ ดังนี้

1) ด้านการเกษตรกรรม : ดำเนินการทบทวนเกี่ยวกับการเกษตรเพาะปลูกพืชเศรษฐกิจ (ข้าว อ้อย มันสำปะหลัง ยางพารา) จากแผนงานหรือแผนยุทธศาสตร์ของหน่วยงานต่างๆ ดังนี้

- แผนพัฒนาเกษตรในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555 - 2559) ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

- ยุทธศาสตร์การพัฒนากลุ่มธุรกิจเกษตรและอาหาร ของสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย

- ยุทธศาสตร์ข้าวไทย ของกรมการข้าว

2) ด้านการปศุสัตว์ : ดำเนินการทบทวนเกี่ยวกับการเลี้ยงสัตว์ จากแผนงานหรือแผนยุทธศาสตร์ของหน่วยงานต่างๆ ดังนี้

- แผนพัฒนาเกษตรในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555 - 2559) ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

- แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาคอเนื้อ พ.ศ. 2555 - 2559 ของคณะกรรมการยุทธศาสตร์โคเนื้อกรมปศุสัตว์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

- แผนยุทธศาสตร์สัตว์ปีกเนื้อระบบฟาร์ม (ไก่เนื้อ) พ.ศ. 2555 - 2559 ของคณะอนุกรรมการยุทธศาสตร์สัตว์ปีกที่เลี้ยงระบบฟาร์มระดับเขต กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

3) ด้านการประมง และการเลี้ยงสัตว์น้ำ : ดำเนินการทบทวนเกี่ยวกับการประมง และการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ จากแผนงานหรือแผนยุทธศาสตร์ของหน่วยงานต่างๆ ดังนี้

- แผนพัฒนาเกษตรในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555 - 2559) ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

- แผนแม่บทการจัดการประมงทะเลไทย พ.ศ. 2552 - 2561 ของคณะกรรมการนโยบายประมงแห่งชาติ

- แผนแม่บทการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำของประเทศไทย พ.ศ. 2555 - 2559 ของกรมประมง

- ยุทธศาสตร์การพัฒนารูขี้น้ำและอุตสาหกรรมต่อเนื่อง ของสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย

4) ด้านอุตสาหกรรมการผลิต : ดำเนินการทบทวนด้านอุตสาหกรรมการผลิต จากแผนแม่บทการพัฒนาอุตสาหกรรมไทย พ.ศ. 2555 - 2574 ของสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม

5) ด้านการค้า การส่งออก และการลงทุน : ดำเนินการทบทวนด้านการค้า การส่งออก และการลงทุน จากแผนงานหรือแผนยุทธศาสตร์ของหน่วยงานต่างๆ ดังนี้

- แผนแม่บทกระทรวงพาณิชย์ พ.ศ. 2555 - 2564 ของสำนักนโยบายและแผนสำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์

- แผนยุทธศาสตร์การส่งเสริมการลงทุนในระยะ 5 ปี พ.ศ. 2556 - 2560 ของสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน (Board of Investment : BOI)

6) ด้านการบริการและการท่องเที่ยว : ดำเนินการทบทวนด้านการบริการและการท่องเที่ยว จากแผนงานหรือแผนยุทธศาสตร์ของหน่วยงานต่างๆ ดังนี้

- แผนยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวและกีฬา พ.ศ. 2555 - 2559 ของกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา
- ยุทธศาสตร์พัฒนาธุรกิจท่องเที่ยว ของสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย

ทั้งนี้ผลการวิเคราะห์ทบทวนนโยบาย ทิศทางการพัฒนาเศรษฐกิจตามแผนงานหรือแผนยุทธศาสตร์ของหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบห่วงโซ่มูลค่าด้านเศรษฐกิจทั้ง 6 รูปแบบ มีรายละเอียดดังนี้

ห่วงโซ่มูลค่าทั่วไปแบบที่ 1 (Generic Value Chain : GVC 1) เกษตร - อุตสาหกรรม เพาะปลูกพืชเศรษฐกิจ (ข้าว อ้อย มันสำปะหลัง ยางพารา)

แนวคิดของการพัฒนาห่วงโซ่มูลค่าด้านการเพาะปลูกพืชเศรษฐกิจนั้น คณะที่ปรึกษาดำเนินการทบทวนแผนยุทธศาสตร์ด้านเกษตรกรรมที่สำคัญของประเทศ เพื่อศึกษาการกำหนดประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนาเกษตรกรรมที่แสดงถึงกิจกรรมที่สำคัญตลอดทั้งห่วงโซ่มูลค่าครอบคลุมทั้งต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ โดยแผนยุทธศาสตร์ที่คณะที่ปรึกษาศึกษาทบทวน ได้แก่

1) แผนพัฒนาเกษตรในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555 - 2559) ที่จัดทำขึ้นโดยกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ซึ่งได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการนโยบายแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ ที่มีวิสัยทัศน์ ยุทธศาสตร์ฯ เป็นการสร้างภูมิคุ้มกันในมิติต่างๆ ที่ครอบคลุมด้านการเกษตรในภาพรวมทั้งหมด เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน รวมทั้งมีทิศทางการดำเนินมาตรการเชิงนโยบายที่สำคัญใน 3 ประเด็นยุทธศาสตร์หลัก ประกอบด้วย

ยุทธศาสตร์ที่ 1 : พัฒนาคุณภาพชีวิตเกษตรกร

ยุทธศาสตร์ที่ 2 : พัฒนาขีดความสามารถในการผลิต การจัดการสินค้าเกษตร และความมั่นคงทางอาหาร

ยุทธศาสตร์ที่ 3 : พัฒนาระบบการเกษตรอย่างมีประสิทธิภาพ สมดุล และยั่งยืน

โดยจะเห็นได้ว่าหัวใจของยุทธศาสตร์ไม่ได้พุ่งเป้าไปที่การผลิตตัวสินค้าเพียงอย่างเดียว แต่เน้นไปที่คุณภาพชีวิตของเกษตรกรผู้เพาะปลูกด้วย ซึ่งคณะที่ปรึกษานำเรื่องของการพัฒนาบุคลากรการเกษตรเข้ามาเป็นหนึ่งในข้อต่อของห่วงโซ่มูลค่า ในฐานะของปัจจัยการผลิตที่มีความสำคัญต่อห่วงโซ่มูลค่า

1) ยุทธศาสตร์การพัฒนากลุ่มธุรกิจเกษตรและอาหาร จัดทำโดยสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย เพื่อพัฒนาให้ประเทศไทยเป็นผู้นำด้านการผลิตและจำหน่ายอาหารที่ปลอดภัย มั่นคง และยั่งยืนต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม ซึ่งส่วนของประเด็นยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องนั้น มุ่งเป้าไปที่การผลิตอาหารปลอดภัยทั้งระบบห่วงโซ่มูลค่า การสร้างความมั่นคงทางด้านวัตถุดิบและการพัฒนาสินค้าตลาดเกษตรและอาหาร ซึ่งที่ปรึกษาได้นำเอาตัวอย่างของห่วงโซ่มูลค่าในแผนยุทธศาสตร์ฉบับนี้ มาปรับประยุกต์ใช้ เพื่อนำไปเป็นต้นแบบของการทำห่วงโซ่มูลค่าสินค้าเกษตรในภาพรวมด้วย

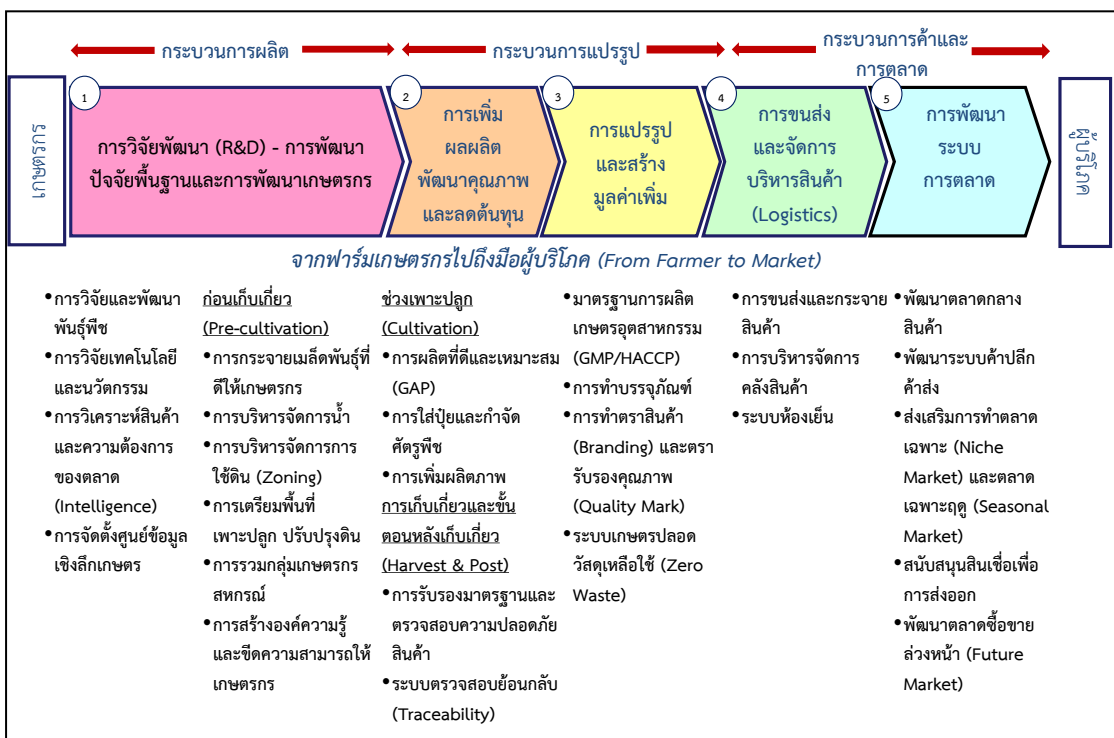
2) ยุทธศาสตร์ข้าวไทย เป็นยุทธศาสตร์ที่ได้ทำการศึกษาวิเคราะห์สถานการณ์ของการผลิต การแปรรูปและการจัดจำหน่ายข้าวไทยในฐานะผลิตภัณฑ์ที่มีศักยภาพ (Product Champion : PC) ของประเทศในปัจจุบัน เพื่อกำหนดเป้าหมาย และสร้างภาพห่วงโซ่มูลค่า (Value Chain : VC) ข้าวไทย ที่ครอบคลุมตั้งแต่การวิเคราะห์ความต้องการของตลาด การทำวิจัยและพัฒนาขึ้นก่อนการเพาะปลูก

การเพาะปลูก การเก็บเกี่ยว ขั้นตอนหลังการเก็บเกี่ยว การแปรรูปและสร้างมูลค่า การขนส่งสินค้า ไปจนถึงการทำการตลาดและจัดจำหน่าย อันจะนำไปสู่การระบุนความสัมพันธ์ในเชิงยุทธศาสตร์ และบทบาทของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้อย่างครอบคลุมและชัดเจน ทั้งนี้ ที่ปรึกษาได้นำเอาตัวอย่าง ของห่วงโซ่มูลค่าเข้ามาปรับประยุกต์ใช้ เพื่อนำไปเป็นต้นแบบของการทำห่วงโซ่มูลค่าสินค้าเกษตร ในภาพรวมครั้งนี้ด้วย

อย่างไรก็ตามการเกษตรกรรมในประเทศไทยไม่ได้มีความสำคัญเฉพาะในมิติ ด้านการพัฒนาเศรษฐกิจเท่านั้น แต่ยังรวมถึงความสำคัญในการสร้างความมั่นคงทางสังคม ของประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการพัฒนาและยกระดับความเป็นอยู่ของเกษตรกรไทยที่ยังมีฐานะ ยากจน โดยมีตัวแปรที่สำคัญ (Key Policy Parameters) ที่จะต้องส่งเสริม ประกอบด้วย การพัฒนา คุณภาพ (Quality) การเพิ่มผลิตภาพ (Productivity) และการรังสรรค์มูลค่า (Value Creation) ทั้งนี้ เพื่อให้ประเทศไทยเป็นผู้นำด้านคุณภาพสินค้าเกษตรตามเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืนที่ตั้งไว้ได้ อย่างแท้จริง จากการศึกษาพบว่า กระบวนการหลัก (Core Processes) ในห่วงโซ่มูลค่าเพื่อพัฒนา สินค้าเกษตรเพาะปลูกของไทย สามารถแบ่งได้เป็น 5 กระบวนการหลัก แสดงดังแผนภาพที่ 1

แผนภาพที่ 1 : GVC 1 เกษตร - อุตสาหกรรม เพาะปลูกพืชเศรษฐกิจ (ข้าว อ้อย มันสำปะหลัง ยางพารา)

ห่วงโซ่มูลค่าทั่วไปแบบที่ 2 (Generic Value Chain : GVC 2) เกษตร - อุตสาหกรรม ปศุสัตว์

แนวคิดของการพัฒนาห่วงโซ่มูลค่าด้านการปศุสัตว์นั้น คณะที่ปรึกษาดำเนินการทบทวน แผนยุทธศาสตร์เกษตรกรรม (ด้านปศุสัตว์) ที่สำคัญของประเทศ เพื่อศึกษาทบทวนการกำหนด ประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนาให้เห็นกิจกรรมสำคัญตลอดทั้งห่วงโซ่มูลค่า ครอบคลุมทั้งต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ โดยแผนยุทธศาสตร์ที่คณะที่ปรึกษาศึกษาทบทวน ได้แก่

1) แผนพัฒนาเกษตรในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555 - 2559) ที่จัดทำขึ้นโดยกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ซึ่งได้รับความเห็นชอบจาก คณะกรรมการนโยบายแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ ซึ่งวิสัยทัศน์ยุทธศาสตร์ฯ เป็นการสร้าง

ภูมิคุ้มกันในมิติต่างๆ ที่ครอบคลุมด้านการเกษตรในภาพรวมทั้งหมด เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน โดยมีทิศทางดำเนินการมาตรการเชิงนโยบายที่สำคัญใน 3 ประเด็นยุทธศาสตร์หลัก ประกอบด้วย

ยุทธศาสตร์ที่ 1 : พัฒนาคุณภาพชีวิตเกษตรกร

ยุทธศาสตร์ที่ 2 : พัฒนาขีดความสามารถในการผลิต การจัดการสินค้าเกษตร และความมั่นคงทางอาหาร

ยุทธศาสตร์ที่ 3 : พัฒนาศักยภาพการเกษตรอย่างมีประสิทธิภาพ สมดุลและยั่งยืน

โดยจะเห็นได้ว่าหัวใจของยุทธศาสตร์ไม่ได้พุ่งเป้าไปที่การผลิตตัวสินค้าเพียงอย่างเดียว แต่เน้นไปที่คุณภาพชีวิตของเกษตรกรด้วย ซึ่งขณะที่ปรึกษานำเรื่องของการพัฒนาบุคลากร การเกษตรเข้ามาเป็นหนึ่งในข้อต่อของห่วงโซ่มูลค่า ในฐานะของปัจจัยการผลิตที่มีความสำคัญต่อห่วงโซ่มูลค่า

2) แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาโคเนื้อ พ.ศ. 2555 - 2559 จัดทำโดยคณะกรรมการยุทธศาสตร์โคเนื้อกรมปศุสัตว์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ซึ่งประกอบไปด้วยยุทธศาสตร์การพัฒนาโคเนื้อ 5 ยุทธศาสตร์ ได้แก่ (1) ยุทธศาสตร์ด้านการผลิตโคเนื้อ (2) ยุทธศาสตร์ด้านการควบคุมและป้องกันโรคระบาดสัตว์ (3) ยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาระบบตลาด (4) ยุทธศาสตร์ด้านการศึกษาวิจัย และ (5) ยุทธศาสตร์ด้านการบริหารจัดการองค์กร ทั้งนี้ จะเห็นว่ายุทธศาสตร์ให้ความสำคัญกับห่วงโซ่มูลค่าตั้งแต่การผลิตไปจนถึงการตลาด และแม้จะเป็นยุทธศาสตร์เฉพาะของโคเนื้อ แต่ก็สามารถสะท้อนภาพรวมของปศุสัตว์ได้เป็นอย่างดี

3) แผนยุทธศาสตร์สัตว์ปีกเนื้อระบบฟาร์ม (ไก่เนื้อ) พ.ศ. 2555 - 2559 จัดทำโดยคณะอนุกรรมการยุทธศาสตร์สัตว์ปีกที่เลี้ยงระบบฟาร์มระดับเขต กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ซึ่งประกอบไปด้วยยุทธศาสตร์การพัฒนา 3 ยุทธศาสตร์ ได้แก่ (1) ยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพการผลิต ที่เน้นการปรับปรุงฟาร์ม โรงฆ่า และโรงงานแปรรูปตามมาตรฐาน (Good Manufacturing Practice GMP) (2) ยุทธศาสตร์การสร้างเชื่อมั่นให้กับผู้บริโภค โดยเน้นข้อมูลสารสนเทศ ระบบติดตามและตรวจสอบย้อนกลับ และ (3) ยุทธศาสตร์การสร้างนวัตกรรม ที่เน้นการพัฒนาเทคโนโลยีการผลิต เพื่อลดต้นทุน เพิ่มประสิทธิภาพ การพัฒนาระบบโลจิสติกส์ การสร้างมูลค่าเพิ่ม การสร้างแบรนด์ เป็นต้น

จากการศึกษาทบทวนแผนยุทธศาสตร์ต่างๆ คณะที่ปรึกษาสามารถแบ่งห่วงโซ่มูลค่าปศุสัตว์ออกเป็น 5 กระบวนงานหลัก แสดงดังภาพที่ 2

แผนภาพที่ 2 : GVC 2 เกษตร - อุตสาหกรรม ปศุสัตว์

ห่วงโซ่มูลค่าทั่วไปแบบที่ 3 (Generic Value Chain : GVC 3) เกษตร - อุตสาหกรรมกรรมการประมงการเลี้ยงสัตว์น้ำ

แนวคิดของการพัฒนาห่วงโซ่มูลค่าด้านการประมงและการเลี้ยงสัตว์น้ำนั้น คณะที่ปรึกษาดำเนินการทบทวนแผนยุทธศาสตร์ด้านการประมงและการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำที่สำคัญของประเทศ เพื่อศึกษาการกำหนดประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนาให้เห็นกิจกรรมสำคัญตลอดทั้งห่วงโซ่มูลค่าครอบคลุมทั้งต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ โดยแผนยุทธศาสตร์ที่คณะที่ปรึกษาศึกษาทบทวน ได้แก่

1) แผนพัฒนาเกษตรในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555 - 2559) ที่จัดทำขึ้นโดยกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ซึ่งได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการนโยบายแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ ซึ่งวิสัยทัศน์ยุทธศาสตร์ฯ เป็นการสร้างภูมิคุ้มกันในมิติต่างๆ ที่ครอบคลุมด้านการเกษตรในภาพรวมทั้งหมด เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน โดยมีทิศทางการดำเนินมาตรการเชิงนโยบายที่สำคัญใน 3 ประเด็นยุทธศาสตร์หลัก ประกอบด้วย

- ยุทธศาสตร์ที่ 1 : พัฒนาคุณภาพชีวิตเกษตรกร
- ยุทธศาสตร์ที่ 2 : พัฒนาขีดความสามารถในการผลิต การจัดการสินค้าเกษตรและความมั่นคงทางอาหาร
- ยุทธศาสตร์ที่ 3 : พัฒนาระบบการเกษตรอย่างมีประสิทธิภาพ สมดุลและยั่งยืน

2) แผนแม่บทการจัดการประมงทะเลไทย พ.ศ. 2552 - 2561 ที่จัดทำโดยคณะกรรมการนโยบายประมงแห่งชาติ กลยุทธ์ที่ 1 ปรับปรุงระบบการจัดการประมงทะเลให้มีประสิทธิภาพและมีส่วนร่วม กลยุทธ์ที่ 2 การปรับปรุงโครงสร้างและศักยภาพองค์กรภาคประมง กลยุทธ์ที่ 3 การพัฒนาและส่งเสริมการใช้ทรัพยากรประมงทะเลอย่างรับผิดชอบและยั่งยืน กลยุทธ์ที่ 4 การฟื้นฟูระบบนิเวศและพัฒนาแหล่งประมงทะเลเพื่อรักษาความหลากหลายทางชีวภาพและคุณภาพสิ่งแวดล้อมทางทะเล และกลยุทธ์ที่ 5 การส่งเสริมและพัฒนาการประมงนอกน่านน้ำไทย

3) แผนแม่บทการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำของประเทศไทย พ.ศ. 2555 - 2559 ซึ่งมีวิสัยทัศน์ไปสู่การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำที่ยั่งยืน ผลผลิตมั่นคงและปลอดภัย อันจะเห็นได้ว่าแผนแม่บทให้ความสำคัญกับการสร้างสมดุลของทรัพยากร ธรรมชาติทั้งระบบ ความมั่นคงของอาชีพเกษตรกร และให้ผลผลิตสัตว์น้ำมีคุณภาพและปลอดภัยสำหรับการบริโภค ภายใต้กลยุทธ์ทั้งสิ้น 7 กลยุทธ์ ได้แก่ (1) การเพิ่มผลผลิตการเพาะเลี้ยงจากทุกแหล่งผลิต (2) ฟื้นฟูแหล่งเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำที่เสื่อมโทรม (3) วิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ (4) พัฒนาการเพาะเลี้ยงให้มีคุณภาพ มาตรฐานและความปลอดภัย (5) ส่งเสริมการพัฒนาตลาดการค้าสัตว์น้ำ (6) สร้างความเข้มแข็งและการมีส่วนร่วมของเกษตรกร และองค์กรเกษตรกร (7) พัฒนาศักยภาพองค์กรและบุคลากรด้านการบริหารจัดการและการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ ซึ่งจากประเด็นยุทธศาสตร์ทั้งหมดที่มีความครอบคลุมตั้งแต่ต้นน้ำไปจนถึงปลายน้ำนี้ ทำให้คณะที่ปรึกษานำไปใช้เป็นกรอบในการกำหนดห่วงโซ่มูลค่าการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำได้อย่างชัดเจนยิ่งขึ้น

4) ยุทธศาสตร์การพัฒนาธุรกิจประมงและอุตสาหกรรมต่อเนื่อง จัดทำและเผยแพร่โดยสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย เมื่อปี พ.ศ. 2554 โดยมีเป้าหมายจะผลักดันให้ประเทศไทยเป็นผู้นำด้านการประมงและผลิตภัณฑ์ประมงของโลกอย่างยั่งยืน ผ่านยุทธศาสตร์ 5 ประการ ได้แก่ (1) การสร้างฐานผลิตเพื่อความมั่นคงและยั่งยืน (2) การสร้างโอกาสทางการค้าและการลงทุน (3) การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน (4) การปรับปรุงแก้ไขกฎระเบียบ (5) การบริหารจัดการ ใฝ่ระวัง และเตือนภัย ซึ่งที่ปรึกษาได้หยิบยกตัวอย่างของกิจกรรมและโครงการสำคัญในแผนยุทธศาสตร์ฉบับนี้มาปรับประยุกต์ใช้ เพื่อนำไปเป็นต้นแบบของการทำห่วงโซ่มูลค่าอุตสาหกรรมประมงการเลี้ยงสัตว์น้ำในภาพรวมด้วย

จากการศึกษาทบทวนแผนยุทธศาสตร์ต่างๆ ทำให้คณะที่ปรึกษาพบว่า กิจกรรมในอุตสาหกรรมนี้มีความแตกต่างกันในรายละเอียดเนื่องจากรูปแบบของการได้มาซึ่งสัตว์น้ำนั้น มีทั้งที่มาจาก

- การเพาะเลี้ยงเอง ซึ่งก็มีทั้งการเพาะเลี้ยงในบ่อธรรมชาติ และเพาะเลี้ยงในกระชัง
- การจับจากแหล่งน้ำ ทั้งแหล่งน้ำจืด น้ำกร่อย และน้ำเค็ม (ประมง)
- การนำเข้าเพื่อบริโภคโดยตรง หรือแปรรูป เช่น กรณีของปลาทูน่า ซึ่งประเทศไทย

นำเข้าก็จริง แต่เป็นการนำเข้าเพื่อแปรรูป ในฐานะผู้แปรรูปปลาทูน่ากระป๋องเพื่อส่งออกอันดับหนึ่งของโลก อย่างไรก็ตาม แม้จะมีรายละเอียดปลีกย่อยที่ต่างกัน แต่ก็สามารถสรุปกระบวนการหลัก (Core Processes) ในห่วงโซ่มูลค่าเพื่อพัฒนาอุตสาหกรรมประมงและการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำของไทยได้ โดยภาพรวมของห่วงโซ่มูลค่า การประมงและการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ คือ การนำสัตว์น้ำประเภทต่างๆ ที่ได้มา ไม่ว่าจะเป็นการเพาะเลี้ยง การจับจากแหล่งธรรมชาติ หรือการนำเข้าไปจัดจำหน่ายโดยตรง หรือแปรรูปเพื่อสร้างมูลค่า ก่อนที่จะนำไปจัดจำหน่ายให้กับผู้บริโภคทั้งในและต่างประเทศ ซึ่งการศึกษาห่วงโซ่มูลค่าของสินค้าประมงสามารถแบ่งออกได้เป็น 5 กระบวนการหลัก แสดงดังแผนภาพที่ 3

แผนภาพที่ 3 : GVC 3 เกษตร - อุตสาหกรรมการประมง การเลี้ยงสัตว์น้ำ

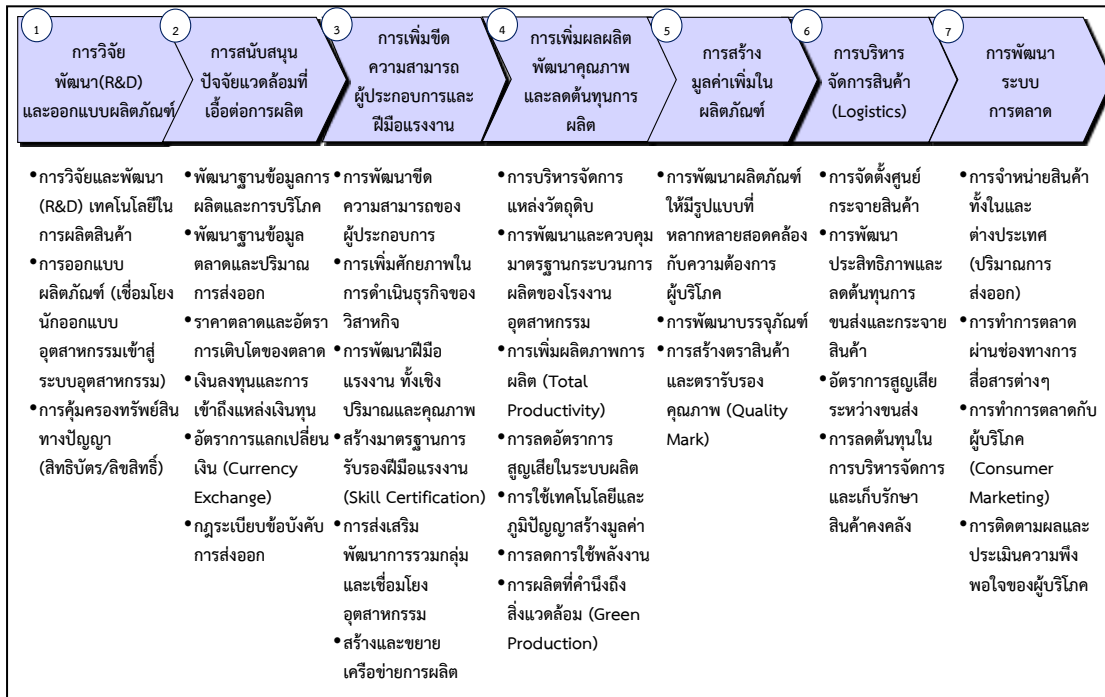

ห่วงโซ่มูลค่าทั่วไปแบบที่ 4 (Generic Value Chain : GVC 4) อุตสาหกรรมการผลิต

แนวคิดของการพัฒนาห่วงโซ่มูลค่าด้านอุตสาหกรรมการผลิตนั้น คณะที่ปรึกษาดำเนินการทบทวนแผนยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวกับการพัฒนาอุตสาหกรรมการผลิตที่สำคัญของประเทศ เพื่อดูการกำหนดประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนาให้เห็นกิจกรรมสำคัญตลอดทั้งห่วงโซ่มูลค่าครอบคลุมทั้งต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ โดยแผนยุทธศาสตร์ที่คณะที่ปรึกษาศึกษาทบทวนกรอบแนวคิด ได้แก่ แผนแม่บทการพัฒนาอุตสาหกรรมไทย พ.ศ. 2555 - 2574 จัดทำขึ้นโดยสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม ที่ได้ศึกษาปัญหาและอุปสรรคของอุตสาหกรรมการผลิตในประเทศไทย เพื่อจัดทำข้อเสนอแนะเชิงนโยบายในการพัฒนาอุตสาหกรรมไทย ทั้งนี้ ภายใต้แผนแม่บทนี้มีทั้งแผนยุทธศาสตร์ของอุตสาหกรรมในภาพรวมและแผนยุทธศาสตร์รายสาขา ซึ่งเป็นสาขาที่ได้รับการคัดเลือกแล้วว่ามีมีความสำคัญต่อเศรษฐกิจของประเทศ ได้แก่ อุตสาหกรรมอาหาร อุตสาหกรรมยานยนต์ อุตสาหกรรมสิ่งทอ อุตสาหกรรมยางแปรรูป และอุตสาหกรรมพลังงานทดแทน ซึ่งที่ปรึกษาได้รวบรวมและประยุกต์ใช้ประเด็นยุทธศาสตร์และกลยุทธ์ต่างๆ ที่ปรากฏอยู่ในแผนยุทธศาสตร์ฉบับนี้ มากำหนดเป็นกระบวนการหลักและกิจกรรมสำคัญในแต่ละห่วงโซ่มูลค่าได้อย่างครอบคลุมในทุกขั้นตอน

จากการศึกษาทบทวนแผนแม่บทการพัฒนาอุตสาหกรรม ทำให้คณะที่ปรึกษาสามารถสรุปกระบวนการหลัก (Core Processes) ในห่วงโซ่มูลค่าเพื่อพัฒนาอุตสาหกรรมการผลิตโดยภาพรวมของห่วงโซ่มูลค่าอุตสาหกรรมการผลิตสามารถแบ่งออกได้เป็น 7 กระบวนการหลักแสดงดังแผนภาพที่ 4

แผนภาพที่ 4 : GVC 4 อุตสาหกรรมการผลิต

ห่วงโซ่มูลค่าทั่วไปแบบที่ 5 (Generic Value Chain : GVC 5) การค้า การส่งออก และการลงทุน

แนวคิดของการพัฒนาห่วงโซ่มูลค่าด้านการค้าการลงทุนนั้น คณะที่ปรึกษาดำเนินการทบทวนแผนยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการค้าการลงทุนที่สำคัญของประเทศ เพื่อกำหนดประเด็นยุทธศาสตร์ การพัฒนาให้เห็นกิจกรรมสำคัญตลอดทั้งห่วงโซ่มูลค่า ครอบคลุมทั้งต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ โดยแผนยุทธศาสตร์ที่คณะที่ปรึกษาศึกษาทบทวนกรอบแนวคิด ได้แก่

1) แผนแม่บทกระทรวงพาณิชย์ พ.ศ. 2555 - 2564 จัดทำโดยสำนักนโยบายและแผนสำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์

2) แผนยุทธศาสตร์การส่งเสริมการลงทุนในระยะ 5 ปี พ.ศ. 2556 - 2560 จัดทำโดยสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน (Board of Investment : BOI)

กระบวนการการพัฒนาภาคธุรกิจการค้า ไม่ได้มุ่งเน้นการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตหรือพัฒนาผลิตภัณฑ์แต่อย่างใด หากแต่มุ่งเน้นการอำนวยความสะดวก และลดข้อจำกัดในการเข้าถึงสินค้าของผู้บริโภคเป็นหลัก ดังนั้น กิจกรรมหลักจะเกี่ยวข้องกับการยกระดับขีดความสามารถทางการค้าของภาคธุรกิจในพื้นที่ การอำนวยความสะดวกทางการค้าและการลงทุน การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน การเจรจาทางการค้า การส่งเสริมการค้าและระบบการบริหารจัดการ การพัฒนาตลาดและช่องทางการค้า รวมไปถึงการส่งเสริมพัฒนาแรงงาน หรือแรงงานระหว่างประเทศ (ในกรณีของการค้าชายแดน) เป็นสำคัญ ซึ่งจากการศึกษาทบทวนยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องสามารถพัฒนาห่วงโซ่มูลค่าการค้าการลงทุน โดยแบ่งเป็น 5 กระบวนการหลัก แสดงดังแผนภาพที่ 5

แผนภาพที่ 5 : GVC 5 การค้า การส่งออก และการลงทุน

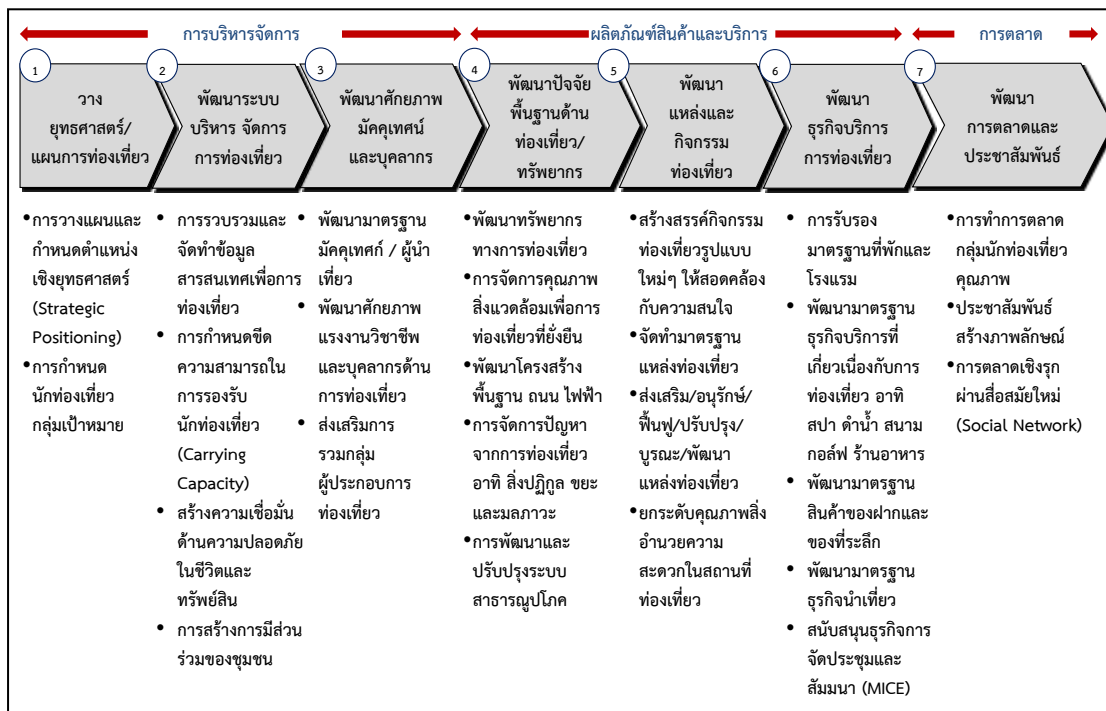
ห่วงโซ่มูลค่าทั่วไปแบบที่ 6 (Generic Value Chain : GVC 6) การบริการ และการท่องเที่ยว

แนวคิดของการพัฒนาห่วงโซ่มูลค่าด้านการท่องเที่ยว นั้น คณะที่ปรึกษาดำเนินการทบทวนแผนยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการท่องเที่ยวที่สำคัญของประเทศ เพื่อดูการกำหนดประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนาให้เห็นกิจกรรมสำคัญตลอดทั้งห่วงโซ่มูลค่า ตั้งแต่ต้นน้ำ กลางน้ำ ไปจนถึงปลายน้ำ โดยแผนยุทธศาสตร์ที่คณะที่ปรึกษาศึกษาทบทวน ได้แก่

1) แผนยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวและกีฬา พ.ศ. 2555 - 2559 จัดทำขึ้นโดยกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา เพื่อกำหนดให้ทิศทางการพัฒนาการท่องเที่ยวของประเทศเป็นไปในทางเดียวกัน รวมถึงให้สอดคล้องกับสถานการณ์และการแข่งขันที่เกิดขึ้นในโลก ทั้งนี้ แผนยุทธศาสตร์ได้กำหนดกลยุทธ์ไว้ 6 กลยุทธ์ ซึ่งกลยุทธ์ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว ได้แก่ กลยุทธ์ที่หนึ่ง การพัฒนาสินค้าและบริการท่องเที่ยวให้มีคุณภาพและปลอดภัย กลยุทธ์ที่สอง การส่งเสริมนักท่องเที่ยวคุณภาพให้เติบโตอย่างมั่นคงและยั่งยืน และกลยุทธ์ที่หก การพัฒนาระบบบริหารจัดการและพัฒนาเศรษฐกิจสร้างสรรค์ด้านการท่องเที่ยวและกีฬา

2) ยุทธศาสตร์พัฒนาธุรกิจท่องเที่ยว จัดทำโดยสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย โดยมีประเด็นยุทธศาสตร์ 4 ประเด็น คือ ยุทธศาสตร์ที่ 1 กระตุ้นตลาดการท่องเที่ยวทั้งตลาดภายในและตลาดต่างประเทศ เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน ยุทธศาสตร์ที่ 2 พัฒนาและพัฒนาศาสนาที่ท่องเที่ยว รวมถึงยกระดับคุณภาพ สิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยว เพื่อใช้เป็นฐานในการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวไทย ทั้งในปัจจุบันและอนาคต ยุทธศาสตร์ที่ 3 การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพื่อการท่องเที่ยว เพื่อสร้างโอกาสในการขยายตลาดนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ และสร้างรายได้ให้แก่ธุรกิจท่องเที่ยว และยุทธศาสตร์ที่ 4 พัฒนาผู้ประกอบการและบุคลากรด้านการท่องเที่ยว เพื่อสร้างความมั่นคงในทรัพยากรบุคคลทางการท่องเที่ยว จากการศึกษาห่วงโซ่มูลค่าด้านการท่องเที่ยว สามารถแบ่งได้เป็น 7 กระบวนการหลัก แสดงดังแผนภาพที่ 6

แผนภาพที่ 6 : GVC 6 การบริการ และการท่องเที่ยว

รูปแบบห่วงโซ่มูลค่าทั่วไป
(Generic Value Chain : GVC)
ด้านสังคม

รูปแบบห่วงโซ่มูลค่าทั่วไป (Generic Value Chain : GVC) ด้านสังคม

การวิเคราะห์ประเด็นด้านสังคมครั้งนี้ ได้อาศัยกรอบตัวชี้วัดภายใต้ประเด็นต่างๆ ของดัชนีความก้าวหน้าของคน (Human Achievement Index - HAI) ในรายงานการพัฒนาคนของประเทศไทยปี พ.ศ. 2552 โดยสำนักงานโครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติประจำประเทศไทย เป็นกรอบในการวิเคราะห์ เนื่องจากเป็นดัชนีที่ใช้ประเมินภาพรวมของการพัฒนาคนระดับจังหวัด เพื่อสะท้อนความไม่เท่าเทียมกันในระดับพื้นที่ โดยจะคัดเลือกจากประเด็นที่มีความสำคัญและมีผลกระทบต่อภาพรวมของการพัฒนาคน ชุมชน สังคม เพื่อเป็นกรอบในการประเมิน และวางแนวทางการพัฒนาสังคม ให้เกิดความเท่าเทียมกันในทุกพื้นที่

ดัชนีความก้าวหน้าของคนเป็นดัชนีรวม ประกอบด้วยดัชนีย่อย 8 ด้าน 40 ตัวชี้วัด ซึ่งแสดงวงจรชีวิตของคน เริ่มตั้งแต่เรื่องสุขภาพ ซึ่งเป็นองค์ประกอบพื้นฐานที่สำคัญที่สุดของมนุษย์ ตั้งแต่ลืมตาดูโลก ต่อจากนั้น คือ เรื่องการศึกษา ซึ่งเป็นเรื่องที่มีความสำคัญที่สุดในวัยเด็กของทุกคน เมื่อสำเร็จการศึกษา คนเราจะทำงานเพื่อให้มีรายได้เพียงพอที่จะมีที่อยู่อาศัยและสภาพแวดล้อมที่ดี มีครอบครัวและชีวิตชุมชนที่ดี และทำที่สุด ทุกคนย่อมต้องมีการติดต่อสัมพันธ์กับผู้อื่นและมีส่วนร่วมในฐานะสมาชิกของสังคม แสดงดังแผนภาพที่ 7

แผนภาพที่ 7 : ดัชนีความก้าวหน้าของคน (Human Achievement Index - HAI)

สุขภาพ	<ul style="list-style-type: none"> ประกอบด้วย 7 ตัวชี้วัด คือ ทารกแรกเกิดที่มีน้ำหนักต่ำกว่าเกณฑ์ ประชากรที่เจ็บป่วย ประชากรที่พิการและ/หรือทุพพลภาพ ผู้ป่วยโรคจิตประสาท ประชากรที่มีพฤติกรรมเสี่ยงต่อสุขภาพ ประชากรที่ออกกำลังกาย และจำนวนประชากรต่อแพทย์
การศึกษา	<ul style="list-style-type: none"> ประกอบด้วย 4 ตัวชี้วัด คือ จำนวนปีการศึกษาเฉลี่ย อัตราการเข้าเรียนนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายคะแนนเฉลี่ยการทดสอบ O-Net ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และจำนวนนักเรียนต่อห้องระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย
ชีวิตการทำงาน	<ul style="list-style-type: none"> ประกอบด้วย 4 ตัวชี้วัด คือ การว่างงาน การทำงานต่ำระดับ แรงงานที่มีประกันสังคม และการบาดเจ็บจากการทำงาน
รายได้	<ul style="list-style-type: none"> ประกอบด้วย 4 ตัวชี้วัด คือ รายได้ของครัวเรือน สัดส่วนประชากรยากจน อัตราส่วนครัวเรือนที่มีหนี้ และค่าดัชนีความเสมอภาคของรายได้ (จินี)
ที่อยู่อาศัยและสภาพแวดล้อม	<ul style="list-style-type: none"> ประกอบด้วย 5 ตัวชี้วัด คือ ครัวเรือนที่มีบ้านและที่ดินเป็นของตนเอง ครัวเรือนที่มีตู้เย็นครัวเรือนที่ใช้เตาไฟฟ้าหรือเตาแก๊ส ประชากรที่ประสบภัยแล้ง และประชากรที่ประสบอุทกภัย
ชีวิตครอบครัวและชุมชน	<ul style="list-style-type: none"> ประกอบด้วย 6 ตัวชี้วัด คือ เด็กที่ประสบภาวะยากลำบาก เด็กอายุ 15-17 ปี ที่ทำงานหัวหน้าครัวเรือนเดี่ยว ผู้สูงอายุที่อยู่คนเดียว ศติอุกกรร์จและสะท้อนขวัญที่ได้รับแจ้ง และการจับกุมผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด
การคมนาคมและการสื่อสาร	<ul style="list-style-type: none"> ประกอบด้วย 6 ตัวชี้วัด คือ หมู่บ้านที่ถนนสายหลักใช้การได้ตลอดทั้งปี จำนวนยานยนต์จดทะเบียน อุบัติเหตุทางถนน ครัวเรือนที่มีโทรทัศน์ ประชากรที่มีโทรศัพท์มือถือ และประชากรที่ใช้ถึงอินเทอร์เน็ต
การมีส่วนร่วม	<ul style="list-style-type: none"> ประกอบด้วย 4 ตัวชี้วัด คือ ผู้ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง จำนวนองค์กรชุมชน ครัวเรือนที่เป็นสมาชิกกลุ่ม/องค์กรในท้องถิ่น และครัวเรือนที่มีส่วนร่วมทำกิจกรรมสาธารณะของหมู่บ้าน

จากการศึกษาวิเคราะห์ถึงประเด็นที่สำคัญจากดัชนีดังกล่าวที่เป็นตัวสะท้อนถึงการพัฒนาและเสริมสร้างความมั่นคงของประชาชน สังคม และชุมชน และสอดคล้องกับกรอบยุทธศาสตร์ในการพัฒนาจังหวัด/กลุ่มจังหวัดนั้น สามารถแบ่งรูปแบบห่วงโซ่มูลค่าทั่วไปได้เป็น 5 แบบ ดังนี้

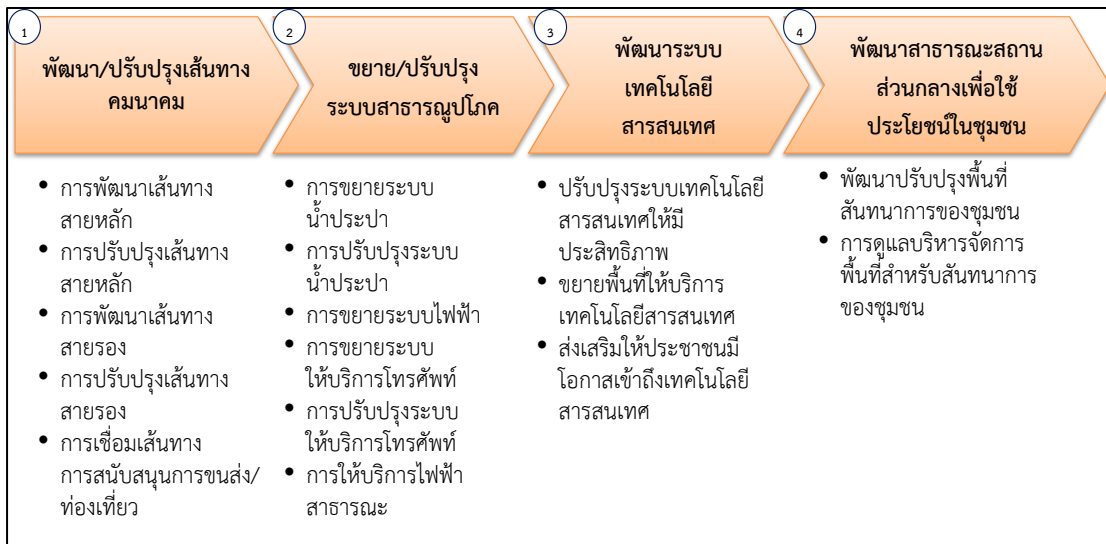
ห่วงโซ่มูลค่าทั่วไปแบบที่ 7 (Generic Value Chain : GVC 7) การจัดการโครงสร้างพื้นฐานเมืองน่าอยู่

โครงสร้างพื้นฐาน เป็นปัจจัยสำคัญในการเป็นฐานการพัฒนาต่อยอดไปยังเรื่องอื่นๆ ทั้งในด้านเศรษฐกิจ คุณภาพชีวิต ความปลอดภัย เป็นต้น ในการพัฒนาจังหวัด/กลุ่มจังหวัดนั้น ความต้องการโครงสร้างพื้นฐานมีทั้งในรูปแบบของ

- 1) ปรับปรุงเส้นทางคมนาคมทั้งทางสายหลักและรอง พัฒนาเส้นทางคมนาคมใหม่ รวมถึงเส้นทางที่เข้าสู่แหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่
- 2) การปรับปรุงระบบสาธารณูปโภค ขยายการให้บริการสาธารณูปโภค ไฟฟ้า น้ำประปา ให้สามารถเข้าถึงทุกครัวเรือน รวมถึงระบบไฟฟ้าสาธารณะที่จะเกี่ยวข้องกับความปลอดภัยในชีวิต และทรัพย์สินของคนในชุมชน
- 3) พัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ ทั้งในด้านการปรับปรุงพัฒนาคุณภาพของเทคโนโลยี และการขยายพื้นที่ให้บริการเพื่อให้ประชาชนในพื้นที่เข้าถึงซึ่งข้อมูลข่าวสาร หรือการสื่อสารต่างๆ ได้อย่างทั่วถึง เพราะข้อมูลข่าวสารเป็นปัจจัยสำคัญปัจจัยหนึ่งในการพัฒนาคน
- 4) การพัฒนาพื้นที่สาธารณประโยชน์ส่วนกลาง เพื่อให้ชุมชนได้อาศัยเป็นพื้นที่สันทนาการ ร่วมกัน

ซึ่งกรอบการพัฒนาต่างๆ เหล่านี้ จะเป็นกรอบในการกำหนดแนวทางการวางกลยุทธ์ หรือโครงการเพื่อวางแผนการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานให้พื้นที่ดังกล่าวได้รับการพัฒนาให้เป็นเมืองที่น่าอยู่ มีความสะดวกปลอดภัย ในการเดินทาง รวมถึงคุณภาพชีวิตพื้นฐานที่ดีขึ้นต่อไปได้ ซึ่งสามารถจัดทำห่วงโซ่มูลค่าการจัดการโครงสร้างพื้นฐานเมืองน่าอยู่ แบ่งได้เป็น 4 กระบวนงานหลัก แสดงดังแผนภาพที่ 8

แผนภาพที่ 8 : GVC 7 การจัดการโครงสร้างพื้นฐานเมืองน่าอยู่

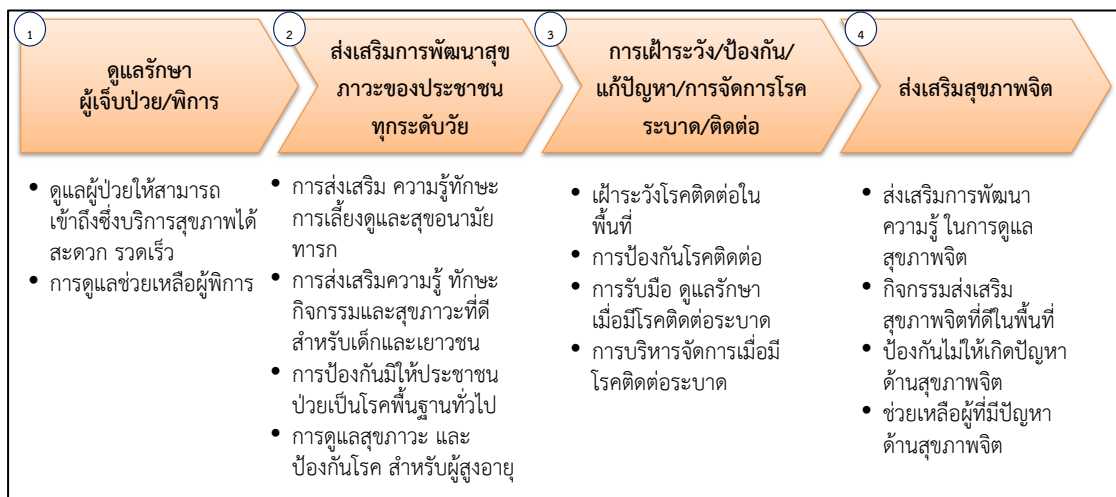
ห่วงโซ่มูลค่าทั่วไปแบบที่ 8 (Generic Value Chain : GVC 8) การพัฒนาสุขภาพ

ถึงแม้ว่าประเทศไทยจะมีนโยบายหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า ซึ่งทำให้เกิดการเข้าถึงซึ่งการรับบริการ ด้านสาธารณสุขเพิ่มมากขึ้น แต่อย่างไรก็ตามไม่ได้หมายความว่าประชาชนจะอยู่ในสภาวะสุขภาพดีในทุกคน หรือทุกพื้นที่ เนื่องจากปัจจุบันโรคภัยไข้เจ็บมีวิวัฒนาการแปรเปลี่ยนในหลายรูปแบบ เนื่องจากสิ่งแวดล้อมและรูปแบบการใช้ชีวิตของคนในสังคมไทยเปลี่ยนแปลงไป อีกทั้งการเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ ซึ่งจะมีนัยที่สำคัญต่อการเข้าสู่ความมั่นคงด้านสุขภาพ ดังนั้น ประเด็นหลักในด้านสุขภาพคือ

- 1) การดูแลผู้เจ็บป่วยให้สามารถเข้าถึงซึ่งการรักษาและฟื้นคืนสู่การมีสุขภาพดีอย่างครบถ้วน รวมถึงผู้พิการให้สามารถใช้ชีวิตได้เสมอเหมือนประชาชนคนปกติ
- 2) การส่งเสริมให้ประชาชนมีสุขภาพที่ดีในทุกช่วงวัย ป้องกันให้ประชาชนมีโอกาสในการเจ็บป่วยให้น้อยที่สุด
- 3) การเฝ้าระวัง ป้องกัน หรือมีแนวทางบริหารจัดการด้านโรคระบาดหรือโรคติดต่อที่จะเข้ามาโดยไม่คาดคิด ให้พร้อมรับกับสถานการณ์ได้ทัน่วงที
- 4) นอกจากสุขภาพกายแล้ว สุขภาพจิตก็เป็นปัจจัยชี้วัดถึงสุขภาพที่ดีของประชาชนปัจจัยหนึ่ง ดังนั้นการส่งเสริมสุขภาพจิตที่ดีในชุมชนหรือการป้องกันไม่ให้เกิดปัญหาด้านสุขภาพจิตนับเป็นประเด็นหนึ่งในการดูแลสุขภาพของประชาชนให้ครบวงจร

ซึ่งสามารถจัดทำห่วงโซ่มูลค่าด้านการพัฒนาสุขภาพ แบ่งออกได้เป็น 4 กระบวนงานหลัก แสดงดังแผนภาพที่ 9

แผนภาพที่ 9 : GVC 8 การพัฒนาสุขภาพ

ห่วงโซ่มูลค่าทั่วไปแบบที่ 9 (Generic Value Chain : GVC 9) การสร้างสังคมการเรียนรู้

จากแผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่ 11 พ.ศ. 2555 - 2559 ที่จัดทำขึ้นภายใต้กรอบทิศทางของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 พ.ศ. 2555 - 2559 และสอดคล้องเชื่อมโยงกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 แผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับปรับปรุง (พ.ศ. 2552 - 2559) ตลอดจนสภาพปัญหาจากการจัดและพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการในระยะที่ผ่านมา พบว่าปัจจุบันระบบการศึกษาทั้งในเด็ก เยาวชน และประชาชนของไทย ยังมีปัญหาที่จำเป็นต้องปรับปรุงและพัฒนาทั้งด้านการส่งเสริมโอกาสทางการศึกษา ด้าน

คุณภาพการศึกษา โดยเฉพาะระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศที่ยังอยู่ในระดับต่ำ ตลอดจนการส่งเสริมให้เกิดการศึกษาเรียนรู้นอกห้องเรียนตลอดชีวิต ทั้งในเด็ก เยาวชน และประชาชนทั่วไป ดังนั้นปัจจัยที่จะเป็นองค์ประกอบของกลยุทธ์ให้เกิดการต่อยอดในการพัฒนาการศึกษาในบทบาทของพื้นที่ จึงไม่ควรละเว้นในประเด็นต่างๆ เหล่านี้ เพื่อก่อให้เกิดการพัฒนาสังคมแห่งการเรียนรู้อย่างเท่าเทียมกันในทุกพื้นที่

1) ลดปัญหาเด็กขาดโอกาสทางการศึกษา ยังมีปัญหาเด็กและเยาวชนขาดโอกาสทางการศึกษาเนื่องจากปัญหาครอบครัวและปัญหาเศรษฐกิจในหลายๆ พื้นที่ การส่งเสริมให้เด็กมีโอกาสเข้าถึงซึ่งการศึกษาและสร้างความเท่าเทียมกันทางการศึกษา จึงยังเป็นประเด็นสำคัญในปัญหาเด็กและเยาวชน

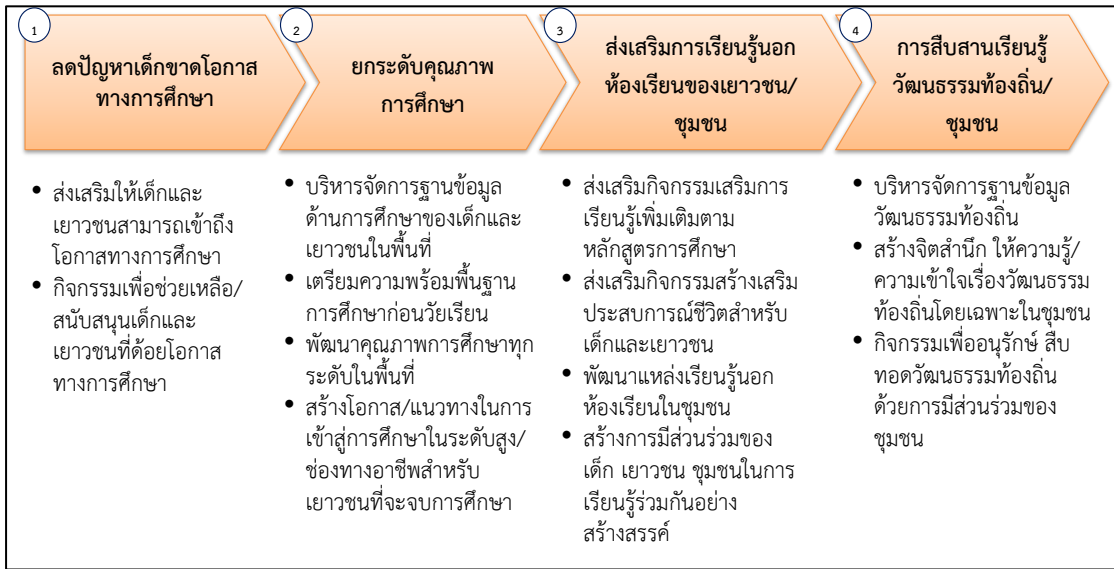
2) ยกระดับคุณภาพการศึกษา ให้มีคุณภาพที่ดีขึ้นด้วยการบริหารจัดการฐานข้อมูลด้านการศึกษาของเด็กและเยาวชนในพื้นที่เพื่อให้ทราบถึงศักยภาพของเด็กและเยาวชนในพื้นที่ เมื่อมีข้อมูลด้านการศึกษาของเด็กและเยาวชนในพื้นที่แล้ว การเตรียมความพร้อมพื้นฐานทางการศึกษาก่อนวัยเรียนก็จะเป็นการสร้างพื้นฐานที่ดีให้กับเด็กก่อนเข้าสู่วัยเรียน ประเด็นสำคัญต่อไป คือ การพัฒนาคุณภาพการศึกษาในพื้นที่ร่วมกับหน่วยงานที่มีความรับผิดชอบโดยตรง เนื่องจากในพื้นที่จะมีประเด็นปัญหาคุณภาพการศึกษาปลีกย่อยที่ไม่เหมือนกัน นอกจากนี้การสร้างโอกาสและแนวทางในการเข้าสู่การศึกษาในระดับสูงหรือสร้างช่องทางอาชีพสำหรับเยาวชนที่จะจบการศึกษาก็เป็นปัจจัยหนึ่งที่จะทำให้เยาวชนที่ผ่านจากระบบการศึกษาแล้วออกไปเป็นบุคลากรที่สำคัญในการเข้าสู่การประกอบอาชีพการงานต่อไปในอนาคต

3) ส่งเสริมการเรียนรู้นอกห้องเรียนของเยาวชน/ชุมชน เป็นปัจจัยหนึ่งที่จะช่วยยกระดับศักยภาพของคนในพื้นที่ กิจกรรมเสริมการเรียนรู้เพิ่มเติมตามหลักสูตรการศึกษา การส่งเสริมกิจกรรมสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตสำหรับเด็กและเยาวชน การพัฒนาแหล่งเรียนรู้นอกห้องเรียนในชุมชนซึ่งไม่เพียงแต่เด็กและเยาวชนเท่านั้น ประชาชนทั่วไปก็ควรได้รับการส่งเสริมให้ได้มีโอกาสเรียนรู้ อยู่ตลอดเวลา และสิ่งที่สำคัญอีกประการหนึ่งคือ ต้องสร้างการมีส่วนร่วมของเด็ก เยาวชน ชุมชนในการเรียนรู้ร่วมกันอย่างสร้างสรรค์

4) วัฒนธรรมท้องถิ่นเป็นส่วนหนึ่งในการดำรงอยู่ของชุมชน การสืบสานเรียนรู้ วัฒนธรรมท้องถิ่นหรือชุมชน เป็นประเด็นหนึ่งที่จะช่วยสร้างความสามัคคีผ่านการมีกิจกรรมจากวัฒนธรรมท้องถิ่นร่วมกัน รวมถึงเป็นการสร้างการเรียนรู้ถ่ายทอดประสบการณ์ ความรู้ จากรุ่นสู่รุ่นในท้องถิ่น ดังนั้นจึงควรมี การบริหารจัดการฐานข้อมูลวัฒนธรรมของแต่ละท้องถิ่นเพื่ออนุรักษ์รักษาไว้ และสร้างจิตสำนึก ให้ความรู้ความเข้าใจเรื่องวัฒนธรรมท้องถิ่นโดยเฉพาะในชุมชน การมีกิจกรรมเพื่ออนุรักษ์ สืบทอดวัฒนธรรมท้องถิ่น ด้วยการมีส่วนร่วมของชุมชนทุกระดับวัย จะเป็นปัจจัยหนึ่งที่ช่วยทำให้เกิดสังคมแห่งการเรียนรู้ร่วมกันได้

ซึ่งสามารถจัดทำห่วงโซ่มูลค่าการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ แบ่งออกได้ 4 กระบวนงานหลัก แสดงดังแผนภาพที่ 10

แผนภาพที่ 10 : GVC 9 การสร้างสังคมการเรียนรู้

ห่วงโซ่มูลค่าทั่วไปแบบที่ 10 (Generic Value Chain : GVC 10) การพัฒนาคุณภาพชีวิตและครอบครัว

ตัวชี้วัดด้านคุณภาพชีวิตที่สำคัญที่เป็นปัจจัยพื้นฐานไปสู่เรื่องอื่นๆ คือ ปัจจัย 4 โดยองค์ประกอบสำคัญของปัจจัย 4 นั้น มีพื้นฐานมาจากเรื่องของเศรษฐกิจ และความปลอดภัย ทั้งด้านร่างกายและทรัพย์สิน นอกจากนี้แล้วการมีรากฐานของครอบครัวที่อบอุ่นก็เป็นปัจจัยหนึ่งที่จะช่วยให้ปัจเจกชนมีชีวิตที่มีคุณภาพได้อย่างสมบูรณ์ สำหรับประเด็นสำคัญที่จะสะท้อนคุณภาพชีวิตและครอบครัวนั้น ประกอบไปด้วย

1) การจัดการแรงงานในพื้นที่ เป็นตัวชี้วัดด้านรายได้ของประชาชน ดังนั้น การเข้าไปเสริมสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจให้ประชาชนในพื้นที่ ประกอบไปด้วย การลดปัญหาการว่างงานในพื้นที่ ลดปัญหาการขาดแคลนแรงงานในพื้นที่ เนื่องจากบางพื้นที่อาจมีปัญหาคารว่างงานและการขาดแคลนแรงงานไปพร้อมกัน เนื่องจากความรู้ความสามารถของแรงงานไม่สอดคล้องกับความต้องการของตลาด การดูแลสุขภาพของแรงงานในสถานประกอบการ การลดอุบัติเหตุของแรงงานในสถานประกอบการ นอกจากนี้ การส่งเสริมกิจกรรมเสริมสร้างรายได้แรงงานก็เป็นแนวทางหนึ่งที่ทำให้เกิดรายได้ที่เพิ่มขึ้นให้กับแรงงานในชุมชนได้

2) การส่งเสริมพัฒนาอาชีพและรายได้ การให้ความรู้และทักษะให้ชุมชนมีอาชีพเสริมเพื่อสร้างรายได้ หรือการสร้างอาชีพที่เหมาะสมกับชุมชนวิถีชีวิตความเป็นอยู่ สิ่งแวดล้อมก็จะทำให้ชุมชนสามารถนำไปประกอบอาชีพได้อย่างสอดคล้องกับความสามารถ ชีวิต และความเป็นอยู่ได้ นอกจากนี้การให้ความรู้ด้านการบริหารจัดการทางการเงินหรือจัดกิจกรรมส่งเสริมการออมในชุมชน ก็จะเป็นแนวทางหนึ่งที่จะช่วยให้ประชาชนในชุมชนสามารถมีสถานภาพทางเศรษฐกิจที่มีเสถียรภาพได้

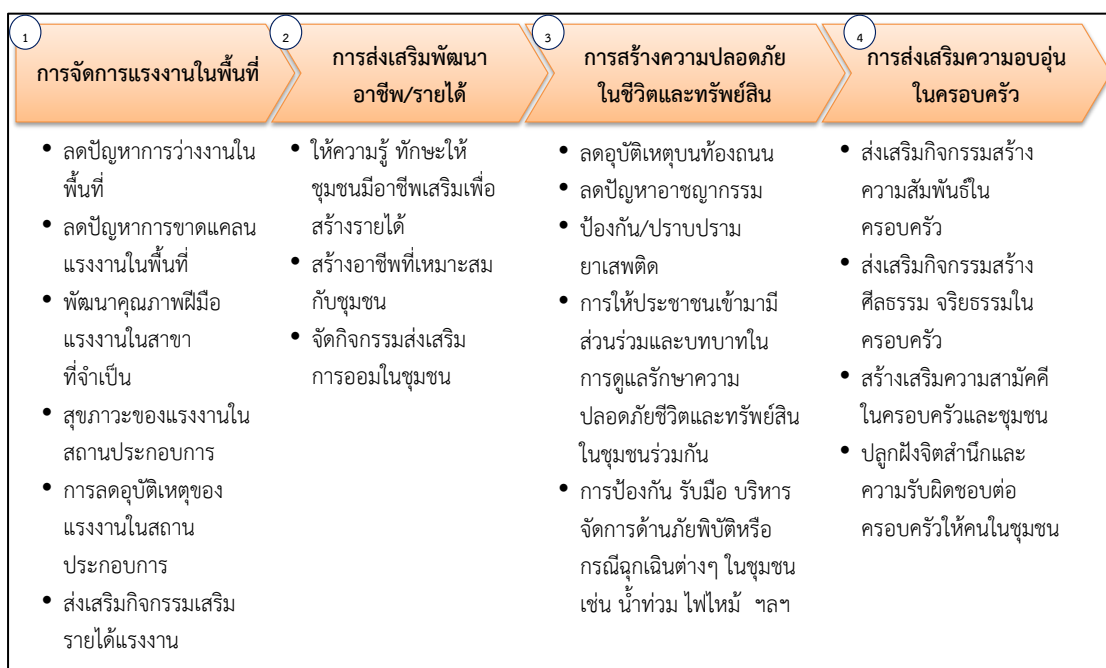
3) การสร้างความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินเป็นตัวชี้วัดสำคัญในด้านคุณภาพชีวิตของคน สำหรับประเทศไทยปัญหาความไม่ปลอดภัยในประเด็นชีวิตและทรัพย์สินในด้านต่างๆ ที่เป็นประเด็นสำคัญ ได้แก่ อุบัติเหตุบนท้องถนน อาชญากรรม ยาเสพติด ดังนั้น การให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมและมีบทบาทในการดูแลรักษาความปลอดภัยชีวิตและทรัพย์สินในชุมชนร่วมกัน จึงเป็นส่วนสำคัญที่จะสร้างความสามัคคีและรับผิดชอบ ในสังคมร่วมกัน รวมถึงการมีแผนงานป้องกัน รับมือ

บริหารจัดการด้านภัยพิบัติหรือกรณีฉุกเฉินต่างๆ ในชุมชน เช่น น้ำท่วม ไฟไหม้ ฯลฯ ที่อาจเกิดขึ้นได้ โดยไม่สามารถทราบล่วงหน้า ก็เป็นประเด็นสำคัญประเด็นหนึ่ง ที่สะท้อนให้เห็นถึงการวางแผนเพื่อคุณภาพชีวิตของคนในพื้นที่

4) การส่งเสริมความอบอุ่นในครอบครัวนั้นเป็นปัจจัยส่งเสริมให้คุณภาพชีวิตในระดับปัจเจกมีคุณภาพยิ่งขึ้น ดังนั้น การส่งเสริมกิจกรรมสร้างความสัมพันธ์ในครอบครัว การส่งเสริมกิจกรรมสร้างศีลธรรม จริยธรรมในครอบครัว สร้างเสริมความสามัคคีในครอบครัวและชุมชน รวมถึงการปลูกฝังจิตสำนึกและความรับผิดชอบต่อครอบครัวให้คนในชุมชน จึงเป็นประเด็นที่ไม่ควรละเลยเพื่อสร้างคุณภาพชีวิตที่ดีให้กับประชาชนในพื้นที่

ซึ่งจากการศึกษาทบทวน สามารถจัดทำห่วงโซ่มูลค่าการพัฒนาคุณภาพชีวิตและครอบครัว แบ่งออกได้เป็น 4 กระบวนการหลัก แสดงดังแผนภาพที่ 11

แผนภาพที่ 11 : GVC 10 การพัฒนาคุณภาพชีวิตและครอบครัว

ห่วงโซ่มูลค่าทั่วไปแบบที่ 11 (Generic Value Chain : GVC 11) การสร้างความมั่นคงชายแดน

ในประเด็นทางสังคมของพื้นที่จังหวัดที่เป็นพื้นที่ชายแดนติดต่อกับประเทศเพื่อนบ้านนั้น นอกจากประเด็นด้านเศรษฐกิจที่จะสามารถเป็นช่องทางการค้ากับประเทศเพื่อนบ้านแล้ว ประเด็นด้านสังคม ไม่ว่าจะเป็นเชิงพื้นที่ แรงงาน หรือความปลอดภัย ก็เป็นสิ่งสำคัญที่ต้องมีการวางยุทธศาสตร์เพื่อสร้างความมั่นคงและปลอดภัย รวมถึง การรักษาระดับความสัมพันธ์กับประเทศเพื่อนบ้านให้ราบรื่นและร่วมกันพัฒนาให้เกิดประโยชน์ร่วมกันได้

1) การบริหารจัดการพื้นที่ชายแดน โดยการแบ่งพื้นที่ที่มีปัญหาความมั่นคงตามระดับความรุนแรงของปัญหา เพื่อดำเนินการพัฒนาให้สอดคล้องตามลักษณะปัญหาของพื้นที่ สร้างระบบการป้องกันโดยขบวนการพัฒนาในรูปแบบของหมู่บ้านอาสาพัฒนาและป้องกันตนเองเพื่อความมั่นคง จัดระบบป้องกันและสื่อสารเพื่อจัดระเบียบพื้นที่ชายแดน อาทิ การจัดระเบียบการสัญจรข้ามแดน การลาดตระเวน ฝ้าตรวจ เป็นต้น

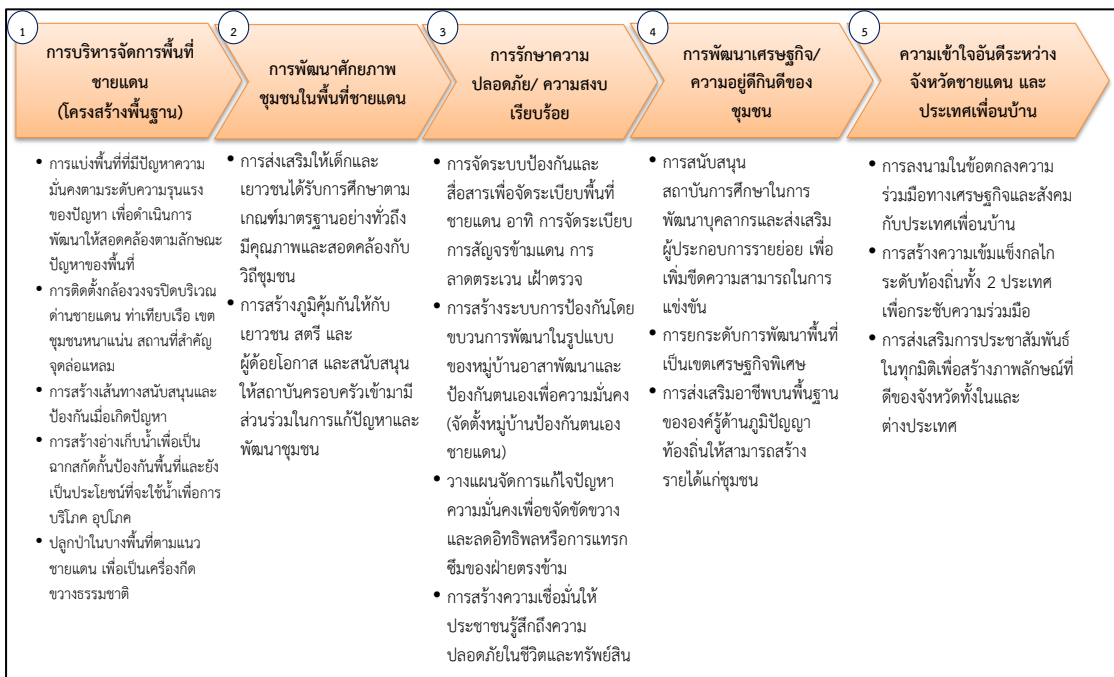

2) การพัฒนาศักยภาพโครงสร้างพื้นฐานและคนในพื้นที่ชายแดน โดยการพัฒนาคน ชุมชน พื้นที่ ด้วยการมีส่วนร่วม การสร้างเครือข่ายระหว่างชุมชน หมู่บ้านชายแดน เพื่อร่วมกัน สอดส่องดูแลพื้นที่ชายแดน เร่งรัดการแก้ไขปัญหาสถานะและสิทธิของบุคคลในกรณีของแรงงาน หรือการเข้ามาอาศัยอยู่ในเขตแดนไทยของประชาชนจากประเทศเพื่อนบ้าน การจัดระบบ/ระเบียบ พื้นที่ทำกินในบริเวณพื้นที่ทับซ้อนหรือพื้นที่ใกล้เขตแดน

3) ประเด็นสุดท้ายคือ การสร้างความสัมพันธ์ระดับท้องถิ่นกับประเทศเพื่อนบ้าน โดยการสร้างความสัมพันธ์อันดีและความร่วมมือด้านต่างๆ ให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ชายแดน การพัฒนาความร่วมมือเศรษฐกิจและการค้า โดยเฉพาะการค้าระดับประชาชน การสร้างความเข้มแข็ง กลไกระดับท้องถิ่นทั้ง 2 ประเทศ เพื่อกระชับความร่วมมือ ซึ่งประเด็นต่างๆ เหล่านี้จะเป็นยุทธศาสตร์ สำคัญในการลดปัญหาพื้นที่ชายแดนและเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีที่จะนำไปสู่การแก้ไขปัญหา ชายแดนต่างๆ ร่วมกันในระดับท้องถิ่นได้เป็นอย่างดี

ซึ่งจากการศึกษาทบทวน สามารถจัดทำห่วงโซ่มูลค่าการสร้างความมั่นคงชายแดน แบ่งออกได้ 5 กระบวนการหลัก แสดงดังแผนภาพที่ 12

แผนภาพที่ 12 : GVC 11 การสร้างความมั่นคงชายแดน

รูปแบบห่วงโซ่มูลค่าทั่วไป
(Generic Value Chain : GVC)
ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

รูปแบบห่วงโซ่มูลค่าทั่วไป (Generic Value Chain : GVC) ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

สำหรับการวิเคราะห์ประเด็นด้านสิ่งแวดล้อมนั้น ตัวชี้วัดภายใต้ประเด็นต่างๆ ของดัชนีความก้าวหน้าของคน (Human Achievement Index - HAI) ในรายงานการพัฒนามนุษย์ของประเทศไทยปี พ.ศ. 2552 โดยสำนักงานโครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติประจำประเทศไทย ได้กล่าวถึงความมั่นคงด้านสิ่งแวดล้อมว่าเป็นหนึ่งในประเด็นพื้นฐานที่สำคัญต่อการพัฒนาทั้งในระดับบุคคลและระดับพื้นที่ ซึ่งปัจจัยคุกคามต่อความมั่นคงด้านสิ่งแวดล้อม ได้แก่ ภัยธรรมชาติ ป่าไม้ ทะเล น้ำมลภาวะของเสีย อันจำเป็นต้องอาศัยการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างเป็นระบบบนพื้นฐานการดำเนินงานแบบบูรณาการ

การวางแผนทางจัดกลุ่มของห่วงโซ่มูลค่าทั่วไป (Generic Value Chain : GVC) ในด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมครั้งนี้ จึงได้ยึดเอากรอบจากรายงานการพัฒนามนุษย์ของประเทศไทยปี พ.ศ. 2552 ดังกล่าว¹ เป็นฐานในการวิเคราะห์หาประเด็นสำคัญ รวมถึงให้ความสำคัญกับการประยุกต์ใช้ข้อมูลระดับยุทธศาสตร์จากหน่วยงานหลักในการบริหารจัดการทรัพยากรของประเทศ คือ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม อาทิ

- 1) แผนแม่บทการฟื้นฟูและอนุรักษ์ป่าและระบบนิเวศ (25 ลุ่มน้ำ) (ภายใต้ยุทธศาสตร์เพื่อการฟื้นฟูและสร้างอนาคตประเทศ ด้านการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ เงินกู้ 350,000 ล้านบาท)
- 2) ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง พ.ศ. 2555 - 2559
- 3) แผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2555 - 2559

ห่วงโซ่มูลค่าทั่วไปแบบที่ 12 (Generic Value Chain : GVC 12) การอนุรักษ์และพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติ (ดิน ป่าไม้ ชายฝั่ง ทะเล)

กรอบห่วงโซ่มูลค่าทั่วไป (Generic Value Chain : GVC) ของดิน ป่าไม้ และทรัพยากรธรรมชาติทะเลและชายฝั่ง เป็นแนวทางปฏิบัติเดียวกัน ดังนี้

- 1) การป้องกันและแก้ไขปัญหาทรัพยากรธรรมชาติ ด้วยการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตัดไม้ทำลายป่า ป้องกันการพังทลายของดิน ป้องกันการกัดเซาะชายฝั่งทะเล เพิ่มประสิทธิภาพการป้องกัน ดูป่าไม้ พื้นดิน และทรัพยากรธรรมชาติทางทะเล ทั้งชายฝั่งและใต้น้ำทะเล ป้องกันการบุกรุกพื้นที่ป่า และทรัพยากรชายฝั่งทะเลไม่ให้เสื่อมโทรม
- 2) การฟื้นฟูและปรับปรุงคุณภาพดินโดยเฉพาะในพื้นที่เกษตรกรรม การฟื้นฟูสภาพป่าระบบนิเวศเพื่อให้ทรัพยากรสามารถพึ่งพาอาศัยกันได้อย่างยั่งยืน ส่งเสริมเกษตรและภาคีเครือข่าย

¹ รายงานการพัฒนามนุษย์ของประเทศไทยปี พ.ศ. 2552 โดยสำนักงานโครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติประจำประเทศไทย (หรือ UNDP) ได้กล่าวสรุปถึงความสำคัญของ “ความเสี่ยงต่อความมั่นคงด้านสิ่งแวดล้อม” ว่า “ความเสี่ยงเหล่านี้เกิดขึ้นได้หลายรูปแบบ บ้างเกิดจากความไม่มั่นคงทางกายภาพของสิ่งแวดล้อม รวมถึงภัยธรรมชาติ เช่น แผ่นดินไหว คลื่นสึนามิ และการเปลี่ยนแปลงอื่นๆ เช่น การเปลี่ยนแปลงของภูมิอากาศในแต่ละปี ซึ่งทำให้เกิดภัยแล้ง น้ำท่วม และอื่นๆ ความเสี่ยงรูปแบบที่สอง คือ การเปลี่ยนแปลงอุปสงค์อุปทานของทรัพยากรอันเนื่องมาจากการเติบโตของประชากรและเทคโนโลยีใหม่ และการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ เช่น พื้นที่ป่าไม้ลดลง น้ำสะอาดหายากขึ้น และการตั้งวางใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด เช่น ปลาในทะเล ในอัตราที่มากเกินไป ความเสี่ยงรูปแบบที่สาม เกิดจากการเปลี่ยนแปลงของเศรษฐกิจและสังคมซึ่งมีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม เช่น การพัฒนาเป็นชุมชนเมืองทำให้เกิดปัญหาหมอกพิษทางอากาศ หรืออุตสาหกรรมก่อให้เกิดของเสียปริมาณมหาศาลสุดท้าย คือ ความเสี่ยงที่เกิดจากความขัดแย้งในการแย่งชิงทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด จากการขยายตัวของความเป็นเมือง” กรอบแนวคิดเหล่านี้เป็นหนึ่งในกรอบความคิดของคณะทำงานที่ปรึกษาในการกำหนดรูปแบบห่วงโซ่มูลค่าทั่วไปให้ครอบคลุมประเด็นสำคัญทั้งหมด

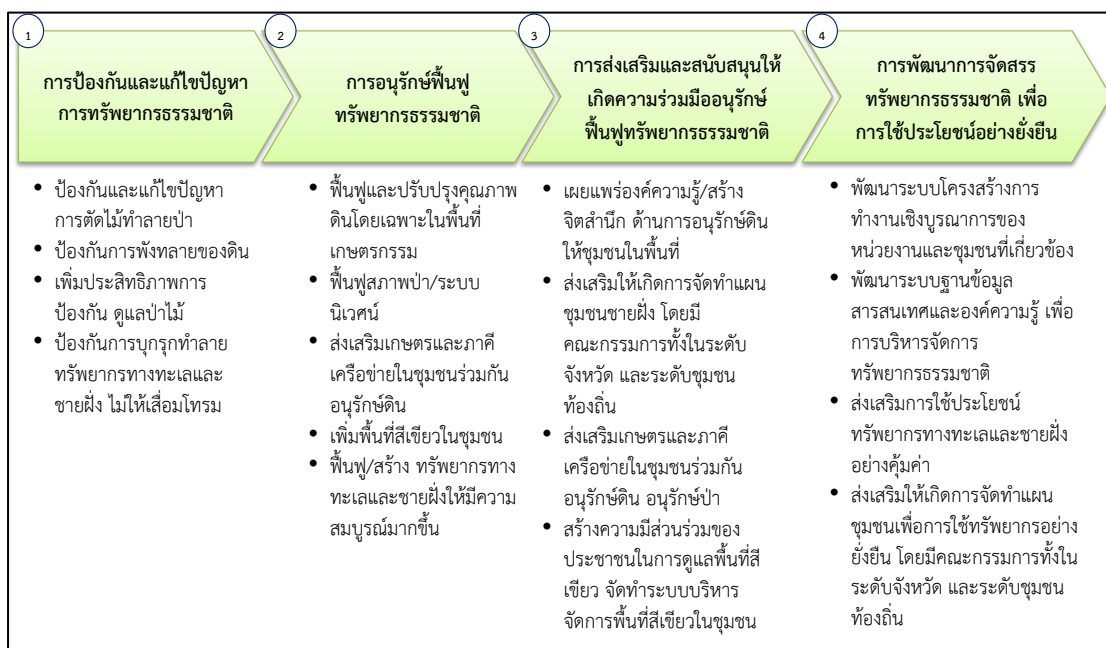
ในชุมชนให้มีส่วนร่วมกันอนุรักษ์ดิน การเพิ่มพื้นที่สีเขียวของป่าไม้และต้นไม้ในชุมชน ฟื้นฟูและสร้างทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งให้มีความสมบูรณ์มากขึ้น

3) การส่งเสริมและสนับสนุนให้เกิดความร่วมมือในการอนุรักษ์ฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ โดยเริ่มจากการเผยแพร่องค์ความรู้และสร้างจิตสำนึกด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติให้ชุมชนในพื้นที่ ส่งเสริมให้เกิดการจัดทำแผนชุมชนชายฝั่ง โดยมีคณะกรรมการทั้งในระดับจังหวัด และระดับชุมชนท้องถิ่น ส่งเสริมเกษตรและภาคีเครือข่ายในชุมชนร่วมกันอนุรักษ์ดิน อนุรักษ์ป่า สร้างความมีส่วนร่วมของประชาชนในการดูแลพื้นที่สีเขียว จัดทำระบบบริหารจัดการพื้นที่สีเขียวในชุมชน

4) พัฒนาจัดสรรทรัพยากรธรรมชาติเพื่อการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน โดยเฉพาะการสร้างและพัฒนาระบบโครงสร้างการทำงานเชิงบูรณาการของหน่วยงานและชุมชนที่เกี่ยวข้อง พัฒนาระบบฐานข้อมูลสารสนเทศและองค์ความรู้ เพื่อการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติ ส่งเสริมการใช้ประโยชน์ทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งอย่างคุ้มค่า รวมถึงการส่งเสริมให้เกิดการจัดทำแผนชุมชนเพื่อการใช้ทรัพยากรอย่างยั่งยืน โดยมีคณะกรรมการทั้งในระดับจังหวัด และระดับชุมชนท้องถิ่น

ซึ่งสามารถจัดทำห่วงโซ่มูลค่าการอนุรักษ์และพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติ (ดิน ป่าไม้ ชายฝั่ง ทะเล) โดยแบ่งออกเป็น 4 กระบวนการหลัก แสดงดังแผนภาพที่ 13

แผนภาพที่ 13 : GVC 12 การอนุรักษ์และพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติ (ดิน ป่าไม้ ชายฝั่ง ทะเล)

ห่วงโซ่มูลค่าทั่วไปแบบที่ 13 (Generic Value Chain : GVC 13) การบริหารจัดการน้ำ

ทรัพยากรน้ำนอกจากปัญหาน้ำเสีย ซึ่งเป็นปัญหาสำคัญสำหรับทรัพยากรน้ำของไทยที่มีการสะสมกันมานาน จากปัจจัยทางด้านโรงงานอุตสาหกรรม บ้านพักอาศัยและชุมชน หรือในภาคเกษตรเองก็ตาม ปัจจุบันยังมีอีกประเด็นหนึ่งที่ต้องให้ความสำคัญในการแก้ไขอย่างจริงจัง คือ ปัญหาน้ำท่วมและภัยแล้ง ซึ่งที่ผ่านมาได้พิสูจน์ให้เห็นแล้วว่าประเทศไทยต้องมีแผนสำหรับการบริหารจัดการน้ำอย่างจริงจังและบูรณาการทุกภาคส่วน เนื่องจากเรื่องแหล่งน้ำนั้นเป็นประเด็นที่ครอบคลุมในหลายภาคส่วนทั้งในเชิงพื้นที่และเชิงภารกิจ หน้าที่ความรับผิดชอบของแต่ละหน่วยงาน แนวทางของห่วงโซ่มูลค่าการบริหารจัดการน้ำที่ยั่งยืนนั้น ในกรอบการศึกษาครั้งนี้ มีดังนี้

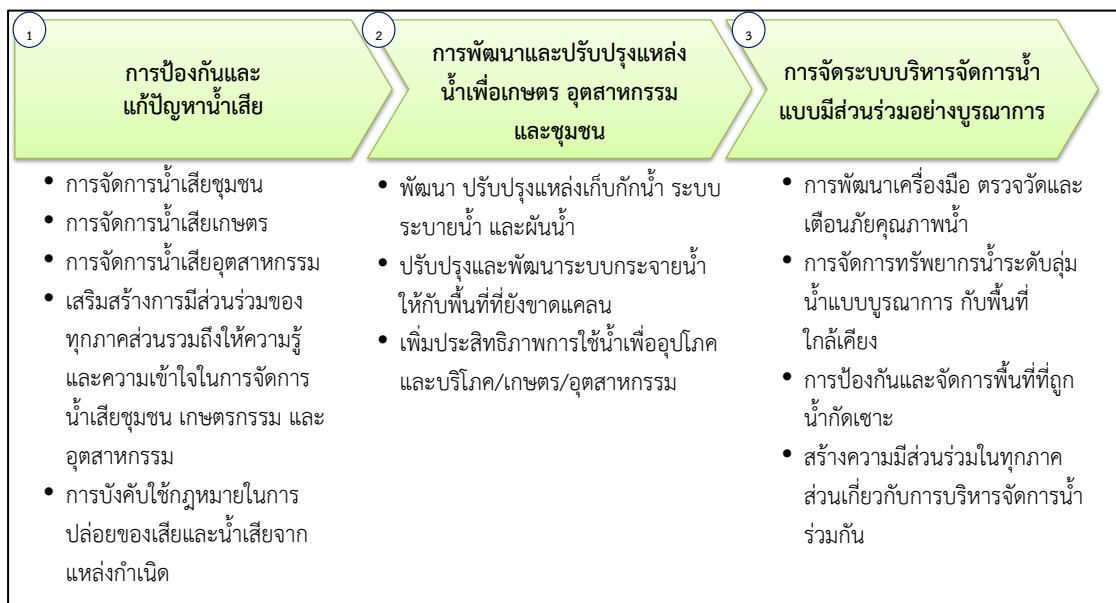
1) การป้องกันและแก้ไขปัญหาน้ำเสีย ด้วยการจัดการน้ำเสียชุมชน/เกษตร/อุตสาหกรรม การป้องกันโดยการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนรวมถึงให้ความรู้และความเข้าใจในการจัดการน้ำเสียชุมชน เกษตรกรรม และอุตสาหกรรม รวมถึงการบังคับใช้กฎหมายในการปล่อยของเสียและน้ำเสียจากแหล่งกำเนิด

2) การพัฒนาและปรับปรุงแหล่งน้ำเพื่อเกษตรกรรม อุตสาหกรรม และชุมชน ในหลายๆ รูปแบบ อาทิการพัฒนา ปรับปรุงแหล่งเก็บกักน้ำ ระบบระบายน้ำ และการผันน้ำ ปรับปรุงและพัฒนา ระบบกระจายน้ำให้กับพื้นที่ที่ยังขาดแคลน เพิ่มประสิทธิภาพการใช้น้ำเพื่ออุปโภค บริโภค ในการเกษตร และอุตสาหกรรม เป็นต้น

3) การจัดระบบบริหารจัดการน้ำด้วยการมีส่วนร่วมอย่างบูรณาการ ด้วยการพัฒนา เครื่องมือ ตรวจสอบและเตือนภัยคุณภาพน้ำ การจัดการทรัพยากรน้ำระดับลุ่มน้ำแบบบูรณาการกับพื้นที่ใกล้เคียง การป้องกันและจัดการพื้นที่ที่ถูกน้ำกัดเซาะ การสร้างความมีส่วนร่วมในทุกภาคส่วน เกี่ยวกับการบริหารจัดการน้ำร่วมกัน

ซึ่งสามารถจัดทำห่วงโซ่มูลค่าการบริหารจัดการน้ำ แบ่งออกเป็น 3 กระบวนงานหลัก แสดงดังภาพแผนที่ 14

แผนภาพที่ 14 : GVC 13 การบริหารจัดการน้ำ

ห่วงโซ่มูลค่าทั่วไปแบบที่ 14 (Generic Value Chain : GVC 14) การสร้างคุณภาพสิ่งแวดล้อมที่ดี

การบริหารจัดการเพื่อให้เกิดสิ่งแวดล้อมที่ดีนั้นมีหลายประเด็นที่สำคัญ ทั้งในเรื่องของมลพิษทางอากาศ เสียง กลิ่น และเพื่อให้การดำเนินงานครอบคลุมทั้งในด้านการป้องกันและพัฒนา จึงได้วางกรอบการศึกษา ดังนี้

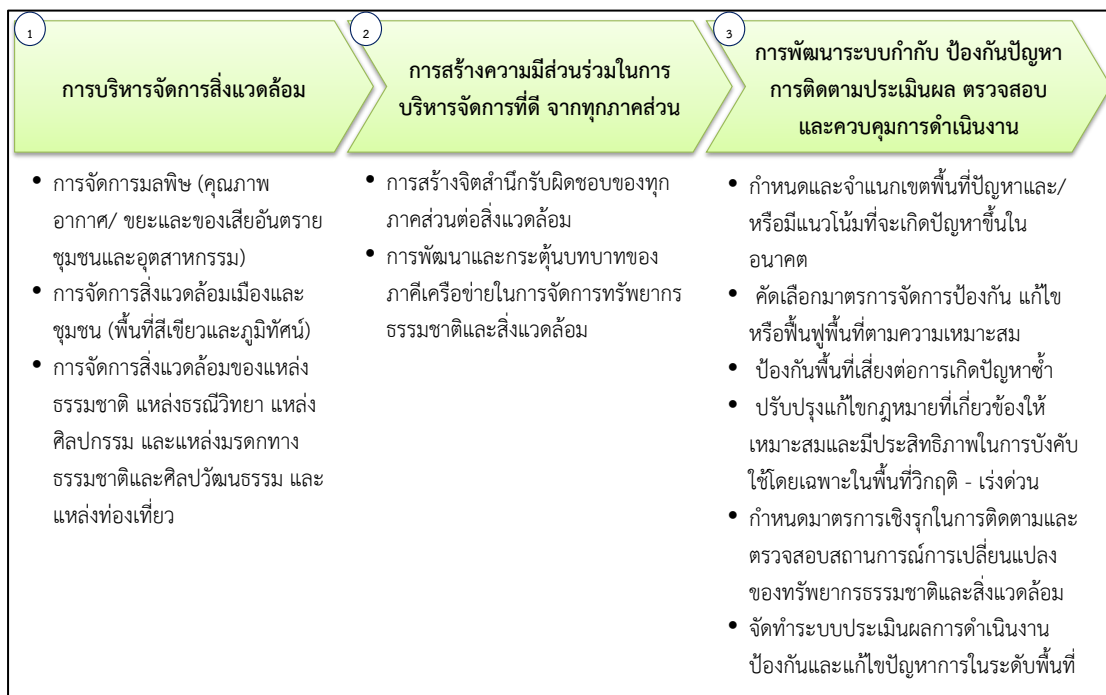
1) การบริหารจัดการสิ่งแวดล้อม เพื่อให้เกิดการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพและบูรณาการในทุกมิติ ควรเริ่มจากการจัดการมลพิษ (คุณภาพอากาศ/ขยะ และของเสียอันตรายชุมชน และอุตสาหกรรม) การจัดการสิ่งแวดล้อมเมืองและชุมชน (พื้นที่สีเขียวและภูมิทัศน์) การจัดการสิ่งแวดล้อมของแหล่งธรรมชาติ แหล่งธรณีวิทยาแหล่งศิลปกรรม และแหล่งมรดกทางธรรมชาติและศิลปวัฒนธรรม และแหล่งท่องเที่ยว เป็นต้น

2) สร้างความมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการที่ดี จากทุกภาคส่วน ด้วยการสร้างจิตสำนึกรับผิดชอบต่อทุกภาคส่วนต่อสิ่งแวดล้อม การพัฒนาและกระตุ้นบทบาทของภาคีเครือข่ายในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเพื่อให้เกิดการเรียนรู้และรับผิดชอบต่อร่วมกัน

3) การพัฒนาระบบกำกับ ป้องกันปัญหา การติดตาม/ประเมินผล ตรวจสอบ และควบคุมการดำเนินงาน ด้วยการกำหนดและจำแนกเขตพื้นที่ปัญหาและ/หรือมีแนวโน้มที่จะเกิดปัญหาขึ้นในอนาคต จากนั้นคัดเลือกมาตรการจัดการป้องกัน แก้ไข หรือฟื้นฟูพื้นที่ตามความเหมาะสม วางแผนป้องกันพื้นที่เสี่ยงต่อการเกิดปัญหาซ้ำ และท้ายที่สุดคือการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวข้องให้เหมาะสมและมีประสิทธิภาพในการบังคับใช้ โดยเฉพาะในพื้นที่วิกฤติ/เร่งด่วน กำหนดมาตรการเชิงรุกในการติดตามและตรวจสอบสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเพื่อให้ทราบสถานะและวางแผนรับมือกับการเปลี่ยนแปลงได้ตลอดเวลา และเพื่อให้เกิดการแก้ปัญหาและพัฒนาอย่างบูรณาการและยั่งยืนควรจัดทำระบบประเมินผลการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหาในระดับพื้นที่

ซึ่งสามารถจัดทำห่วงโซ่มูลค่าการสร้างคุณภาพสิ่งแวดล้อมที่ดี แบ่งออกเป็น 3 กระบวนการหลัก แสดงดังแผนภาพที่ 15

แผนภาพที่ 15 : GVC 14 การสร้างคุณภาพสิ่งแวดล้อมที่ดี

ภาคผนวก ข

รายละเอียดสถิติทางการ

(Official Statistics Metadata : OS Metadata)

รายละเอียดสถิติทางการ
(Official Statistics Metadata : OS Metadata)
อยู่ระหว่างการจัดทำโดยสถิติจังหวัด

แบบฟอร์ม
OS Metadata
รายละเอียดสถิติทางการ

1. สถิติทางการและรายการสถิติทางการ

- ด้าน : .....
- สาขา : .....
- หมวด : .....
- หมู่ (ถ้ามี) : .....
- หมู่ย่อย (ถ้ามี) : .....
- ชื่อสถิติทางการ : .....

รายการสถิติทางการ	หน่วยนับ	วิธีการคำนวณสถิติทางการ (ถ้ามี)
1.		
2.		
3.		

- ปีเริ่มต้นที่มีการจัดทำข้อมูล : .....
- ระดับการนำเสนอ :
  - ประเทศ   ภาค   จังหวัด   อำเภอ   ตำบล
  - เขตการปกครอง   อื่นๆ (ระบุ) .....

2. การเผยแพร่

- 1) ความถี่ในการเผยแพร่ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
  - รายชั่วโมง   รายวัน   รายสัปดาห์   รายเดือน
  - รายไตรมาส   ราย 6 เดือน   รายปี   ราย 2 ปี
  - ราย 3 ปี   ราย 5 ปี   ราย 10 ปี   อื่นๆ (ระบุ).....
- 2) เงื่อนไขการเผยแพร่
  - เผยแพร่ได้   เผยแพร่ได้เมื่อมีคำขอและอนุมัติ
- 3) วัน/เดือน/ปี ที่คาดว่าจะเผยแพร่ (ระบุ) .....
- 4) วิธีการเผยแพร่ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
  - เอกสาร/รายงาน/สิ่งพิมพ์ (ระบุ).....
  - เว็บไซต์/URL ที่เข้าถึงข้อมูลได้โดยตรง (ระบุ) .....
  - อื่นๆ (ระบุ) .....
- 5) ภาษาที่ใช้ในการเผยแพร่
  - ไทย   อังกฤษ   ไทย - อังกฤษ

6) นิยามที่เกี่ยวข้อง

คำนิยาม	ความหมาย	กฎหมาย/กฎระเบียบ/มาตรฐานที่อ้างอิง
		☐ กฎหมาย กฎระเบียบ ระบุ ..... ☐ มาตรฐานที่อ้างอิง ระบุ ..... ☐ กำหนดเอง

3. การผลิต/การจัดทำข้อมูล

- 1) ชื่องาน/รายงาน/ทะเบียน/โครงการ .....
- 2) วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล
  - สัมภาษณ์
  - สำรวจ (ให้ระบุรายการดังต่อไปนี้ ด้วย)
    - ระเบียบวิธีทางสถิติ (ระบุระเบียบวิธีในการเลือกตัวอย่าง).....
    - ขนาดตัวอย่าง.....
    - อื่นๆ (เช่น วิธีประมาณค่า.....)
  - ทะเบียน
  - รายงาน
  - อื่นๆ (ระบุ) .....
- 3) รายละเอียดวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล
  - คุ่มรวม/ขอบเขตของประชากร.....
  - คาบเวลาอ้างอิง/วันที่สรุปข้อมูล.....
- 4) ความถี่ในการเก็บรวบรวมข้อมูล (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
  - รายชั่วโมง   รายวัน   รายสัปดาห์   รายเดือน
  - รายไตรมาส   ราย 6 เดือน   รายปี   ราย 2 ปี
  - ราย 3 ปี   ราย 5 ปี   ราย 10 ปี   อื่นๆ (ระบุ)...
- 5) ความถี่ในการประมวลผลข้อมูล (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
  - รายชั่วโมง   รายวัน   รายสัปดาห์   รายเดือน
  - รายไตรมาส   ราย 6 เดือน   รายปี   ราย 2 ปี
  - ราย 3 ปี   ราย 5 ปี   ราย 10 ปี   อื่นๆ (ระบุ)..
- 6) รูปแบบการจัดเก็บข้อมูล (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
  - จัดเก็บในรูปแบบเอกสาร/รายงาน (ระบุ) .....
  - จัดเก็บในรูปแบบไฟล์ข้อมูล (เช่น doc, xls, pdf, txt ฯลฯ)
    - .doc, docx   .xls, .xlsx   .csv   .pdf   .txt
    - อื่นๆ (ระบุ) .....
  - ฐานข้อมูล (ชนิดของฐานข้อมูล เช่น oracle, MySQL ฯลฯ)
    - Oracle   DB2   MS SQL   My SQL
    - อื่นๆ (ระบุชื่อ) .....
  - รูปแบบอื่นๆ (ระบุ) .....

4. หน่วยงานรับผิดชอบ

กระทรวง : .....
 กรม/หน่วยงาน : .....
 สำนัก/ศูนย์/กอง : .....
 กลุ่ม/ฝ่าย : .....
 ชื่อผู้รับผิดชอบ : .....
 ตำแหน่ง : .....
 โทรศัพท์ : .....
 โทรสาร : .....
 E-mail address : .....

5. รายละเอียดมาตรฐานการจัดจำแนกที่เกี่ยวข้อง

ตัวแปรที่มี การจัด จำแนก	รายการรหัส การจัดจำแนก (Code list)*	มาตรฐานการจัดจำแนกที่นำมาอ้างอิง			
		ชื่อมาตรฐานที่อ้างอิง	หน่วยงานที่รับผิดชอบ ในการจัดทำมาตรฐาน อ้างอิง	ลักษณะการใช้งาน	ตารางเปรียบเทียบ ระหว่างการจำแนกที่ใช้ กับมาตรฐานที่อ้างอิง * (Mapping Table)
1)		☐ ไม่มี ☐ มี (ระบุมาตรฐานการจัด จำแนกทั้งหมดที่ใช้ เช่น TSIC 2009, ISO- 316)	ระบุชื่อหน่วยงาน : ..... โทรศัพท์ : ..... เว็บไซต์ : ..... e-mail :	☐ ใช้เหมือนมาตรฐานที่อ้างอิง โดยไม่เปลี่ยนแปลง ☐ นำมาตรฐานที่อ้างอิงมา ปรับบางส่วนแต่สามารถ เปรียบเทียบได้ทั้งหมด ☐ นำมาตรฐานมาปรับโดยไม่ สามารถเปรียบเทียบได้	
2)					

หมายเหตุ * แนบเอกสารหรือ Attach file

ติดต่อสอบถาม : สำนักงานสถิติแห่งชาติ สำนักบริหารจัดการระบบสถิติ

ด้าน	Email	โทรศัพท์
กลุ่มประสานสถิติด้านสังคม (สาขาสถิติด้านสังคม และ ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม)	pechtida.p@nso.go.th, suwannika@nso.go.th, natpatson@nso.go.th	02-141-7445-6 091-774-6962
กลุ่มประสานสถิติด้านเศรษฐกิจ (สาขาสถิติด้านเศรษฐกิจ)	umaporns@nso.go.th, aphon@nso.go.th, nattanan.w@nso.go.th	02-141-7443 02-142-1311 091-774-7309
กลุ่มมาตรฐานสถิติ	pstand@nso.go.th	02-141-7447

ภาคผนวก ค

CD File ข้อมูลเอกสารอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

- คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสถิติกลุ่มจังหวัด
- เอกสารประกอบการประชุมคณะกรรมการสถิติกลุ่มจังหวัด
- รายงานการประชุมคณะกรรมการสถิติกลุ่มจังหวัด
- ประมวลภาพการประชุมคณะกรรมการสถิติกลุ่มจังหวัด

CD File ข้อมูลเอกสารอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

อยู่ระหว่างรอไฟล์ข้อมูลเพื่อบันทึกลง CD

